Sărbători fericite! La mulți ani!

ROMÂNIA
Newsweek®

ANUL 5 ■ NUMĂRUL 144
■ PREȚ: 19,90 LEI
■ 23.12.2022-19.01.2023

AUSTRIA DANSEAZĂ PE MUZICĂ RUSEASCĂ

Respingând prin veto aderarea României și Bulgariei la spațiul Schengen, guvernul de la Viena face din nou jocurile Moscovei.

Greentek Lighting

Enhancing art through perfect lighting.

With high-color rendering index, adjustable angle and the two-color temperatures available, Orsini track spotlight enables you to create the right light effect for art, enhacing the visitors experience.

www.greentek.eu

*ArtSafari Bucharest

Newsweek

23.12.2022-19.01.2023 _ ANUL 5 _ NR.144

Apare lunar. Următoarea ediție va fi pe piață pe 20 ianuarie 2023

SUMAR

Periscop

6 **Investigaţie**
Nouă milioane de lei sporuri pentru boli închipuite

Opinii

10 SABIN ORCAN
Despre pensiile „speciale“ ale militarilor

11 STELIAN NEGREA
Despre patrioții de serviciu ai României

Cronica NATO

12 ION PETRESCU
Pot fi convergenți, pe plan strategic, Biden și Putin?

Periscop

14 **Influenţă**
Austria este tunelul Rusiei către inima Europei

18 **Schengen**
România nu a pierdut nimic la Consiliul JAI. Europa și Austria, da

20 **Analiză**
Unionismul prin șantaj – un concept lansat la Alba Iulia și plăcut la Kremlin

24 **Primărie**
Lungul drum al tramvaielor finanțate de UE, pe șinele din București

24 **Afaceri**
Imperiul nevăzut al lui Bădălău

30 Schema prin care Guvernul oferă Armatei stadionul din Ghencea pentru uz personal

34 Mădălin Mihailovici, CEO Veolia România: „Avem nevoie de o strategie națională pentru următorii 10-15 ani“

Internaţional

36 **Interviu**
Jurnalistul *Newsweek* care a presimțit războiul

40 **Justiţie**
Avocatul anului aduce în fața justiției grupul Wagner

42 **Sănătate**
Partenerul uneori nevăzut pentru sănătate și economie

44 **România a ratat ocaziile**
Turcia vrea să devină hub de gaze pentru Europa

48 **Geostrategie**
Când se va termina războiul din Ucraina? Când Putin va pleca de la putere

50 **Interviu**
Peste 124.000 de persoane cu epilepsie, în România. De ce își ascund boala mulți pacienți?

Magazin

52 **Corespondenţă din buncărul Moşului**
Magia Crăciunului, salvată și în caz de atac nuclear

58 **Excelenţă**
Lacrimi, bucurie și emoție la Gala Valori 2022 *Newsweek România*

Calendar

64 Condamnarea la moarte și execuția Ceaușeștilor

Newsweek ROMÂNIA

REDACȚIA

DIRECTOR _ Sabin Orcan

Redactor-șef _ Petre Bădică
Redactor-șef adjunct _ Mihai Duță

Senior-editori:
Adina Mutăr, Stelian Negrea, Răzvan Scăeșteanu, Silviu Sergiu

Reporteri: Edi Neagu, Alexandru Pop, Daniel Toșa

Contributori: Sabin Gherman, Alexandru Lăzescu, Ovidiu Nahoi, Ion Petrescu, Ramona Ursu

Art director _ Cecilia Bălănescu

Corectură _ Monica Ady

FOTO

INQUAM PHOTO AGENCY shutterstock profimedia

EDITOR
SC News Internațional SA

Bd. Mărăști, nr. 65-67, Sector 1, București
(Pavilion G3, Complexul Romexpo, Intrarea B)
Telefoane:
0374.00.23.81; 0374.00.23.82
Email:
redactia@newsweek.ro
abonamente@newsweek.ro
publicitate@newsweek.ro

DIRECTOR COMERCIAL _ Carmen Dincă

DIRECTOR PUBLICITATE _ Adrian Dinu
Telefon: 0722 250 070

EVENIMENTE _ Ioana Dumitru

OFFICE MANAGER _ Andrei Sabin Orcan

TIPAR:
ipg Infopress Group

ISSN 2601 - 5897

Newsweek este o marcă înregistrată a Newsweek LLC (SUA)

Focus _ ȘTIRI ÎN 4 FOTOGRAFII

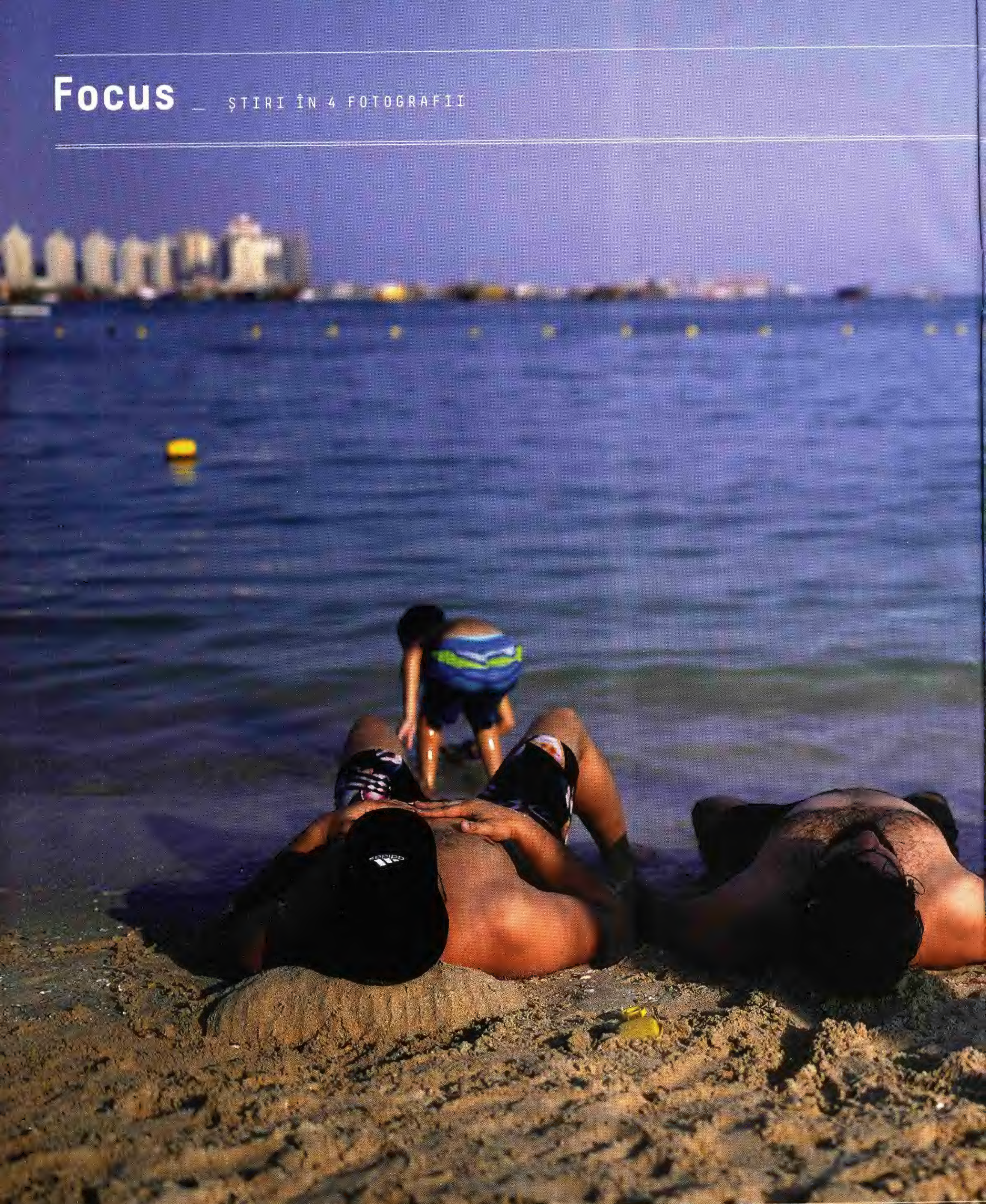

DOHA, QATAR

Suporteri la plajă

Campionatul Mondial de Fotbal din Qatar a fost evenimentul care a ținut trează, preț de trei săptămâni, atenția opiniei publice internaționale. Chiar dacă organizatorii nu și-au atins țintele de turiști, oameni din toată lumea au urmărit World Cup 2022 de la fața locului. În imagine, o familie musulmană se odihnește pe plaja Katara din Doha (Qatar), luni, 5 decembrie 2022.

FOTO: NATACHA PISARENKO/ AP / PROFIMEDIA

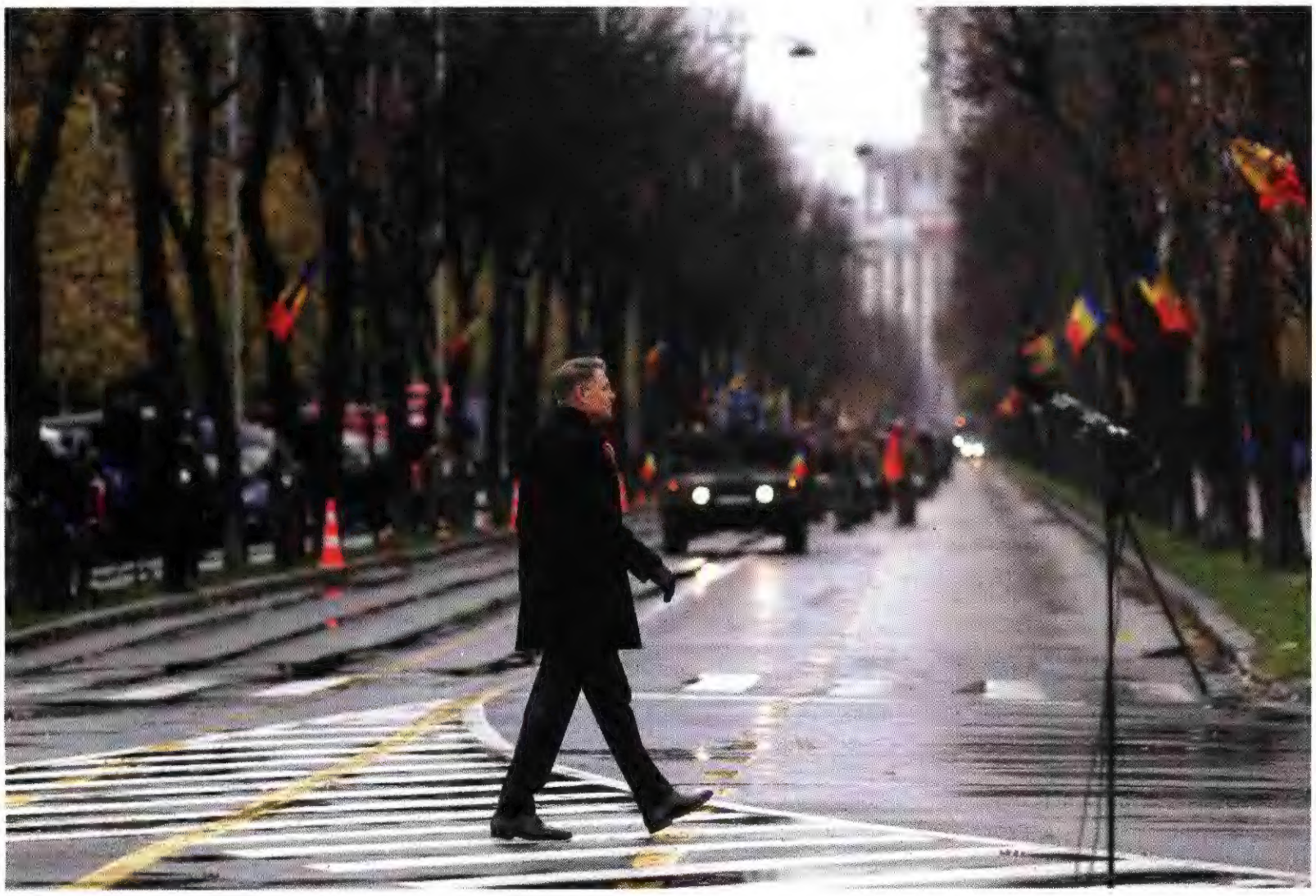

TOILETTES

BUCUREȘTI, ROMÂNIA

La paradă

Românii au sărbătorit pe 1 Decembrie Ziua Națională a României. În toată țara au avut loc evenimente pentru a marca Marea Unire. În București, peste 1.500 de militari și specialiști au participat la parada militară din Piața Arcului de Triumf. În imagine, președintele României, Klaus Iohannis.

FOTO: INQUAM PHOTOS / OCTAV GANEA

PARIS, FRANȚA

Allez les bleus!

Finala Campionatului Mondial de Fotbal Qatar 2022 s-a jucat între selecționatele Franței și Argentinei. Suporterii francezi au luat cu asalt Piața Bastiliei din Paris (Franța), după ce echipa lor favorită s-a calificat în finală, prin victoria cu 2-0 în fața Marocului, miercuri, 14 decembrie 2022.

FOTO: AURELIEN MORISSARD / AP / PROFIMEDIA

ISTANBUL, TURCIA

Ultima lună plină

La începutul lui decembrie a fost ultima lună plină din acest an, cunoscută și sub numele de „Luna rece". Turiști și localnici urmăresc astrul nocturn din vârful Turnului Galata, în Istanbul (Turcia), miercuri, 7 decembrie 2022.

FOTO: EMRAH GUREL / AP / PROFIMEDIA

INFLUENȚĂ
Austria este tunelul Rusiei către inima Europei » P.14

INVESTIGAȚIE

Nouă milioane de lei sporuri pentru boli închipuite

Războiul din Ucraina, criza economică, scumpirea vieții, nimic nu a putut clinti sporurile pentru condiții vătămătoare de muncă acordate în ministere, administrații locale și județene. Premierul Cîțu spunea că aceste sporuri se primesc doar pentru că apari la locul de muncă. – *Petre Bădică*

MARIUS BUDĂI,
ministrul Muncii, de acord
cu sporurile angajaților

ÎN ANUL 2017, GUVERNAREA PSD-DRAGNEA a decis să arunce în aer bugetul de stat, crescând sporurile pentru condiții vătămătoare de muncă oferite angajaților de la stat. Să ne înțelegem, majoritatea covârșitoare a celor care iau aceste sporuri pentru munci care, teoretic, le-ar pune viața și sănătatea în pericol muncesc la birou, din fața computerelor, în clădiri situate în centrul orașelor.

Că viața nu le este pusă în pericol reiese din faptul că niciun bugetar nu renunță să vină la muncă și, implicit, nici la aceste sporuri care se acordă deja de cinci ani. *Newsweek România* a scris că, după intrarea în vigoare a legii salarizării din 2017, sporurile din instituțiile publice au crescut și de 600 de ori.

Cum au crescut sporurile ca Făt Frumos

Două au fost motivele pentru care sporurile oferite angajaților din instituțiile publice au crescut în ultimii ani.

Primul a fost creșterea veniturilor bugetarilor, ceea ce a dus la o creștere a sporurilor.

Sporul se calculează aplicându-se o indexare (procent) la salariul brut. Dacă, până în 2017, procentul era unul variabil (în trepte, 0%, 5%, 10% și 15%), după apariția Legii salarizării unitare, în instituții s-a calculat aplicându-se procentul maxim admis de lege, 15%.

În ianuarie 2021, *Newsweek România* declanșa o campanie în care devoala nivelul uriaș al acestor sporuri. Ca urmare a investigațiilor *Newsweek România*, premierul de la acea vreme, Florin Cîțu a anunțat că declanșează o analiză pentru a vedea cine merită aceste sporuri care erau, în opinia lui, imorale.

Premierul Cîțu:
Sporurile sunt pentru boli inventate

„Am spus că, în acești 4 ani de zile, veniturile în sectorul public s-au dublat. Nu inventez nimic, cifrele sunt reale - de la 53 la 110 miliarde lei. Gândiți-vă că în 2016 se cheltuiau 53 miliarde lei cu personalul bugetar, astăzi se cheltuiesc 110 miliarde lei. Dintre aceste 110 miliarde lei, aproape 27 sunt sporuri. Nu ar fi o problemă dacă aceste sporuri ar merge la oameni care și-au făcut treaba și peste, după aceea. Ca în sectorul privat în care tu premiezi pe cineva. Din păcate, aceste sporuri sunt date doar pentru că apari la locul de muncă", a spus premierul.

Foto INQUAM PHOTOS / GEORGE CĂLIN

La trei ani de la aceste declarații ale unui fost premier, sporurile sunt la locul lor, la fel de mari. Potrivit datelor obținute de *Newsweek România*, la Ministerul Muncii sporurile pentru condiții vătămătoare date angajaților într-un singur an se ridică la suma de 9 milioane de lei.

Sporuri de condiții vătămătoare la Ministerul Muncii

Potrivit Legii nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare, funcționarii publici pot beneficia de un spor pentru condiții periculoase sau vătămătoare de până la 15% din salariul de bază, corespunzător timpului lucrat, precizează Ministerul Muncii.

Cum s-au acordat sporurile de condiții vătămătoare în 2021:

- Ministerul Muncii și Solidarității Sociale – **2.778.000 lei**
- Casa Națională de Pensii Publice - **2,8 milioane lei**
- Inspecția Muncii: **963.527 lei**
- Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă: **1.116.006 lei**
- Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială: **947.224 lei**

Sporuri pentru uzura prematură a organismului

„Gestionarea sistemului de salarizare a personalului din instituțiile și autoritățile publice se asigură de fiecare ordonator de credite, care are obligația să stabilească salariile de bază, indemnizațiile de încadrare/indemnizațiile lunare, sporurile, alte drepturi salariale în bani și în natură prevăzute de lege, în condițiile legii, astfel încât să se încadreze în sumele aprobate cu această destinație în bugetul propriu", ne-a precizat Ministerul Muncii.

Ministerul Muncii a explicat pentru *Newsweek România* cum a fost posibilă acordarea acestor sporuri pentru fiecare entitate în parte. Și cine a făcut buletinele de analiză care arată cât de periculoasă este munca de birou a bugetarilor.

Ministerul Muncii și Solidarității Sociale

Raportul de măsurători a fost întocmit de Societatea Națională de Radiocomunicații S.A Sucursala Direcția Radiocomunicații București în conformitate cu prevederile HG 520/2016. În baza buletinelor de măsurare a câmpului electromagnetic, Direcția de Sănătate Publică a Municipiului București a emis buletinul de expertiză în baza căruia s-au acordat sporurile pentru condițiile de muncă vătămătoare.

Casa Națională de Pensii Publice

Buletinele de expertizare au fost emise de Institutul Național de Cercetare – Dezvoltare pentru Protecția Muncii „Alexandru Darabont", conform prevederilor art. 3 alin. (3), lit. b din Anexa la Hotărârea nr.917/2017 pentru aprobarea Regulamentului cadru privind stabilirea locurilor de muncă, a categoriilor de personal, a mărimii concrete a sporului pentru condiții de muncă, precum și a condițiilor de acordare a acestuia pentru familia ocupațională de funcții bugetare „Administrație" din administrația publică centrală.

Inspecția Muncii

Buletinele de determinare și/sau de expertizare au fost eliberate în condițiile legii de către direcțiile de sănătate publică sau Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Protecția Muncii „Alexandru Darabont" - București.

Funcționarii pot beneficia de un spor pentru condiții periculoase sau vătămătoare de până la 15%.

Locurile de muncă pentru care a fost acordat sporul pentru condiții periculoase sau vătămătoare au fost acelea care au întrunit cel puțin doi factori de risc din cei prevăzuți la art. 5 din Regulamentul-Cadru din 20 decembrie 2017 - privind stabilirea locurilor de muncă, a categoriilor de personal, a mărimii concrete a sporului pentru condiții de muncă, precum și a condițiilor de acordare a acestuia pentru familia ocupațională de funcții bugetare „Administrație" din administrația publică centrală aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.917/2017.

Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă

Buletinele de expertizare au fost emise de Institutul Național de Cercetare – Dezvoltare pentru Protecția Muncii „Alexandru Darabont". Ministerul Sănătății prin Direcția de Sănătate Publică a Municipiului București a apreciat favorabil demersul ANOFM.

LIVIU DRAGNEA a dat drumul la sporuri prin Legea salarizării din 2017

Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială

Buletinele de determinare și/sau de expertizare au fost eliberate în condițiile legii de către Direcția de Sănătate Publică a Municipiului București; SC Enquhesa Consulting SRL - Laborator Riscuri Fizico-Chimice. Expertiza s-a efectuat conf. HG 917/2017 și a avut în vedere prevederile:

- art. 3 alin (3) lit a din Regulament ANEXĂ (buletin de determinare a câmpului electromagnetic, buletin de determinare ozon, buletin de determinare pulberi fară efect specific);
- art 4 (1) (riscul de îmbolnăvire determinat de depășirea limitelor câmpului electromagnetic din HG 520/2016 - noxa fizică; riscul de îmbolnăvire determinată de depășirea limitei admise a pulberilor fără efect specific din HG 359/2015 - noxa fizico-chimică; riscul de îmbolnăvire determinată de depășirea limitei admise a ozonului - noxa chimică);
- art. 5 a. - existenta factorilor nocivi și mecanismul de acțiune a acestora asupra organismului: unde electromagnetice, pulbere fară efect specific, ozonul;
- b. - intensitatea factorilor nocivi sau asocierea acestor factori: intensitatea câmpului electric depășește valoarea admisă din HG 520/2016, pulberile fără efect specific depășesc valoarea limită din HG 359/2015, ozonul depășește valoarea limită din HG 359/2015;
- c. - durata de expunere la acțiunea factorilor nocivi pe toată durata lucrului;
- d. - existența unor condiții de muncă ce implică suprasolicitarea nervoasă care determină un risc de îmbolnăvire;
- f - existența unor condiții de muncă ce pot duce la uzura prematură a organismului;
- e. - structura și nivelul morbidității în raport cu specificul locului de muncă). Recomandări Buletin de expertiză: se vor respecta reglementările pentru acordarea sporurilor.

Notă: Aceste sporuri sunt acordate, deja, de 5 ani. Dacă pericolul pentru sănătate ar fi de amploarea a ceea este menționat în buletinul de analize de la Agenția Națională de Plăți și Inspecție Socială e greu de crezut că cineva ar mai veni la muncă. Sporurile pentru condiții vătămătoare de muncă sunt între 300 de lei pentru muncitor și aproape 2.000 de lei pe lună pentru director.

Ce spune legea

Potrivit art. 23 din Legea - cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare, „locurile de muncă și categoriile de personal, precum și mărimea concretă a sporului pentru condiții de muncă prevăzut în anexele nr. I - VIII și condițiile de acordare a acestuia se stabilesc, în cel mult 60 de zile de la publicarea prezentei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I, prin regulament-cadru elaborat de către fiecare dintre ministerele coordonatoare ale celor 6 domenii de activitate bugetară, respectiv învățământ, sănătate și asistență socială, cultură, diplomație, justiție, administrație, de către instituțiile de apărare, ordine publică și securitate națională, precum și de către autoritățile publice centrale autonome, care se aprobă prin hotărâre a Guvernului, la propunerea fiecăruia dintre ministere.

Funcționarii publici și personalul contractual pot beneficia de un spor pentru condiții periculoase sau vătămătoare de până la 15% din salariul de bază, corespunzător timpului lucrat. Locurile de muncă, categoriile de personal, mărimea concretă a sporului, precum și condițiile de acordare a acestora se stabilesc de ordonatorul principal de credite, având la bază buletinele de determinare sau expertizare, emise de către autoritățile abilitate în acest sens.

Sporul pentru condiții deosebit de periculoase, condiții periculoase și condiții periculoase sau vătămătoare de muncă se acordă potrivit buletinelor de determinare prin expertizare a locurilor de muncă, ce se eliberează pe baza următoarelor criterii: a) înregistrarea de îmbolnăviri profesionale ca urmare a activității desfășurate la locul de muncă; b) gradul de creștere a indicilor de morbiditate la locurile de muncă respective; c) înregistrarea unor cazuri de accidente de muncă produse la locul de muncă“.

CREDIT TK

EDITORIAL

Despre pensiile „speciale„ ale militarilor

SABIN ORCAN, director al *Newsweek România*

Recenta polemică în jurul pensiilor militare – pe care Comisia Europeană, de fapt niște funcționari de la Bruxelles, le consideră „speciale" – se dovedește o gogomănie de zile mari. Mai ales acum, în contextul războiului care se poartă nu departe de granițele României.

Cine nu înțelege vremurile prin care trecem, orbit de lozincile populiștilor de pe malurile Dâmboviței sau de propaganda „pacifistă" a Kremlinului, se poate opri din citit aici. Pentru toți ceilalți, am câteva argumente logice pentru care n-ar trebui să ne atingem de pensiile militare. Care nici nu sunt atât de „speciale" cum s-ar părea.

Sigur că ne-am angajat să reformăm întregul sistem de pensii atunci când am depus Planul Național de Redresare și Reziliență, aprobat de Comisia Europeană pe 27 septembrie 2021. Dar în acel moment nu începuse încă invazia rusească în Ucraina. Și armatele NATO, inclusiv a noastră, nu erau în alertă maximă.

În actualul context, reducerea drepturilor sau beneficiilor acordate militarilor – care s-ar aplica, evident, pentru viitor – ar putea duce la un val iminent de pensionări. Ceea ce ar pune sub semnul întrebării capacitatea de apărare a României. E cam ce spune și Banca Mondială, în calitate de consultant pentru reformele propuse prin PNRR.

Să revenim asupra categorisirii acestor pensii ca „speciale" – o definiție mai degrabă tehnică a oficialilor europeni pentru orice excepție de la sistemul general al pensiilor.

În primul rând, militarii plătesc și ei, ca orice alt angajat, contribuție la bugetul de stat, egală cu contribuția de asigurări sociale, conform articolului 31 din Legea 223/2015, modificată prin Ordonanță de Urgență a Guvernului în 2017.

Carevasăzică, sistemul respectă totuși mult discutatul principiu al contributivității.

Legea citată mai ține însă cont și de „principiul recunoștinței față de loialitatea, sacrificiile și privațiunile suferite de militari (...) și familiile acestora pe timpul carierei", precum și de „riscurile activității specifice sistemului de apărare, ordine publică și securitate națională, interzicerea sau restrângerea exercițiului unor drepturi și libertăți din Constituția României".

Dacă traducem aceste cuvinte pompoase, vom constata că militarii se află la ordin 24 de ore din 24, că nu pot să cumuleze două slujbe, că nu au voie să facă afaceri, că nu-și pot alege locul unde muncesc și trăiesc.

Dincolo de pericolele subînțelese ale profesiei, restricțiile impuse purtătorilor de uniformă justifică o diferențiere a condițiilor de pensionare față de ceilalți angajați.

În treacăt fie spus, n-am inventat asta noi, românii. La fel se întâmplă peste tot în lumea civilizată, în toate țările NATO, din Europa și până în America de Nord.

Acum, să demontăm o altă manipulare. Ideea că pensiile militare sunt „speciale" – în accepțiunea celor ale magistraților sau aleșilor, de pildă – te poate duce cu gândul la niște cifre ieșite din comun. Adevărul este că, din 4,7 milioane de pensionari români, sub 80.000 provin din Ministerul Apărării Naționale. Iar media pensiilor pe care le primesc se învârte în jurul sumei de 3.500 de lei pe lună. Sigur, e mai mult decât primesc alte categorii, dar nici pe departe ce ai putea crede dacă te-ai uita în gura celor care confundă întreaga armată cu personaje de teapa generalului de mucava Gabriel Oprea.

Dar cea mai convingătoare pledoarie vine de la un timișorean care mi-a scris deunăzi următoarele: „Eu sunt un ofițer cu grad superior în rezervă, fost pilot pe avioane supersonice de vânătoare, oricând gata să-mi apăr patria, și în memoria bunicului meu căzut pe front în Primul Război Mondial, pe care nici talăl meu, veteran al celui de-al Doilea Război Mondial, nu l-a văzut niciodată (...). În ceea ce mă privește, am plecat de acasă la arme încă de la 14 ani, în Liceul militar. Am 24 de ani de zbor. O semnificativă parte din foștii colegi nu mai sunt - au căzut antrenându-se să-și apere patria. (...) Eu sunt posesorul unei «pensii speciale nesimțite» de 4.000 de lei. În care nu mi s-a luat în calcul (absolut prin încălcarea Legii 223/2015) tot ce ține de activitatea mea de zbor. Dacă s-ar fi luat în calcul, mi s-ar fi cuvenit pentru respectul muncii pilotului – ce-și câștigă existența de două ori legat, mai mult decât un câine, odată în chingile scaunului de catapultare și a doua oară în chingile parașutei de salvare – încă aproximativ 1.000 de lei".

Să comparăm această sumă cu pensia de aproape 40.000 de lei încasată lunar de Valer Dorneanu, fost procuror comunist și fost parlamentar pesedist, care a cumulat până de curând și salariul de vreo 30.000 de lei pe lună ca președinte al Curții Constituționale. Iată ce înseamnă un pensionar cu adevărat „special", unul recomandat călduros de regimul lui Putin!

Despre patrioții de serviciu ai României

STELIAN NEGREA, senior-editor al *Newsweek România*

A doua zi după 1 Decembrie, ca de obicei, țara a rămas sfâșiată între patriotarzii de mucava, cărora li se umezesc instantaneu ochii când văd doar o culoare a tricolorului, și scepticii cărora le apar bube pe piele când cineva le pune chiar și o strofă în surdină din „Deșteaptă-te Române!".

În prima categorie găsești la loc de cinste adunătura de purtători de cocarde tricolore de la partidul cu nume de metal prețios, pe președintele social democraților, care a mai inventat o nouă hartă cu minoritatea maghiară, și o bună parte de la liberali care încearcă să țină pasul cu primii doi văzând succesul naționalismului la nivel european.
Și cum poți trece mai ușor peste orice criză dacă agiți un pic bățul cu slănină și ceapă cu un șnur cu tricolorul la bază. În categoria a doua e o mână strânsă de iacobini constipați cărora le pute rău tot ce românesc.
Și care și-ar da foc în fața organismelor europene gata să ne primească, doar din rațiuni geopolitice evident, în structuri până la care ieri nici măcar nu visam, doar ca să le atragă atenția că suntem încă vulnerabili, că încă nu ne calificăm, că mai bine mai stăm o tură decât ca acest succes să fie contabilizat de adversarul politic.
Între cele două categorii se zbate o mână de oameni de echilibru sau de mijloc pentru care a-ți pune un tricolor la piept nu trebuie să fie în niciun fel în contradicție cu tot ce vine din afară. Ba din contră. Ne însușim valorile vestice cu o viteză proprie și ne aducem propria contribuție măruntă la cele dintâi.
Mai e și o altă categorie, a cele mai mari minorități naționale care nu poate, nici la 100 de ani de la Tratatul de la Trianon, să treacă peste destrămarea Imperiului Austro-Ungar, motiv pentru care periodic bagă bățul prin gard. Nu numai la noi, ci și la alte state vecine lor care au o bucată din fostul lor imperiu. Doar teritorială, că etnia dominantă a fost cea căreia i-a revenit și bucata respectivă de pământ.
Nimeni nu le-a cerut maghiarilor din România să renunțe la identitatea, tradițiile, limba etc. lor și nici nu pot invoca că elitele lor nu au stat mai mereu la împărțirea bucatelor cu ale noastre.
Din tocănița de mai sus iese unul dintre cele mai practicate sporturi naționale: devorarea reciprocă cu o voracitate diavolească.
Aceeași zi de 2 decembrie găsește majoritatea României într-o zi nici cal, nici măgar: nici liberă pe de-a-ntregul, nici ocupată deplin cu munca. Bașca că e vineri și se face mult prea dorita punte între cele două zile din săptămână cu cele din weekend pentru o binemeritată mini vacanță.
Există o biciuire în public a românului când e vorba de aceste minivacanțe dăruite cu atâta generozitate de politicieni, care, la rândul lor, nu prea se obosesc cu munca, fără însă a oferi informații despre numărul de zile libere din țările din jurul nostru sau din respectatul Occident unde există un cult pentru muncă.
Indiferent dacă lucrează la stat sau la privat, aceștia se aruncă cu voluptate în autoturismul propriu pentru a se înghesui pe drumurile spre munte, prilej de a înjura vârtos politicienii care nu fac autostrăzi dar le-au dat drumul în minivacanță.
Și românul are un contract tacit cu politicianul său: mă lași să plec în concediu unde te înjur vârtos că nu-ți faci treaba. Îmi plătești subvenția la gigacalorie dar îți mai ard o scatoalcă că nu-mi dai căldură și apă caldă. Mă lași să parchez aproape unde vreau în tot orașul fără să mă amendezi dar marchezi locurile de parcare și ceri bani pentru ele. Și multe alte astfel de tranzacții greu de înțeles câteodată pentru o minte de occidental.
E o dualitate schizoidă venită din comunism, când trebuiau să asculte de partidul comunist atotputernic, care îi putea trimite la Canal în caz de lipsă de obediență, dar aveau și nevoia să înjure strașnic același partid comunist și brațul lui înarmat, Securitatea, pentru o răcorire și păstrarea unei stime de sine. Oricât de neplăcut ar arăta tabloul nostru în acest 2 decembrie posomorât, un lucru e cert: ne aflăm în cea mai bună perioadă istorică din ultimii 500 de ani. Bunăstarea ne vine de la UE, iar securitatea de la NATO. Și, după ce ne vom alătura altor cluburi selecte cum sunt Schengen și OECD, ne va fi și mai bine.
Când vrei să contești această banalitate, adu-ți aminte cu ce te plimbai, unde te plimbai, ce mâncai, cu ce te îmbrăcai, cum arăta casa ta, ce oportunități, la ce te uitai, ce citeai, ce libertate aveai, ce drepturi aveai etc. Pe vremea lui Ceaușescu. Cu ochii închiși, drogat, pe jumătate inconștient să fii, fără să ai acces la trei sferturi din capacitățile cognitive etc. și tot ai alege aceste vremuri celor de dinainte de '89.

CRONICA NATO

Pot fi convergenți, pe plan strategic, Biden și Putin?

col. (R) **ION PETRESCU,** contributor al *Newsweek România*

Din 24 februarie 2022, până acum, Moscova a tot repetat legenda conform căreia în Ucraina se confruntă cu NATO, fără de care armata Ucrainei nu ar fi făcut față forței expediționare ruse trimise pentru revenirea acestei ex-republici sovietice sub comanda Kremlinului. Confruntarea pe Frontul de Est continuă și în această iarnă.

PĂCĂLICIUL LUKAȘENKO

Din decembrie 2022, echivalentul aproximativ al unei divizii de militari ruși se află în cazărmi belaruse, pretextul prezenței lor acolo fiind un... antrenament împotriva terorismului.
Ce ar putea viza cei peste 9.000 de combatanți militari trimiși de Rusia în Belarus? Ar menține un factor de presiune, mai degrabă mediatică, asupra Statului Major al armatei Ucrainei, care știe că Forțele Armate din Belarus au 62.000 de militari. Dacă s-ar declanșa o nouă agresiune militară rusă, de pe teritoriul Belarusului, contra Ucrainei, este exclus ca atunci celor 9.000 de ruși în uniforme militare să li se alăture echivalentul a șase divizii de belaruși, doar două fiind considerate, la Kiev, de luat în calcul.
Altă variantă? Venirea militarilor ruși a pus o presiune psihologică și pe Letonia, Lituania și Polonia, țări vecine cu statul belarus. Numai că raportul real de forțe este în defavoarea Belarusului. Iar ipoteza că s-ar organiza o operațiune fulger, din Belarus spre Kaliningrad, este momentan un exercițiu cu creionul roșu, pe o hartă electronică. Lukașenko știe că, dacă intră în hora unei noi agresiuni ruse trimițând la luptele din Ucraina și militari din armata țării sale, începe sfârșitul regimului lui, starea de spirit a cetățenilor din Belarus fiind una ostilă continuării agresiunii ruse pe tărâm ucrainean.
Alexander Lukașenko a afirmat că Belarusul „nu vrea să atace pe nimeni... dar se va apăra" - o afirmație deloc pe placul Moscovei.
Decesul neașteptat, în ultima săptămână din noiembrie, a ministrului de Externe al Belarusului, Vladimir Makai, l-a determinat pe dictatorul belarus să își concedieze bucătarul, majordomul și personalul de securitate.
El a înțeles avertismentul Moscovei și a confirmat astfel, indirect, faptul că Makai nu a murit în urma unui atac de cord.
Dictatorul belarus a uitat faptul că trupele ruse care au invadat Ucraina, din sudul Belarus, au înaintat greu spre Kiev. Apoi au fost nevoite să se retragă rapid. Până acum, Lukașenko a avut obiceiul să păcălească și statele vecine și pe omologul de la Kremlin. Vom vedea cum va parcurge această iarnă.

DIVIZIA ÎNFIINȚATĂ ÎN ESTONIA

Estonia are o armată cu un efectiv actual de aproape 8.000 de militari activi, dar care poate fi rapid ridicat la 230.000, în cazul unui război. Nu știm însă dacă, în cazul unei surprinderi strategice, cei peste două sute de mii de rezerviști mai au timp să pună mâinile pe arme.
Dar estonienii sunt apărați și de un un grup de luptă al NATO, condus de Regatul Unit. Acest batalion multinațional, de peste 1.000 de militari, include și unități franceze, daneze, plus experți islandezi. Lor li se adaugă Misiunea de Securitate Aeriană Baltică în Estonia, supervizată de Forțele Aeriene Germane.
Ministrul estonian al Apărării, Hanno Pevkur, declara că prezența unui batalion mecanizat american și a unei baterii de artilerie de câmp în Lituania va fi una în rotație permanentă, iar ministrul de Externe Urmas Reinsalu preciza că motivul este coridorul Suwałki, a cărui capturare ar permite inamicului - apropos de cei 9.000 de militari ruși staționați în Belarus - să separe statele baltice de comunitatea transatlantică.
De altfel, guvernul estonian a modificat statutul Forțelor de Apărare, pentru a forma o divizie, așa cum s-a convenit la Summit-ul NATO de la Madrid. „Formarea diviziei va crește semnificativ capacitatea noastră de apărare și rezistență", a spus ministrul Apărării, Hanno Pevkur.
Astfel, Estonia nu va mai fi cucerită de răsăriteni în circa 12 ore, ca în estimările de până acum. Iar prezența unei brigăzi britanice, a unui batalion american de infanterie, a unei viitoare unități estoniene dotată cu lansatorul de rachete multiple HIMARS va invita pe ipoteticul agresor răsăritean să mai reflecteze la oportunitatea unei operațiuni cu minime șanse de izbândă.

ESTIMAREA LUI STOLTENBERG

Într-un mod aparte, Jens Stoltenberg, actualul secretar general al NATO, se pregătește, subtil, pentru revenirea acasă, în țara sa, Norvegia, după încheierea mandatului lui prelungit, în

fruntea Alianței Nord-Atlantice.
În Norvegia a avut două mandate de premier, fiind cunoscut pentru calmul și pragmatismul său.
Stoltenberg a recunoscut, în aparițiile publice din arealul mediatic norvegian, că nu sunt semne că președintele rus ar fi renunțat la dorința sa de a controla Ucraina. Secretarul general al NATO a reiterat condamnarea brutalității trupelor ruse și a observat că Putin a subestimat atât puterea de luptă, cât și motivația ucrainenilor, precum și disponibilitatea națiunilor occidentale de a sprijini Ucraina.
Dar, nota bene, sprijinul complex al statelor aliate, diferențiat în raport de propriul potențial financiar, economic și militar, este un aspect, pe când inițierea unor discuții diplomatice reprezintă cu totul altceva, din moment ce, pentru Putin, interlocutorul nu poate fi - în faza inițială - nici NATO, nici UE, nici chiar Ucraina, doar SUA, din orgoliul imperial de a fi public Federația Rusă egala Statelor Unite.

ELUCUBRAȚIA LUI LAVROV

Longeviv - fiind ministru de Externe din anul 2004 -, machiavelic, prin prezentarea unor înfrângeri succesive doar ca accidente de parcurs, pe drumul extinderii Rusiei conduse de Putin, „șarpele cu ochelari", alias Lavrov oferă cursuri publice de reinterpretat lumea de azi.
El inventează o așa numită linie a SUA și NATO, pentru o confruntare militară cu Rusia, intenția fiind de a limita Moscova, chiar cu riscul unei „ciocniri directe a puterilor nucleare, cu consecințe catastrofale".
Seninătatea Sa, la cei 72 de ani, deja împliniți, acuză comunitatea transatlantică că denaturează avertismentele Kremlinului, în privința pericolului recurgerii la arme nucleare, deși Moscova a fost prima care a invocat posibila utilizare a unei arme nucleare tactice în Ucraina, ca formă de disuasiune a defensivei și ofensivei armatei Kievului.
Dincolo de această diversiune, Lavrov a confirmat, totuși, că Rusia este „ferm angajată în logica înțelegerilor care au fost consacrate în documentele comune ale celor cinci țări nucleare". O înțelegere a fost și Memorandumul de la Budapesta, semnat la 5.12.1994, la Budapesta, în Ungaria, între Ucraina, SUA, Marea Britanie și Rusia. Prin acest tratat, Ucraina renunța la armele nucleare sovietice de pe teritoriul său, care au fost transferate către Federația Rusă. După 28 de ani... Rusia invada Ucraina.
Același ministru rus de Externe a etichetat dialogul strategic dintre Rusia și SUA ca fiind unul „înghețat" de americani și că absența negocierilor pentru menținerea stabilității va accentua problemele existente.
Ce putem anticipa, în eventualitatea neînceperii negocierilor de pace? O iarnă cruntă pentru ucraineni. Una cu incertitudini pentru ruși. Una tristă pentru europeni. O perioadă de reflecție pentru americani. Totuși, la Casa Albă se află cheia diplomatică a obținerii unui necesar armistițiu. Aici fiind vorba de pragmatism, nu de spiritism.

FOTO: NATO

ÎNTĂRIRE
Forțele Aeriene ale SUA au prezentat un nou bombardier cu rază lungă de acțiune. B-21 Raider este proiectat pentru a fi un bombardier furtiv cu supraviețuire foarte mare, capabil să livreze o combinație de muniții convenționale și nucleare. Aeronava de ultimă generație va juca un rol semnificativ în sprijinirea și asigurarea aliaților și partenerilor americani de pe tot globul.

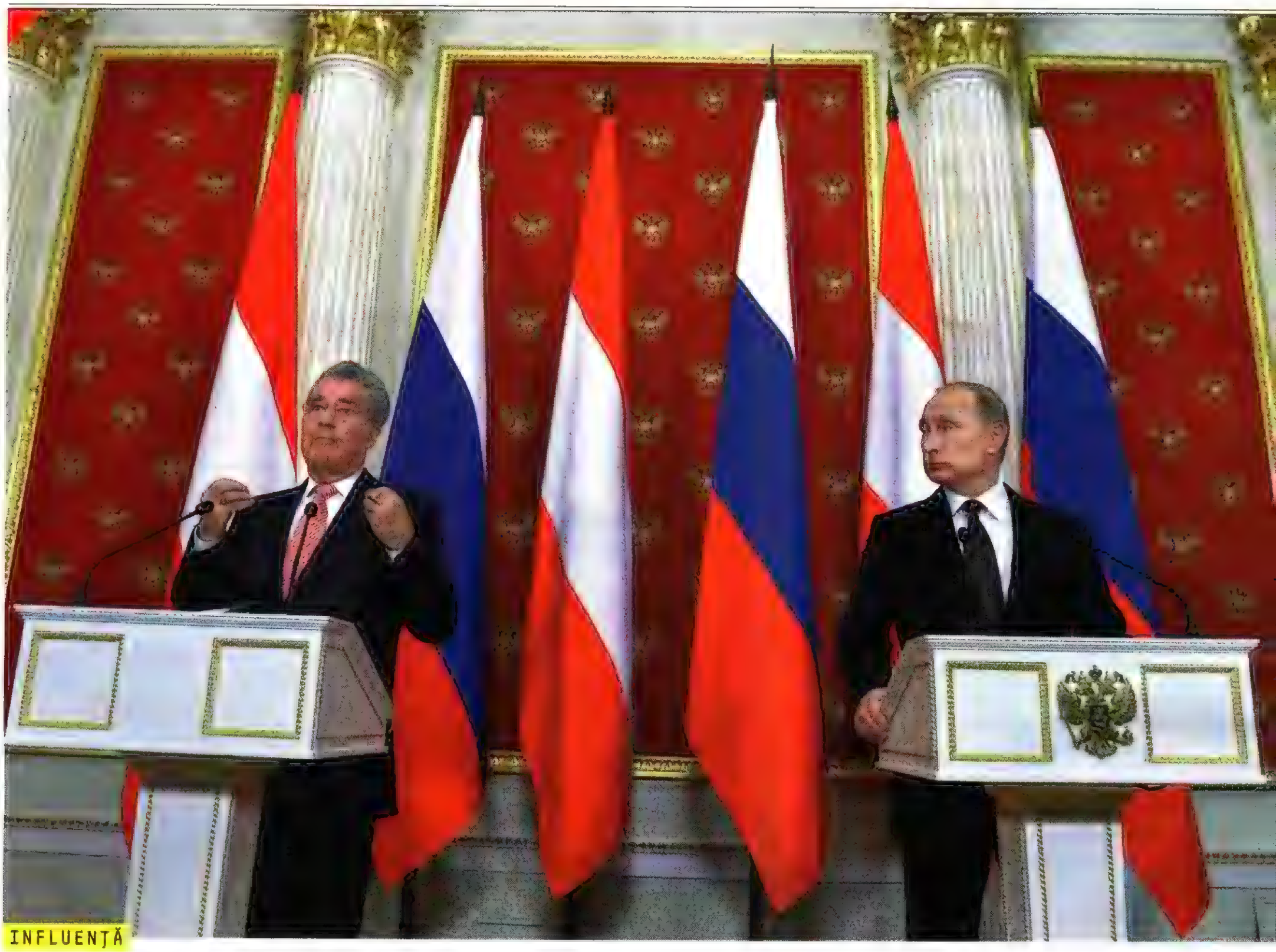

INFLUENȚĂ

Austria este tunelul Rusiei către inima Europei

Țara care a refuzat accesul României în Spațiul Schengen a cultivat relații dăunătoare cu sectorul energetic și spionajul rusesc. Un posibil motiv al atitudinii față de țara noastră

LA TREI LUNI DUPĂ ANEXAREA ilegală a Crimeei de către Vladimir Putin, în 2014, o gardă de onoare militară l-a primit pe președintele rus la Viena, puncta publicația *The New Statesman*, într-un articol publicat în primăvara acestui an, la scurt timp după invadarea Ucrainei.

Întâmpinat de președintele austriac de atunci, Heinz Fischer, în Palatul Imperial Hofburg, Putin a spus: „Sunt foarte bucuros să mă aflu la Viena, un loc care mi-a devenit foarte aproape de inimă". Mai târziu s-a adresat Camerei de Comerț austriac, promovând exporturile de gaze rusești ca „bază pentru stabilitate" în Europa. Chiar dacă regimul său va deveni mai izolat, Putin a vizitat din nou capitala Austriei în 2018.

Moscova își are aliații ideologici în Europa: sârbul Aleksandar Vučić și ungurul Viktor Orbán, un cal troian pentru interesele Rusiei în Uniunea Europeană. Are, de asemenea, idioții săi utili precum fostul cancelar german Gerhard Schröder, prezent ultima dată la conducerea consiliilor de administrație ale Nord Stream AG și com-

de
SILVIU SERGIU
silviu.sergiu@newsweek.ro

INTERVIU
Jurnalistul Newsweek care a presimțit războiul » P.36

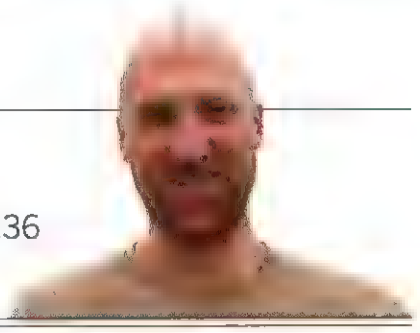

Austria depinde de gazul și petrolul rusesc în proporție de 80% și nu are niciun plan să schimbe asta

pania petrolieră rusă Rosneft. Cu toate acestea, Rusia are puțini parteneri mai flexibili decât Austria în Europa. În virtutea neutralității sale constituționale, Austria se consideră o punte între Est și Vest.

Dar, când vine vorba de Rusia, Austria este un stat compromis. În loc să construiască poduri, Austria a săpat un tunel pentru Rusia în inima Europei.

În 1968, Austria a devenit prima țară din vestul Europei care a importat gaz sovietic. Țara a devenit un hub pentru gazul natural sovietic și rusesc, care a fost stocat la o instalație din Baumgarten și apoi pompat în Italia, Germania și Franța. Astăzi, Austria depinde de Rusia pentru 80% din gazul său și încă nu are niciun plan pentru a se „înțărca" pe sine sau Europa de la gazul și petrolul rusesc. Austria s-a numărat printre statele membre UE reticente în a sancționa proiectul conductei Nord Stream 2 la invazia Ucrainei în februarie – nu este de mirare, având în vedere că OMV-ul, compania austriacă, avea o miză în schemă. Chiar și după masacrul forțelor ruse de la Bucha, Austria s-a opus embargoului UE asupra gazelor rusești.

Banii oligarhilor

Austria nu aduce numai gaz rusesc în Europa, ci și bani ruși. Inițial, această țară s-a opus scoaterii Rusiei din sistemul de tranzacții financiare internaționale SWIFT. Filiala europeană a Sberbank, deținută în majoritate de statul rus, are sediul la Viena, în timp ce Raiffeisen Bank International (RBI) din Austria este un jucător important în Rusia.

În 2021, filiala RBI din Rusia a înregistrat un profit de 474 de milioane de euro. Sancțiunile occidentale împotriva Rusiei limitează capacitatea RBI de a opera acolo. Potrivit unei estimări, băncile austriece au o expunere de 17,5 miliarde de dolari în datorii rusești.

Înainte de războiul din Ucraina, Viena era un canal pentru afacerile rusești și o cutie de valori pentru bogăția rusă. Filiale ale companiilor energetice rusești Lukoil, Gazprom și Sibur, toate se află în capitala Austriei. Oligarhii și-au băgat banii în stațiunile de schi din Austria, Yelena Baturina și Oleg Deripaska investind în hoteluri de lux în Kitzbühel și, respectiv, Lech am Arlberg. În 2007, Roman Abramovici a cumpărat o proprietate pe Kohlmarkt, în inima Vienei, pentru 27 de milioane de euro. Sancțiunile UE l-au forțat recent pe Igor Șuvalov, fostul prim-vicepremier-ministru, să elibereze proprietatea de șase acri de lângă Lacul Atter, în vestul Austriei.

Politicieni plătiți de Moscova

Compromisă este și elita politică a Austriei. Austria nu are un singur Gerhard Schröder, ci mulți. Wolfgang Schüssel (centru-dreapta, ÖVP), cancelar din 2000 până în 2007, a făcut parte din consiliul de administrație al celui mai mare operator de rețele mobile din Rusia, MTS, înainte de a se muta la Lukoil, în 2019.

Christian Kern (centru-stânga SPÖ), cancelar din 2016 până în 2017, a devenit membru al consiliului Căilor Ferate Ruse după ce a părăsit mandatul.

FOTO: PROFIMEDIA

LEGITIMARE
Președintele austriac Heinz Fischer (stânga) l-a primit pe Vladimir Putin la câteva luni după anexarea Crimeii, iar ministrul de Externe, Karin Kniessl, l-a invitat la nunta sa

Karin Kneissl (FPÖ de extremă dreapta), ministru de Externe din 2017 până în 2019, s-a alăturat lui Schröder la Rosneft și a devenit, de asemenea, editorialist pentru site-ul în limba germană al RT. Imaginile cu Putin dansând cu Kneissl la nunta ei din 2019, în podgoriile din sudul Stiriei, au fost transmise în întreaga lume ca un simbol pentru relațiile austro-ruse contemporane.

Legăturile politice ale Moscovei cu extrema dreaptă FPÖ (Partidul Libertății) au fost deosebit de strânse. În decembrie 2016, liderul FPÖ la acea vreme, Heinz-Christian Strache, a semnat un acord de cooperare pe cinci ani cu partidul Rusia Unită a lui Putin; în același an, Moscova a încercat să folosească un parlamentar FPÖ pentru a submina sancțiunile austriece împotriva Rusiei, potrivit unei investigații New Lines.

Acest acord este o pălărie veche, susține partidul, dar actualul lider al FPÖ, Herbert Kickl, s-a opus primirii refugiaților ucraineni, în timp ce liderul partidului la Viena, Dominik Nepp, a condamnat Ucraina drept „stat corupt". FPÖ se opune, de asemenea, ca președintele ucrainean Volodimir Zelenski să se adreseze Parlamentului austriac – la fel ca SPÖ.

În timpul Războiului Rece, securitatea națională austriacă a fost condiționată de respectarea neutralității permanente a marilor puteri pe care ei înșiși au inventat-o. Războiul Rece avea să se încheie, NATO să se extindă și Austria să adere la UE, totuși țara nu a renunțat la ideea că relațiile strânse, chiar dăunătoare cu Rusia erau atât necesare, cât și dezirabile. De la energie la spionaj, Austria continuă să acționeze ca tunelul Rusiei către Europa nu din întâmplare, ci prin alegere.

Un portavion al spionajului rusesc

De asemenea, serviciile secrete ruse consideră Viena foarte prietenoasă. Când un oficial al serviciilor de informații europene a declarat pentru *Financial Times* că Austria este un „veritabil portavion" al activității ascunse rusești, a exagerat, dar nu cu mult. Autoritățile austriece închid ochii la orice act de spionaj care nu afectează direct această țară. Prezența diplomatică rusă la Viena este anormal de mare și enorma sa misiune permanentă la Națiunile Unite este, cred experții, un centru al activității de informații. La 7 aprilie, Ministerul de Externe al Austriei a făcut pasul extrem de neobișnuit de a expulza patru diplomați ruși. Partenerii europeni consideră că serviciile de informații și Ministerul Apărării din Austria sunt periclitate și nesigure.

Urmărirea activității de spionaj a Kremlinului în Vest a devenit o sarcină și mai urgentă de când invazia Rusiei în Ucraina a schimbat situația de securitate în Europa, puncta *Financial Times*.

„Ceea ce știm pe această temă este aproape sigur vârful aisbergului", a spus Keir Giles, consultant senior al programului Rusia la Chatham House. „De mulți ani a existat o conspirație a tăcerii, cu puterile occidentale reticente în a vorbi despre activitățile rusești sau chiar în a le urmări".

Opt oficiali europeni de informații și diplomați intervievați de *Financial Times* au declarat că operațiunile secrete ale Rusiei în Europa s-au extins într-un ritm pe care eforturile de contraspionaj s-au străduit să-l egaleze. Mai multe țări se bazează în continuare pe colectarea de informații din SUA și Marea Britanie din cauza restricțiilor privind supravegherea internă și a lipsei de resurse.

Țări, precum Marea Britanie, sunt încrezătoare că au redus semnificativ capacitatea Rusiei în acest domeniu, potrivit unui oficial înalt de la Whitehall. Dar alte țări sunt mai expuse. Zeci de agenți ruși sunt încă activi în Germania, Franța și Belgia, potrivit evaluării unui oficial european de informații.

Austria este un „veritabil portavion" al activității ruse ascunse, a spus altul. Agenția sa de informații, BVT, este considerată ca fiind atât de compromisă încât pentru o vreme a fost exclusă din activitatea de schimb de informații europene, potrivit unui diplomat european cu sediul în Viena. Ministerul Apărării al țării este „practic un departament al GRU", a adăugat diplomatul.

Un oficial al cancelariei austriece a spus că nu poate comenta acuzațiile anonime, dar a subliniat că actualul

Agenția austriacă de informații, BVT, este atât de compromisă de ruși încât a fost exclusă din schimbul de informații european

AFACERI
Austriecii aduc bani, petrol și gaze din Rusia. Compania OMV prosperă, la fel ca oligarhii ruși. Oleg Deripaska, de pildă, a investit în hoteluri de lux în Kitzbühel (stânga)

guvern a promovat o reformă radicală a agenţiilor sale de securitate.

„Începem să vedem că guvernele din Europa încep să se confrunte public cu ceea ce se întâmplă", a spus Giles. „Democraţiile nu se pot apăra împotriva ameninţărilor despre care majoritatea populaţiei lor nu este conştientă".

Agenți secreți dovediți

Cazurile recente care au ajuns în spaţiul public dezvăluie amploarea intereselor şi succeselor Rusiei:

- în 2017, Rusia a avut un agent care lucra pe post de consilier apropiat al ministrului francez al Apărării de atunci, acum ministru de Externe, Jean-Yves Le Drian.
- în iulie 2020, autorităţile daneze au descoperit încercările Rusiei de a fura tehnologie energetică. În august acel an, un locotenent-colonel francez, care lucra pentru comandamentul maritim al NATO din Napoli, a fost arestat pentru că a transmis materiale clasificate NATO către GRU, agenţia de informaţii a Armatei ruse. În decembrie, autorităţile olandeze au expulzat doi agenţi ruşi sub acoperire pentru că au încercat să fure Inteligenţă Artificială şi nanotehnologie de la companii olandeze.
- în martie 2021, Bulgaria şi-a arestat şase cetăţeni – inclusiv angajaţi ai Ministerului Apărării şi fostul şef al serviciilor de informaţii ale Apărării, Ivan Iliev – pentru transmiterea secretelor către GRU la un cost de 3.000 de dolari fiecare. Mai târziu în aceeaşi lună, autorităţile italiene l-au prins pe căpitanul de Marină, Walter Biot vânzând o serie de secrete militare către GRU pentru 5.000 de dolari o dată. Procesul lui Biot a fost deschis săptămâna trecută. Încă nu a depus o pledoarie.
- în iunie 2021, autorităţile germane l-au arestat pe omul de ştiinţă rus „Ilnur N" pentru furtul de secrete aeronautice şi tehnologie de rachete din centrele de cercetare din Augsburg. Procesul lui continuă. În septembrie, au arestat un angajat de securitate al parlamentului german care vânduse GRU planurile detaliate ale clădirii şi ale sistemelor acesteia.

Rusia are aproximativ 400.000 de angajaţi în cele trei agenţii principale de informaţii. „Direcţia principală" a Ministerului Apărării, GU - cunoscută încă pe scară largă după iniţialele sale din epoca sovietică ca GRU - are interese ample în afacerile NATO şi tehnologia militară, precum şi în acte subversive şi sabotaj.

FSB se concentrează pe informaţiile interne, dar „al cincilea serviciu" al său colectează informaţii din străinătate, inclusiv din Ucraina. SVR este însărcinat exclusiv cu colectarea informaţiilor străine.

Oficialii occidentali au spus că, în Europa, erau în mod obişnuit trei tipuri de agenţi ruşi la lucru: agenţi declaraţi, adesea ocupând roluri precum ataşatul Apărării, care lucrează pentru GRU; agenţi nedeclaraţi, care ar putea fi deghizaţi de SVR ca parte a unei delegaţii comerciale; şi ilegali, agenţi care lucrează adânc sub acoperire.

Urmărirea activităţii secrete a Rusiei este o provocare uriaşă chiar şi atunci când ţintele sunt cunoscute.

„Aveţi nevoie de o operaţiune de informaţii externe şi naţionale foarte coordonată pentru a încerca să dejucaţi o mare parte din această activitate", a spus Gustav Gressel, un analist rus din Berlin.

Expulzările sau distrugerea reţelelor ruseşti sunt doar un instrument care poate fi folosit. Succesele mai mari sunt de a convinge agenţii să schimbe partea sau de a-i dezinforma în mod deliberat.

FOTO: PROFIMEDIA

SCHENGEN

România nu a pierdut nimic la Consiliul JAI. Europa și Austria, da

Respingerea aderării României și Bulgariei la Spațiul Schengen, prin veto-ul combinat al Austriei și Țărilor de Jos, a produs multă frustrare în cele două țări sud-est europene. – *Ovidiu Nahoi*

FOTO: PROFIMEDIA

DAR PIERDERILE PE TERMEN LUNG SUNT ÎN altă parte. În definitiv, românii și bulgarii vor putea trăi și de aici înainte fără a fi în Spațiul Schengen. Cele două națiuni nu au pierdut nimic, situația lor nu se înrăutățește.

Nu același lucru se poate spune despre Uniunea Europeană. Și, în particular, despre Austria.

Veto-ul din 8 decembrie a marcat cea mai gravă ruptură în cadrul Uniunii Europene, de la declanșarea războiului. A mai fost, desigur, blocarea de către Ungaria a sprijinului de 18 miliarde de euro pentru Ucraina. Dar, în acest caz, comportamentul Budapestei era predictibil.

Dublul veto din Consiliul JAI a pus în lumină o incapacitate a instituțiilor europene de a-și promova politicile, în fața unor lideri naționali cu interese politice și electorale înguste. Mai grav, evenimentul înseamnă o inversare a direcției pe care se înscrisese Uniunea Europeană după 24 februarie, ca actor marcant al taberei occidentale.

Invadarea Ucrainei de către Rusia a consolidat solidaritatea europeană, într-un mod pe care puțini îl anticipau – Vladimir Putin, în orice caz, nu. Europenii au simțit atunci că nu doar Ucraina este atacată, că nu doar existența ei este negată, ci agresiunea este îndreptată împotriva propriilor valori. Răspunsul corect a fost cel al pașilor înainte, de a-i arăta agresorului că nu e loc pentru cedare.

Au urmat lucruri aproape incredibile. Au fost adoptate sancțiuni dure împotriva Rusiei, concomitent cu sprijinirea refugiaților ucraineni și a efortului de război al Kievului.

O serie de mesaje proaste

Ucraina și Moldova au primit statutul de candidate. Semnarea cererii de aderare de către președintele Volodimir Zelenski, literalmente sub bombe, a fost una dintre cele mai puternice imagini ale primelor săptămâni de război. Procesul de aderare pentru Balcanii de Vest a fost accelerat. Dosarul Schengen ar fi trebuit să urmeze aceeași logică, iar instituțiile europene, Parlamentul și Consiliul, au presat puternic în această direcție.

La fel, Berlinul și Parisul. Guvernul lui Karl Nehammer a blocat acest curs, fără ca măcar să se obosească să ofere o explicație cu iz de credibilitate.

Mesajul transmis este tocmai acela că Uniunea Europeană este o entitate slabă, că instituțiile ei nu valorează nimic în fața voinței suverane a unor lideri politici locali.

OFICIAL
Aici e granița Schengen. Pașapoartele la control. Ministrul austriac de interne a votat împotriva aderării României (stânga)

Desigur, vestea a sunat frumos pentru pentru liderul de la Kremlin, care vizează tocmai divizarea europenilor – ceea ce dublul veto din Consiliul JAI a reușit de minune. Rusia va înțelege din aceasta că ar putea oricând să blocheze o decizie la nivel european dacă va reuși să convingă un guvern sau altul – sau să-i cumpere bunăvoința.

Votul din Consiliul JAI a dat un mesaj descurajator statelor candidate – de la Moldova și Ucraina până la cele din Balcanii de Vest. Dacă România și Bulgaria, de 15 ani membre ale clubului, au fost tratate astfel, ce se va întâmpla cu un nou-venit? Și, atunci, chiar merită să te înhami la reforme costisitoare, politic și financiar?

Ce a câștigat Austria și ce a pierdut

În sfârșit, marele perdant al zilei de 8 decembrie rămâne Austria.

Nu se știe cât de mare ar fi fost impactul aderării României și Bulgariei în criza migrațională din Austria – probabil, în cel mai rău caz, unul limitat. Dar Viena plătește un preț disproporționat pentru acest veto.

Dublul veto din Consiliul JAI a pus în lumină o incapacitate a instituțiilor europene de a-și promova politicile

Se poziționează alături de Ungaria, ca un stat problematic pentru UE vis-a-vis de Rusia.

Dacă Austria a crezut că va face din România și Bulgaria o problemă, atunci estimarea a fost greșită. Problema a devenit chiar ea.

Apoi, Austria devine, dintr-odată, un partener nesigur la masa negocierilor europene, care-și schimbă pe neanunțate poziția.

Și, nu în cele din urmă, Austria și-a distrus pe termen lung reputația în România, cea mai mare economie din sud-estul Europei, în care interesele ei de afaceri sunt foarte importante. Nu s-ar zice că politicienii de la Viena au fost prea abili.

ANALIZĂ

Unionismul prin șantaj – un concept lansat la Alba Iulia și plăcut la Kremlin

De ceva vreme încoace, liderul formațiunii extremiste AUR, George Simion, este cuprins de nervozitate, străbătut de fiorul unionismului, care trebuie săvârșit acum și aici, fără nicio zi de întârziere. Povestea e un pic mai complicată și conține multe umbre.

VINERI, 2 DECEMBRIE, ÎN CADRUL congresului formațiunii, desfășurat la Alba Iulia, el a declarat că România nu mai trebuie să finanțeze nici măcar cu un leu Guvernul de la Chișinău.

„Mi-e drag de unii miniștri de peste Prut, dar mai drag îmi este adevărul. Nu facem decât să finanțăm separatism antiromânesc finanțând acea guvernare. Sau finanțându-l pe primarul Chișinăului, antiromânul Ion Ceban. Asta fac, din păcate, cei care au pe mână banii noștri. Niciun leu pentru Guvernul de la Chișinău, după cum tot un adevăr pe care trebuie să îl spunem este că s-au alocat prea multe fonduri pentru refugiații care au venit din Ucraina", a spus Simion, citat de Agerpres.

Au urmat descinderea în forță la Ministerul Energiei și o bizară apariție TV în care a afirmat că România importă uraniu de la regimul taliban din Afganistan – nici măcar intervențiile celor din platou, care l-au corectat, spunându-i că este vorba de Kazahstan, nu l-au înduplecat să dea înapoi.

Această agitație trebuie privită într-un context regional și într-unul strategic. Mai întâi, contextul regional.

Din 3 decembrie, a început exportul de gaze către Republica Moldova prin conducta Iași-Ungheni, după cum au declarat, pentru Agerpres, reprezentanții Transgaz.

Potrivit acestora, este pentru prima dată când se transportă gaze din România în Republica Moldova prin conducta Iași-Ungheni.

Momentul este extrem de semnificativ din punct de vedere politic.

Vestea privind exportul de gaze din România vine după ce, pe 22 noiembrie, oficialii de la Chișinău au anunțat că Gazprom va reduce din 1 decembrie livrările de gaze naturale către Republica Moldova, cu 56,5%.

Chișinăul vede în reducerea livrărilor de gaze un șantaj din partea Rusiei. În paralel, Tiraspolul a anunțat și scăderea semnificativă a cantităților de energie electrică furnizate de centrala de la Cuciurgan, aflată pe teritoriul separatist. Iar Republica Moldova nu mai poate primi electricitate nici din Ucraina, a cărei infrastructură energetică a fost grav avariată de bombardamentele rusești, anume orientate în această direcție.

În plan regional, statele învecinate depun eforturi pentru a cupla Republica Moldova la rețelele de gaze din afara Rusiei. Și astfel, de a scoate mica țară de sub șantaj. Potrivit unui comunicat al Administrației prezidențiale de la București, din 3 decembrie, președintele român Klaus Iohannis, aflat în vizită la Atena, a discutat cu premierul grec Kiriakos Mitsotakis despre modalitățile de continuare a sprijinului pentru Republica Moldova, afectată de criza energetică.

Întâlnirea a avut loc după ce joi, 1 decembrie, companiile din sectorul energetic din România, Grecia, Bulgaria și Ungaria au semnat un important memorandum de înțelegere pentru implementarea coridorului vertical, care leagă aceste țări de terminalul gazifer din portul grec Alexandropolis. Acesta va reduce semnificativ dependența țărilor semnatare de gazul rusesc, dar va putea asigura livrări și spre Republica Moldova. Din punctul de vedere al energiei electri-

de
OVIDIU NAHOI

ce, Republica Moldova este dependentă aproape în totalitate de România. Acum poate primi din dreapta Prutului și cantități de gaze, de care are nevoie cu disperare. Problema Republicii Moldova este în primul și în primul rând una legată de bani. Energia cumpărată din România, fără de care țara nu poate funcționa, vine la prețuri mari, cea mai mare parte a cantităților fiind achiziționată de pe piața liberă și nu prin contracte pe termen lung.

Când spui că Republica Moldova nu mai trebuie finanțată, spui, de fapt, că trebuie lăsată fără electricitate- cam la fel ca Ucraina sub bombardamentele rusești.

Și acum, aspectul strategic, în contextul agresiunii ruse.

Republica Moldova se află în mijlocul unei agresiuni rusești. Trupele Moscovei sunt ținute departe de Republica Moldova, de brava rezistență ucraineană.

Totuși, țara este atacată prin tăierea resurselor de energie dar și prin sprijinirea de către Moscova a forțelor politice anti-europene.

Kremlinul speră că nemulțumirile populare vor izbucni, pe fondul crizei energetice. Partidul Șor, pe care Guvernul de la Chișinău vrea să-l scoată în afara legii, organizează cu regularitate proteste în centrul capitalei.

Moscova ar fi avantajată de o prăbușire a guvernării democratic alese la Chișinău. Venirea la putere a unei garnituri obediente față de Kremlin ar produce o breșă foarte importantă în spatele frontului, lovind în ceea ce pare a fi actualmente veriga slabă a taberei occidentale. Rusia ar veni, prin interpuși, la gurile Dunării și pe frontiera României, o țară puternic atlantistă. Dacă nu o poate face prin arme, o poate face prin șantaj energetic și „coloana a cincea". Chișinăul primește un puternic sprijin din partea instituțiilor europene și a statelor membre. I se facilitează accesul la resurse energetice, i se livrează bani. Pur și simplu, Moldova nu trebuie lăsată să cadă. A o lăsa fără finanțare înseamnă a o arunca imediat în brațele Rusiei.

Acesta este tabloul mai larg în care trebuie văzute declarațiile liderului partidului extremist AUR.

Iar unionismul agresiv, promovat sub formă de șantaj, este exact ceea ce Kremlinului îi place să audă.

George Simion insistă că tăierea ajutorului furnizat Chișinăului ar fi o modalitate prin care unirea s-ar putea realiza imediat. Cu alte cuvinte: vreți să nu înghețați la iarnă? Atunci renunțați la statul vostru și alăturați-vă României! Un fel de unionism prin șantaj, dar care

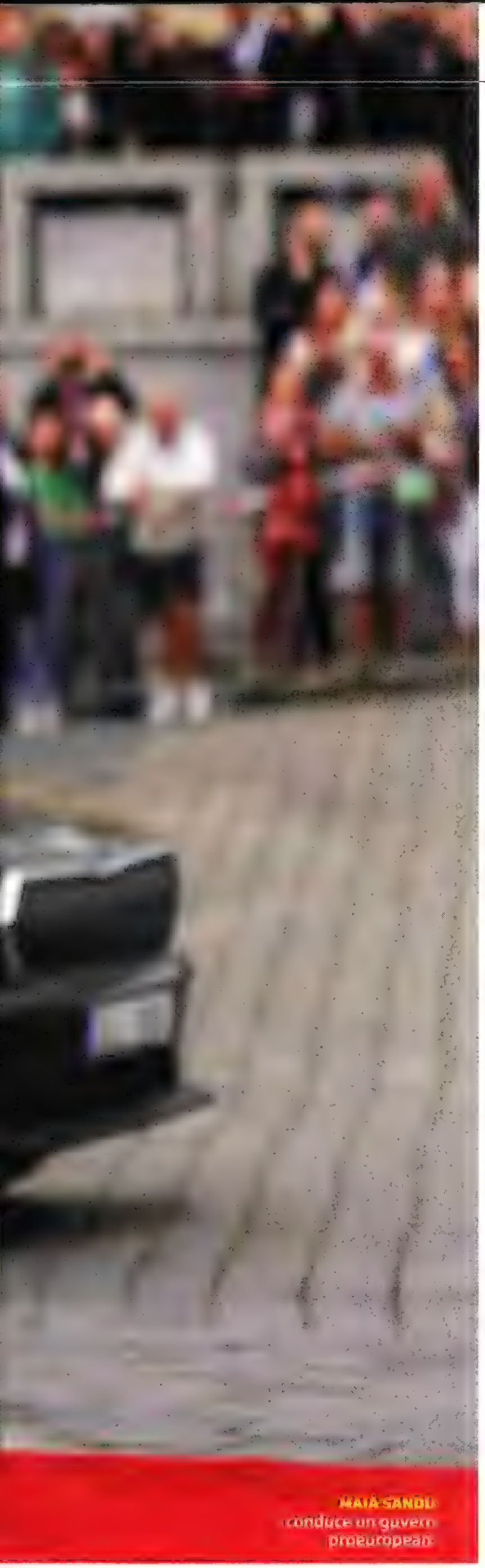

seamănă izbitor cu ceea ce Rusia îi cere Ucrainei.

George Simion are interdicție de intrare în Republica Moldova, până în 2023. El ar spune că din cauza activismului său unionist. Dinspre Chișinău, însă, lucrurile se văd un pic diferit.

Strict în litera legii, un stat independent, recunoscut ca atare, are tot dreptul să refuze intrarea pe teritoriul său a unui cetățean străin care îi dorește desființarea. Dar mai importante sunt aspectele politice.

Acum vreo patru ani, când Plahotniuc părea de neclintit în vârful (informal) al puterii de la Chișinău, Andrei Năstase, unul dintre liderii opoziției care-și spunea „antioligarhică", aliat al Maiei Sandu, vorbea despre „unioniștii de carton".

Ce fac aceștia?

Atunci când situația politică era tensionată în Republica Moldova și mai cu seamă în timpul campaniilor electorale, grupul unionist al lui George Simion obișnuia să vină în Republica Moldova și să facă agitație.

Fără a însufleți cumva sentimentele pro-românești, efectul era oarecum pe dos: divizarea „partidei" pro-europene și justificarea narativului forțelor pro-ruse, potrivit căreia sub masca integrării Republicii Moldova în UE s-ar ascunde anexarea de către România.

Trebuie să înțelegem că, dintre moldovenii pro-europeni, nu toți sunt unioniști.

Probabil nici măcar majoritatea, deși sentimentele pro-România s-au amplificat enorm în urma sprijinului constant pe care Bucureștiul l-a acordat în ultimii ani. Conform unui sondaj de opinie publicat la începutul lui decembrie de Institutul de Politici Publice de la Chișinău, în cazul în care un referendum ar avea loc acum, 35% ar vota pentru unire, 47,4% împotrivă și aproape 12% sunt indecișii.

Dar, dacă susținerea pentru unirea cu România a crescut mult în ultimii ani, nu același lucru se poate spune despre partidele declarat unioniste. Acestea obțin în alegeri scoruri insignifiante. În Republica Moldova, după tot succesul fulminant obținut în România, AUR n-a strâns mai mult de 0,5%.

Dacă moldovenii se arată din ce în ce mai interesați de România, nu înseamnă că eu dau credit și celor care și-au făcut din aceasta un stindard politic.

În același timp, doar 23% dintre moldoveni ar vota pentru aderarea la NATO, aproape 58% s-ar opune și 19% sunt indecișii, potrivit datelor Barometrului de Opinie Publică, noiembrie 22, al IMAS. Or, România este parte a Alianței Atlantice...

Toate aceste cifre arată că narativul inspirat de Kremlin, potrivit căruia România este un stat fascist și agresor, o amenințare la adresa statalității Republicii Moldova, își găsește destui adepți. Iar propagandei putiniste îi convine de minune atunci când îi vede pe gălăgioșii activiști pro-unioniști făcând valuri la Chișinău. Scandalul nu face decât să le justifice teoriile.

Până ca AUR să apară, povestea „fasciștilor români" era destul de greu de vândut, chiar și între Prut și Nistru. În definitiv, partidele politice românești erau toate membre ale marilor și respectabilelor familii politice europene.

De când cu AUR însă, pro-rușii pot să-și susțină mai bine narativele. Dacă „fasciștii români" n-ar exista, ei ar trebui inventați.

Conștient sau nu (nimeni nu poate ști cu adevărat), AUR servește de minune interesele Kremlinului în Republica Moldova.

Când liderul AUR strigă: „Unire sau tăierea finanțării!", el îi poate face pe mulți moldoveni să se întrebe dacă nu cumva ajutorul oferit de România (și de Europa, bineînțeles), nu vine cu un scop ascuns, de subjugare a țării – exact așa cum susține propaganda pro-Kremlin.

Într-un asemenea caz, s-ar risipi ani și ani de eforturi ale Bucureștiului pentru câștigarea inimilor românilor de dincolo de Prut.

CUMPĂRĂTURI
Doar 15 tramvaie au fost date în circulație de către Primăria București.

PRIMĂRIE

Lungul drum al tramvaielor finanțate de UE, pe șinele din București

Un număr de 15 tramvaie Astra Arad din cele 100 ce urmează să sosească în București au fost recepționate. Contractul a fost presărat cu multe presiuni, concesii și complicități.

TERMENELE LIMITĂ PENTRU PUNEREA ÎN CIRCULAȚIE a celor 100 de tramvaie Astra Imperio produse de consorțiul româno-chinez Astra Vagoane Arad și compania chineză de stat China Railway Rolling Stock (CRRC Qingdao Sifang Co Ltd) au curs în cascadă în ultimele luni.

Ultimul termen avansat fusese de-a dreptul festiv: 1 decembrie, însă nu a fost să fie. A fost depășit ca multe altele de dinaintea acestuia. În urmă cu trei zile, primarul Bucureștiului, Nicușor Dan a anunțat noul termen pentru punerea în circulație a acestora: „zilele acestea". Termenul e atât de vag că poate însemna aproape orice.

Achiziția celor 100 de tramvaie este finanțată din fonduri europene având o valoare totală de aproape 845,7 milioane lei (160 milioane de euro), fiind, de departe, cel mai mare contract de acest fel semnat de administrația bucureșteană.

Procesul a fost demarat în urmă cu cinci ani, iar contractul cu consorțiul româno-chinez a fost semnat, după multe tergiversări și anularea celui semnat anterior cu turcii de la Durmazlar, la sfârșitul lui 2020.

De atunci, cele două părți nu reușesc să ajungă la un acord pentru a începe livrarea efectivă a tramvaielor.

Una din marile probleme este faptul că producătorul de la Arad a montat pe tramvaiele deja produse și livrate parțial un motor de mai mică putere decât cel din Caietul de Sarcini. Acesta este unul din motivele pentru care comisia de recepție de la Societatea de Transport București (STB), companie din subordinea Primăriei Municipiului București care va opera aceste tramvaie, a refuzat luni de zile să semneze procesul verbal de recepție a tramvaielor fără de care acestea nu pot fi puse în circulație.

Acest document ar fi fost semnat zilele trecute după o ședință cu scântei. Membrii acestei comisii au refuzat să dialogheze oficial cu *Newsweek România*.

Sub protecția anonimatului, unii din cei 11 membri ai comisiei de recepție s-au plâns de existența unor neconcordanțe consistente între prevederile Caietului de Sarcini pe baza căruia a fost câștigat acest contract și ceea ce a livrat consorțiul româno-chinez.

Ba mai mult, un membru al acestei comisii ne-a declarat sub protecția anonimatului că Astra Vagoane nu obținuse în termenul legal omologarea pentru tramvaiul cap de serie. „Compania arădeană nu a furnizat în termen legal această omologare la sfârșitul lunii august, motiv suficient ca tot contractul să cadă, să fie reziliat", susține un membru al comisiei de recepție sub protecția anonimatului.

Astra Vagoane SA a anunțat de abia în urmă cu o săptămână că a obținut într-un final omologarea de la Autoritatea Feroviară Română (AFER).

Nu este clar cum au ajuns să circule și să facă probe tramvaiele în București, din moment ce niciun din partea comisiei de recepție nu semnase vreun proces verbal de recepție sau de preluare în custodie în vara acestui an când au început să ajungă în depourile STB primele tramvaie.

de
STELIAN NEGREA
stelian.negrea@newsweek.ro

Foto INQUAM PHOTOS / OCTAV GANEA

Lungul șir al concesiilor făcute de Nicușor Dan

Cei doi ani scurși de la semnarea contractului dintre cele două părți și până astăzi, în proximitatea datei la care tramvaiele ar fi puse în circulație, au fost presărați cu multe concesii făcute de municipalitate consorțiului româno-chinez.

O altă concesie o reprezintă o dublă corecție financiară primită de Primăria Municipiului București pe de o parte din partea Serviciului de Verificare din cadrul Autorității Naționale a Achizițiilor Publice (ANAP), iar pe de altă parte din partea Autorității de Audit din cadrul Curții de Conturi, cea care verifică modul cum sunt cheltuiți banii europeni de către autoritățile române.

Cumulat, cele două corecții financiare ar fi trebuit să taie 20% din bugetul UE alocat acestui contract, însă efectiv a rămas o singură corecție financiară de nu mai puțin de 84,5 milioane lei pe care PMB o va plăti din bugetul propriu.

Motivele oficialilor ANAP pentru corecția financiară au fost legate de faptul că PMB modificase cerințele din anunțul de participare fără publicarea unei erate și existența unor specificații restrictive în cadrul caietului de sarcini.

Altă concesie majoră a reprezentat-o faptul că PMB a alocat din bugetul propriu o sumă de 7 milioane de lei pentru amenajarea peroanelor de pe anumite linii de tramvai astfel încât acestea să poată fi utilizabile pentru tramvaiele furnizate de consorțiul româno-chinez.

Imagini cu tramvaiele Imperio strecurându-se cu mare greutate prin vechile stații de tramvai din București în miez de noapte au devenit virale.

CRRC Qingdao Sifang Co Ltd și-a înființat în aprilie 2020 și o filială românească cu sediul într-o clădire de birouri din Sectorul 1 în apropierea sediului Ambasadei Republicii Populare Chineze din București, situată pe bulevardul Beijing.

Plângere penală pe numele lui Nicușor Dan

În ciuda acestor numeroase controverse, primăria lui Nicușor Dan refuză de peste patru luni să răspundă întrebărilor *Newsweek România* legate de desfășurarea și finalizarea acestui contract. Pur și simplu nu oferă niciun fel de răspuns la întrebări oficiale, însă neoficial asigură că nu încalcă legea și că Bucureștiul are nevoie de aceste tramvaie noi.

Bucureștiul are nevoie însă de derularea unui contract onest care să nu ridice niciun fel de suspiciune.

De altfel, pe numele lui Nicușor Dan a fost depusă, în septembrie 2022, o plângere la DNA în care se reclamă, printre altele, presupuse abuzuri și ilegalități făcute de acesta în derularea contractului cu consorțiul româno-chinez.

„Problema este că obiectul contractului, respectiv tramvaiele, nu îndeplinesc condițiile pentru a circula pe infrastructura existentă la nivelul Capitalei, respectiv sunt prea lungi și prea late, deci nu se pot folosi. Noile garnituri de tramvai produse de Astra Vagoane Călători S.A au 36 de metri, cu mult mai mult decât cele aflate acum în circulație, care au maxim 27 de metri lungime (...) Mai mult decât atât, o dovadă a faptului că au existat nelegalități în legătură cu procedura de achiziție, în 21.12.2021 Serviciul de Verificare a Achizițiilor Publice a aplicat o corecție financiară de 10% din valoarea contractului (respectiv 84 milioane lei) pentru neconformități în organizarea și derularea licitației precum modificarea cerințelor fără publicarea unei erate sau specificații restrictive în caietul de sarcini (...) Pentru a se acoperi prejudiciul generat bugetului Mun. București prin licitația organizată, s-a decis în 2022 modificarea refugiilor de tramvai, astfel încât tramvaiele achiziționate să poată fi folosite. În acest sens, s-a contractat o societate care să facă lucrările de modificare a refugiilor". (...)

În aceeași plângere penală la DNA, Nicușor Dan a fost reclamat că a emis nelegal autorizația de construire pentru modificarea peroanelor astfel încât să devină utilizabile pentru cele 100 de tramvaie: „Așadar, fapta primarului general al mun. București de a emite o autorizație de construire pentru lucrări de modernizare extindere și reabilitate a rețelelor de transport urban de suprafață cu încălcarea dispozițiilor art. 47 alin. (3) lit. f) din Legea nr. 350/2001 și art. 1 alin. (1), art. 2 alin. (2) și (4), art. 4 lit. c) pct. 3, art. 5 și urm. din Legea nr. 50/1991, respectiv în lipsa unui plan urbanistic zonal, constituie infracțiunea de abuz în serviciu prev. și pedep. de art. 297 din Codul Penal".

De ce nu se pronunță nici măcar în șoaptă numele companiei chinezești?

Poate una dintre cele mai mari discrepanțe care zgârie urechile în relația cu acest contract este faptul că nimeni, de la Nicușor Dan până la Valer Blidar, patronul Astra Arad, nu pronunță deloc, dar absolut deloc numele ce-

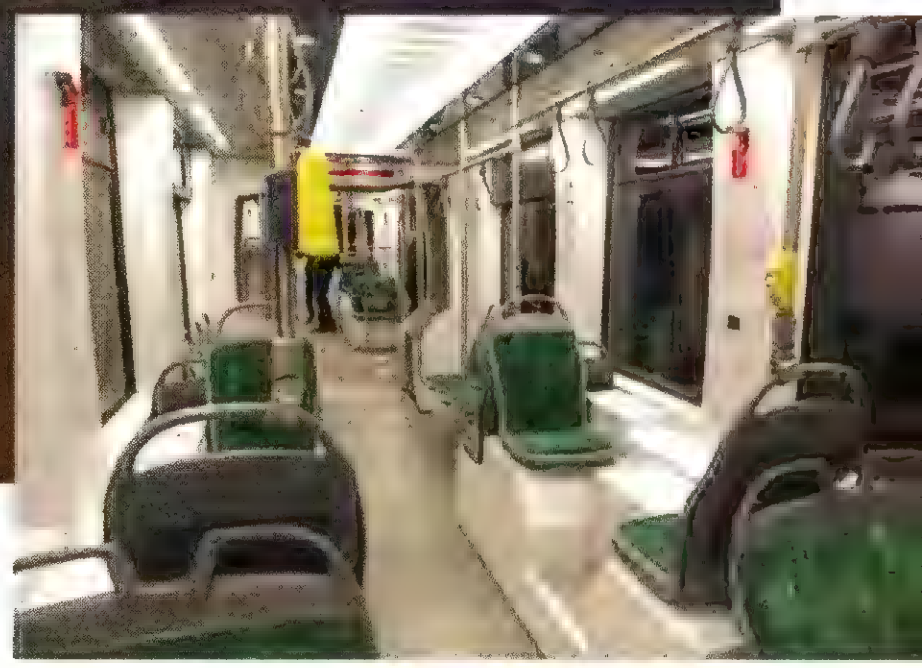

luilalt membru al consorțiului care ar urma să livreze cele 100 de tramvaie Bucureștiului.

CRRC

Deși de peste doi ani de zile Nicușor Dan vorbește despre acest contract, niciodată nu a pronunțat numele companiei chinezești care oferă conform datelor oficiale doar aerul condiționat pentru cele 100 de tramvaie.

Compania chineză oferă mult mai mult producătorului român cu care a participat la o serie de alte licitații chiar mai mari decât cea de la București.

Valer Blidar nu a răspuns întrebărilor *Newsweek România* legate de derularea contractului pentru livrarea tramvaielor către PMB, alegând o serie de insinuări la adresa subsemnatului pentru care nu a oferit niciun fel de dovadă.

Firea vroia cu turcii, Nicușor cu consorțiul româno-chinez

Contractul pentru achiziția celor 100 de tramvaie a fost un motiv de dispută acerbă între fostul primar al Bucureștiului și probabil și viitorul, conform sondajelor de opinie actuale, Gabriela Firea și actualul primar al Capitalei, Nicușor Dan.

Firea și-a susținut în permanență decizia de a atribui inițial contractul pentru livrarea celor 100 de tramvaie companiei turcești Durmazlar, care a mai livrat și altor orașe din România, în timp ce Nicușor Dan și-a exprimat deschis opțiunea pentru consorțiul româno-chinez, menționând mereu doar numele companiei Astra Arad și niciodată pe cel al companiei chinezești.

Într-o primă instanță, contractul a fost atribuit turcilor de la Durmazlar pentru ca, după o decizie a Consiliului Național de Soluționare a Contestațiilor (CNSC) menținută de Curtea de Apel București, acesta să fie atribuit consorțiului Astra Vagoane Arad SA CRRC Qingdao Sifang Co Ltd.

Cine sunt chinezii

CRRC Qingdao Sifang Co Ltd este o filială a China Railway Rolling Stock Corporation (CRRC), o companie de stat chineză care construiește, internaționalizează, dobândește tehnologii străine și colectează date globale în colaborare atât cu Partidul Comunist Chinez cât și cu actori militari din China.

De asemenea, CRRC colaborează activ cu Huawei, companie supusă sancțiunilor SUA pentru că spionează pentru China, prin conectarea infrastructurii feroviare la rețeaua de tehnologia informației aparținând Huawei.

Compania chineză și Blidar au participat la numeroase licitații în ultimii ani. Cea mai mare și pe care sunt foarte aproape să o câștige: 40 de trenuri de 3,7 miliarde de lei tot pentru CFR Călători tot din fonduri europene.

FOTO: INQUAM PHOTOS / OCTAV GANEA

AFACERI

Imperiul nevăzut al lui Bădălău

Familia și apropiații vicepreședintelui Curții de Conturi, Nicolae Bădălău, reținut pentru dare de mită, dețin o serie de afaceri consistente, de la hoteluri și săli de evenimente, până la firme de construcții, câștigând contracte cu statul în valoare de sute de milioane de lei.

SAMBY IMPEX SRL, COMPANIA de construcții pentru care Niculae Bădălău, vicepreședintele de 62 de ani al Curții de Conturi, ar fi oferit șpagă ca să câștige contractul de la Primăria din Giurgiu, e deținută acum 100% de către ginerele lui Bădălău, însă a fost înființată de Bădălău Rodica, 58 de ani, soția fostului senator și ministru PSD. Fostul senator și ministru PSD al Economiei a fost reținut, pentru 30 de zile, după o decizie a Curții de Apel București într-un dosar de dare de mită instrumentat de DNA. El are dreptul să atace această decizie, rămânând de văzut dacă-și va petrece ziua de naștere de pe 8 decembrie în spatele gratiilor.

Compania acuzată de DNA, înființată de soția lui Bădălău

Bădălău Rodica a înființat Samby Impex SRL în 1994, iar 9 ani mai târziu o vinde unui oarecare Zanfir Nicolae, a cărui familie a fost ulterior folosită de familia Bădălău într-o serie de tranzacții cu propriile companii.

Ginerele lui Bădălău, Marica Răzvan Alexandru, 38 de ani, a devenit asociatul unic al acestei companii de abia în acest an. Oficial, Samby Impex a câștigat contracte cu autorități locale și centrale de 23,3 milioane de lei, majoritatea prin proceduri extrem de netransparente. Ultimul dintre acestea a fost oferit în octombrie prin achiziție directă de Primăria Bolintin Vale pentru construcția unui gard de 350.000 lei în jurul parcului recreativ din acest oraș. Aceeași firmă înființase în urmă cu doi ani acest parc cu 3,2 milioane lei din bugetul aceleiași localități.

În aceeași perioadă, aceeași primărie acordase tot printr-o procedură simplificată contractul pentru construcția unei secții ambulatorii în valoare de 6,6 milioane lei. Era de altfel cel mai mare contract câștigat de compania în favoarea căreia Bădălău a intervenit în noiembrie în acest an pentru a-i fi acordat un contract de 7 milioane de lei și din cauza căruia stă acum 30 de zile în spatele gratiilor, după ce judecătorii au decis că acuzațiile DNA sunt îndeajuns de consistente

Aventura Samby Impex SRL cu banul public a început în 2016, cu un contract de 5,6 milioane lei acordat de primăria comunei Florești Stoenești din județul Giurgiu.

Fiul, firmă de balastiere

NBG SRL este singura companie în care apare oficial numele lui Bădălău seniorul. A înființat-o în 1991 și de atunci până în 2002 a fost singurul asociat. Acum 21 de ani i-a vândut 50% din companie soției sale.

În 2002, soții Bădălău aleg să își vândă afacerea unei oarecare Nina Zanfir. Aceasta avea la vremea respectivă doar 26 de ani și imediat după preluarea acestei firme decide să înființeze o sucursală în Germania care avea ca obiect principal de activitate lucrările de construcții.

Toți cei trei Zanfir folosiți de familia Bădălău în diverse tranzacții cu propriile companii locuiesc la aceeași adresă din localitatea Bolintin Vale din județul Giurgiu, unde își au cartierul general cele mai importante afaceri ale familiei vicepreședintelui Curții de Conturi.

În 2009, Niculae Bădălău redevine unicul asociat al NBG SRL. Trei ani mai târziu, în acționariatul acestei companii intră cu părți egale fiica și fiul lui Bădălău.

Acum, compania fanion a lui Bădălău a suferit un rebranding: se numește NBG Smart & Special Constructions SRL și îl are drept unic asociat pe fiul acestuia, Bădălău Radu Gabriel, 35 de ani, iubitul Biancăi Drăgușanu.

Ziarele tabloide descriu că cei doi au un stil de viață extrem de opulent, cu mașini de sute de mii de euro, vacanțe în locații de vis și bijuterii extravagante.

Conform spend.ro, NBG Smart & Special Constructions SRL a câștigat contracte pe bani publici în valoare de doar 5,4 milioane lei.

A fost acuzată că operează o serie de balastiere ilegale în județul Giurgiu.

O altă companie, General Building International SRL a fost trecută pe numele unui angajat de încredere al familiei Bădălău, Grigore Dumitru, care a preluat compania de la fiul lui Bădălău. Compania a avut contracte pe bani publici de 29,3 milioane lei.

Surse apropiate lui Bădălău ne-au declarat că aceasta e o mișcare făcută din cauza relației dintre Bădălău junior și Bianca Drăgușanu care a urmat divorțului de fosta soție a aces-

de
STELIAN NEGREA
stelian.negrea@newsweek.ro

BĂDĂLĂU, în cătușe

tuia, Bădălău Claudia. În 2015, fiul lui Bădălău înființase o firmă de balastiere ABI Agregate SRL care este deja în insolvență.

Fiica, companie de nunți și cumetrii

Fiica fostului senator și ministru PSD, Marica-Bădălău Sabina-Ioana, este căsătorită cu Marica Răzvan Alexandru.

Sabina deține compania Ballroom Saga SRL pe care a preluat-o de la compania fratelui ei, NBG Smart & Special Constructions SRL (fosta NBG SRL, prima și singura companie deținută oficial de Niculae Bădălău) și de la mama ei.

Compania deține un local de nunți și botezuri în care a anunțat investiții de câteva milioane de euro, a căror proveniență este greu de justificat.

În ciuda afacerilor sale private, fiica lui Bădălău a fost angajată la stat cu o funcție de conducere în compania de stat care operează aeroportul Otopeni.

Tatăl acesteia declara cu nonșalanță că nu știa că fiica sa a fost angajată la stat.

Ginerele lui Bădălău fusese introdus în lumea afacerilor înainte de căsătoria cu fiica acestuia: în 2017, când a preluat de la fiul lui Gheorghe Cușa, nașul de cununie al fiului lui Bădălău senior, compania Gen Dual Construct Group SRL.

Nașul băiatului, hoteluri și firme de construcții

Familia omului de afaceri Gheorghe Cușa, 72 de ani, nașul de cununie al fiului cel mare al lui Bădălău, deține o serie de companii din domeniul construcțiilor care au câștigat importante contracte cu autoritățile locale din Giurgiu. El deține împreună cu soția sa Gecor Prod Construct 94, Kirlie Group SRL, G&M Road Building Enginering SRL, CGM Oil SRL, Gecor Security SRL.

Cea mai importantă companie a sa, Gecor Prod Construct 94 SRL (denumită anterior Gecor SRL) a câștigat contracte totale din bani publici de 590 milioane lei în perioada 2007-2022, unele dintre acestea în consorțiu cu celebra companie Tel Drum SA, în spatele căreia procurorii DNA susțin că se află fostul lider PSD, Liviu Dragnea.

Gheorghe Cușa este administrator pentru 30 de ani la Anastamar Construct SRL pe care a deținut-o dar a vândut-o recent.

Conform site-ului spend.ro, care agregă informații despre toate licitațiile pe bani publici, Anastamar Construct SRL a avut, în perioada 2007-2022, contracte cu statul în valoare de 108 milioane lei. Ultimul contract câștigat prin achiziție directă este din 5 octombrie 2022 și a avut ca obiect montarea de borduri de 1 milion de lei în comuna Florești Stoenești din județul Giurgiu.

Unul dintre fii lui Cușa, Cornel, 38 de ani, este unic asociat al Inter Prodcus SRL care deține Complex Alcor SA, compania care este proprietara hotelului de 5 stele din Mamaia, Alcor. Celălalt fiu, George, 43 de ani, a avut relații de afaceri directe cu familia lui Bădălău.

Bădălău senior, îngropat în dosare de corupție

Vicepreședintele Curții de Conturi, Nicolae Bădălău, nu este nici la primul dosar penal instrumentat de DNA și nici la primul arest preventiv. În 2013, procurorii DNA îl acuzau de trafic de influență, raportat la faptul „că a apărat interesele unei societăți comerciale implicate în circuitul financiar fraudulos prin demersuri făcute atât la nivelul conducerii Agenției Naționale pentru Administrare Fiscală (ANAF), cât și pe lângă persoane cu funcții în instituțiile de stat din județul Giurgiu (prefectură, conducerea Agenția de Plăți și Intervenții în Agricultură (APIA)".

Un dosar extrem de asemănător cu cel în care este arestat preventiv acum.

Un an mai târziu, Bădălău era cercetat penal tot de către DNA, alături de fostul președinte al FRF, Mircea Sandu, pentru prejudicierea statului cu 500.000 de euro, prin neplata TVA la tranzacționarea unui teren de 130 de hectare din județul Giurgiu.

Vicepreședintele Curții de Conturi a devenit celebru pentru că, în data de 26.01.1988, Judecătoria Bolintin Vale din Județul Giurgiu l-a condamnat în dosarul nr. 108/1988 la „1 an de închisoare pentru furt în paguba avutului obștesc".

Și atunci s-a aflat în arest preventiv și și-a recunoscut fapta prin care „a sustras în data de 15.01.1988 cantitatea de 143 kg grâu în valoare de 2.570 lei de la Baza de Recepție Malu Spart" pe care a revândut-o ulterior.

Schema prin care Guve stadionul din Ghencea

Statul român a „reclădit“ arena din Ghencea, utilizând aproape 100 de milioane de euro, bani publici. Teoretic, orice entitate sportivă poate închiria arena de fotbal, însă autoritățile au găsit chichițe legislative pentru ca acest lucru să nu se întâmple. – *Daniel Toșa*

rnul oferă Armatei pentru uz personal

DETALIU:
Stadionul Steaua
București - Ghencea
în ziua inaugurării -
27 noiembrie 2020

DEȘI STADIONUL GHENCEA AR putea produce bani frumoşi din închiriere, statul român „a uitat“ să dea o Hotărâre de Guvern prin care s-au putea demara licitațiile publice la care ar putea participa orice entitate sportivă care ar dori să închirieze stadionul pentru organizarea evenimentelor sportive. Într-un răspuns în exclusivitate pentru *Newsweek România*, Clubul Sportiv al Armatei „Steaua“ explică de ce în acest moment nu se poate închiria Stadionul „Steaua“, cunoscut ca fiind „Templul din Ghencea“.

Întrebaţi ce condiţii trebuie să îndeplinească o echipă de fotbal pentru a închiria stadionul Ghencea la capacitate maximă în vederea desfăşurării unui meci de fotbal, reprezentanţii CSA Steaua au răspuns: „În conformitate cu prevederile art.332-333 din OUG a Guvernului României nr. 57/03.07.2019 privind Codul Administrativ, închirierea stadionului se poate face numai în baza unei Hotărâri de Guvern şi a unei licitații publice - «Închirierea bunurilor proprietate publică a statului sau a utilităților administrativ-teritoriale se aprobă după caz prin Hotărâre a Guvernului, a Consiliului Județean, a consiliului General al Municipiului București sau al Consiliului Local»“... Închirierea bunurilor proprietate publică a statului sau a unităţilor administrativ-teritoriale se face pe bază de licitație publică. La această dată nu există o Hotărâre de Guvern în acest sens.

Închirierea Stadionului Ghencea, „blocată“ de lipsa unei Hotărâri de Guvern

Clubul de fotbal FCSB, patronat de Becali, și-a exprimat de nenumărate ori intenția de a închiria Stadionul „Steaua“ pentru a organiza meciurile considerate „acasă“. Niciodată nu s-a ajuns la o licitaţie publică din lipsa acelei Hotărâri de Guvern care nu a fost dată până în prezent, deşi au trecut mai bine de 2 ani de zile de când a fost dat oficial în folosinţă Stadionul „Steaua“ după modernizare.

„Suma pe care un club trebuie să o plătească pentru închirierea stadionului se stabileşte în urma licitației publice organizate în baza Hotărârii de Guvern. După emiterea Hotărârii de Guvern, orice entitate sportivă poate participa la licitația publică pentru închirierea arenei sportive“, se arată într-un răspuns al CSA „Steaua București“ în exclusivitate pentru *Newsweek România*.

Cum poate juca FSCB pe Stadionul Ghencea?

De asemenea, întrebaţi dacă orice alt club sportiv în afară de CSA Steaua ar putea închiria stadionul din Ghencea pentru a organiza un meci de fotbal, reprezentanţii Clubului Sportiv al Armatei „Steaua București“ au precizat că: „După realizarea cadrului legal necesar, orice club poate utiliza arena de joc, ținând cont și de disponibilitatea acesteia. Prioritate în utilizarea stadionului «Steaua» o au echipele de fotbal și de rugby ale Clubului Sportiv al Armatei Steaua.

Stadionul Steaua face parte din Complexul Sportiv «Steaua-Ghencea» (Cazarma 3618 București) și se află în administrarea MApN și în folosinţa CSA Steaua confirm Ordinului ministrului apărării naționale nr. M.115/2017, care suportă cheltuielile de administrare“, se arată în răspunsul în exclusivitate trimis de Clubul Sportiv al Armatei „Steaua București“ pentru *Newsweek România*.

Beneficii pe Stadionul Național

În acest moment, doar echipa de fotbal a armatei CSA joacă pe stadionul Ghencea. Echipa nu are drept de promovare în prima ligă fiind considerat un club departamental.

E greu de spus ce sume de bani ar putea încasa statul român dacă ar deschide stadionul și pentru alte activități. Putem să ne facem o idee prin comparație. Într-un răspuns exclusiv pentru *Newsweek România*, Primăria a spus că, în 2021, stadionul național a generat venituri de peste 2 milioane de euro.

În 2022, FCSB a plătit primăriei București 700 mii euro pentru a juca pe Arena Națională.

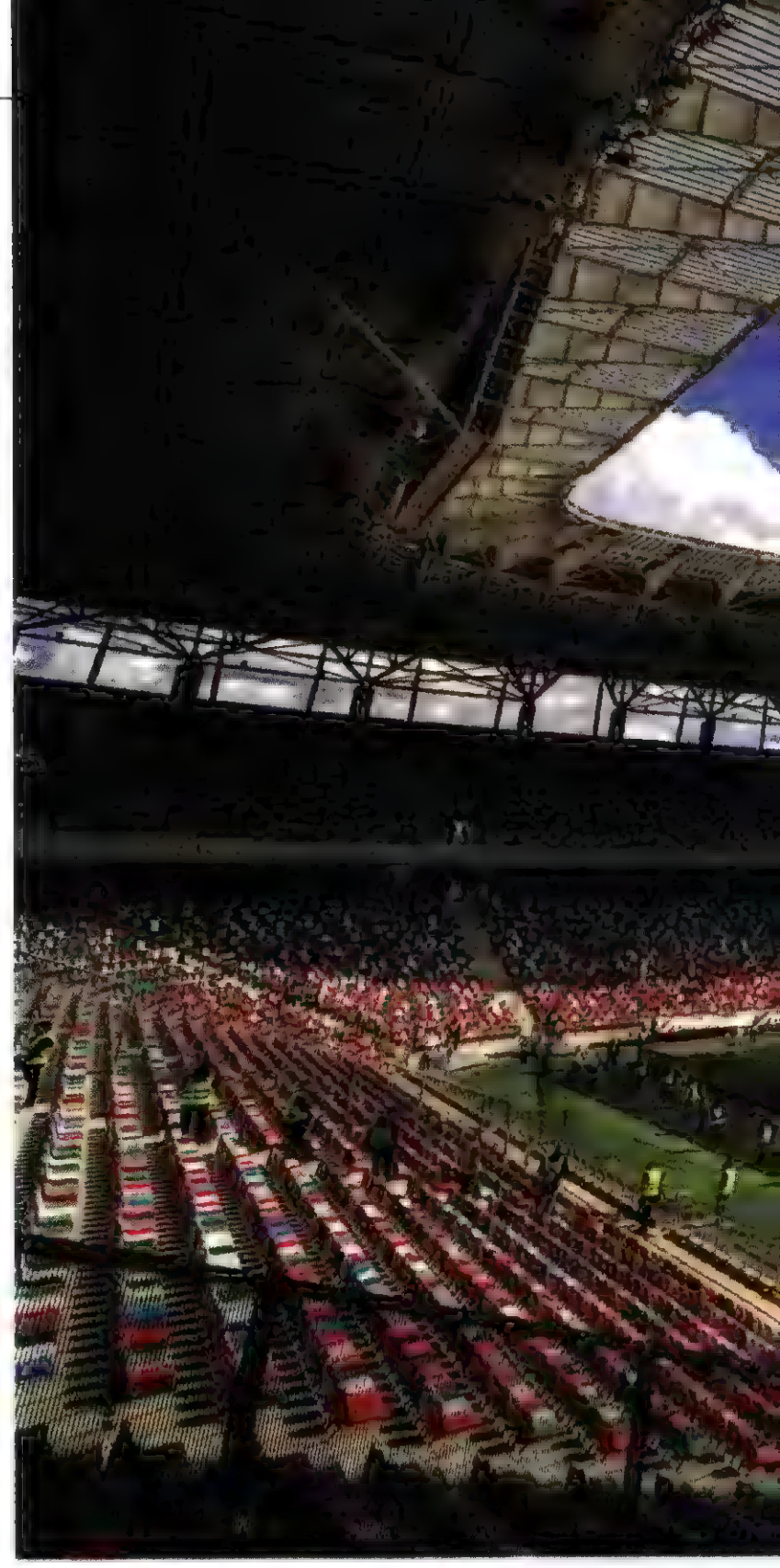

FOTO: INQUAM PHOTOS / MIHAI ANTONIO VASILE; OCTAV GANEA

PUBLICITATE

PREMIERĂ
29 DECEMBRIE, ORA 19:30, SALA ATELIER

TNB I.L. CARAGIALE

BOLTA CEREASCĂ
DE LUCY KIRKWOOD

REGIE: GELU COLCEAG

Aylin Cadîr / Alexandra Sălceanu Tania Popa Ilinca Goia Mirela Oprișor Erika Băieșu Medeea Marinescu
Magda Catone / Raluca Petra Ana Ciontea Rodica Ionescu Carmen Ungureanu Brândușa Mircea
Victoria Dicu Lamia Beligan Marius Rizea Mihai Munteniță Daniel Hara Mihai Calotă

Teatrul Național București este susținut de Deutsche Bank xerox BCR ZAREA
TVR Radio România romantic. BURSA Newsweek ELLE PRESShub OPT

Mădălin Mihailovici, CEO Veolia România:

„Avem nevoie de o strategie națională pentru următorii 10-15 ani“

România, ca și multe alte state europene și nu numai, este afectată la ora actuală de crize pe mai multe planuri, de la cel economic, prin inflație și creșterea prețurilor, și până la cel geopolitic, prin vecinătatea cu Ucraina.

CUM FAC FAȚĂ ACESTOR DIFICULTĂȚI companiile din țara noastră, dar și ce perspective au pentru 2023 am încercat să aflăm de la Mădălin Mihailovici, CEO Veolia România.

***Newsweek România*: Trăim vremuri complicate, marcate de crize multiple, atât în plan economic, cât și geopolitic. Care sunt, în această perioadă, principalele provocări pentru o companie precum Veolia?**

Mădălin Mihailovici: Traversăm o perioadă dificilă, cu multiple încercări pe toate planurile: social, economic, politic, mediu etc. Ne confruntăm simultan cu criza energetică, cu o inflație record, întreruperi în lanțurile de aprovizionare, contexte geopolitice dificile, toate acestea având implicații puternice asupra performanței economice, dar și asupra manierei în care lumea este interconectată. Practic, ceea ce se întâmplă acum nu se subscrie logicii și regulilor pieței libere, reglementate de mecanismul cererii și ofertei.

Recesiunea este inevitabilă. Mai mult ca niciodată, responsabilitatea pe care o avem față de toate părțile interesate nu poate fi un lucru pe care să îl tratăm cu ușurință, ci dimpotrivă.

Realist vorbind, vom resimți efectele acestor crize cel mai probabil și în următorii 3-4 ani. Pentru a ajunge la un punct de stabilitate, se impune o reconfigurare a modelului economic, care să permită o flexibilitate mai ridicată de operare și o orientare profundă către sustenabilitate: de la asigurarea autonomiei energetice până la dezvoltarea de soluții pentru o reutilizare cât mai ridicată a resurselor.

Ce strategie abordați pentru a face față provocărilor economice, cum ar fi inflația și criza energiei și a carburanților?

În general, luând în considerare toți factorii care pun presiune pe economia noastră, cred cu tărie că implementarea unei strategii la nivel național pentru următorii 10-15 ani, acceptată și adoptată de toți actorii politici, poate aborda și susține creșterea economică.

Mă refer la un pact dincolo de viziunile politice, bazat pe trei piloni principali: educația și sănătatea, agricultura și infrastructura de transport (atât cea rutieră, cât și cea feroviară), care să acopere întregul teritoriu național. Cum investițiile sunt direct legate de creșterea economică, iar un investitor preferă o țară cu o infrastructură de transport dezvoltată, este mai mult decât stringentă dezvoltarea autostrăzilor și a căilor ferate la standarde moderne.

În ceea ce privește dezvoltarea sectorului în care activăm și având în vedere necesitatea imperativă de a respecta legislația de mediu, asigurând în același timp sustenabilitatea operațiunilor, la nivel guvernamental, am identificat 4 modele strategice, cu accent pe operatorii regionali. Primul model vizează companiile care își pot extinde aria de operare la nivel județean și care pot realiza investițiile necesare pentru conformare. Cel de-al doilea vizează companiile care își pot extinde operațiunile la nivel județean, pot începe să pregătească investițiile, dar vor avea nevoie de sprijin din partea unei entități mai puternice pe termen mediu pentru a menține sustenabilitatea (cum ar fi absorbția de către un operator mai puternic) - ceea ce noi numim fuziune pe termen mediu.

Cel de-al treilea model, o fuziune imediată, se referă la organizațiile care se confruntă cu probleme majore în extinderea operațiunilor lor și au nevoie urgentă de sprijin din partea unei companii mai puternice, inclusiv know-how și finanțare. Cel de-al patrulea, și ultimul, marchează fuziunea în jos a companiilor cu experiență relativ bună, performanță financiară și operațională, precum și cu o dimensiune care le permite nu numai să acopere și să opereze în domeniile lor, ci și capacitatea de a transfera cunoștințe și resurse financiare în alte domenii.

În ceea ce privește compania noastră, ne asigurăm activitatea prin aprovizionarea pe termen lung cu produse pentru tratarea apei potabile și

a apelor uzate, diverse piese de schimb și sisteme de conducte de apă și canalizare. Optimizăm în permanență prin aplicarea celor mai avansate tehnologii și inovații pe care le oferă Grupul nostru.

În plus, încercăm să asigurăm independența energetică pe toate amplasamentele noastre, cu scopul final de a ne menține tarifele la cel mai mic nivel posibil, având în vedere evoluția prețului energiei.

Care sunt principalii factori care au contribuit la reziliența organizației pe care o conduceți?

Pentru a face față cu succes provocărilor contextului economic actual, extrem de complex, ne-am concentrat pe viziunea de ansamblu și pe misiunea de a răspunde așteptărilor clienților, făcând legătura între elementele financiare și operaționale, având clienții în centru.

Ne-am dezvoltat reziliența organizațională pe 3 paliere: reziliența operațională – prin dezvoltarea autonomiei energetice, a capacității de anticipare și adaptare imediată, astfel încât să nu avem sincope în procesele de aprovizionare, precum și prin pregătirea resursei umane, reziliența financiară - prin securizarea financiară a angajaților, care au beneficiat și beneficiază de salarii competitive, mereu la timp și reziliența corporativă – prin respectarea tuturor Nivelelor de Servicii, prin menținerea protejării mediului ca prioritate absolută și implementarea sustenabilității în toate procesele.

De altfel, reziliența organizațională contează foarte mult pentru clienții noștri și, tocmai de aceea, în beneficiul lor, practicăm unele dintre cele mai mici tarife din România, menținând cele mai înalte standarde de calitate în lucrări.

Care sunt perspectivele și principalele obiective ale companiei în perioada care vine?

Principalele obiective Veolia România vizează creșterea business-ului în zona de apă, având în vedere că oferim o bună practică în domeniu, prin intermediul performanțelor obținute de companiile noastre care oferă servicii de furnizare a apei potabile, dar și dezvoltarea de soluții de optimizare energetică.

Fără îndoială, angajamentul nostru față de mediu rămâne prioritar, prin urmare vom continua implementarea sustenabilității pe toate palierele de activitate.

Care sunt lecțiile de business pe care le putem desprinde în urma acestor crize?

Ca lideri de companii, trebuie să fim permanent pregătiți să ne adaptăm, să luăm decizii rapide, bine cântărite, să avem tot timpul un plan de rezervă și să fim constant deschiși la nou.

De asemenea, este necesar să ne revizuim planurile periodic, să evaluăm ceea ce a funcționat și ce nu și să operăm schimbările aferente.

Flexibilitatea și adaptabilitatea permit unei organizații să fie mai bine pregătită pentru crize și circumstanțe neașteptate.

INTERVIU

Jurnalistul *Newsweek* care a presimțit războiul

Pe Michael Wasiura l-am întâlnit la Centrul Media din Kiev. Colaborează cu *Newsweek* Statele Unite din luna martie, iar din iulie este permanent în Ucraina, transmite corespondentul *Newsweek România* în Ucraina, Remus Cernea.

A TRĂIT 3 ANI ÎN UCRAINA ŞI aproape 8 la Moscova, având, aşadar, o bună cunoaştere a ambelor ţări aflate acum în război. În discuţiile avute, abordările noastre au concis, iar povestea relatată în acest material este extrem de interesantă!

Jurnalistul american Michael Wasiura *(foto)* aflat la Moscova în perioada de dinaintea invadării Ucrainei de către Rusia a realizat că atacul este iminent, deşi toţi cei din jurul lui (jurnalişti occidentali, jurnalişti ruşi cu vederi liberale, oficialităţi sau aşa numiţii „insideri", adică reprezentanţi ai autorităţilor care dau informaţii din interior, „pe surse") considerau ori afirmau că nu va fi vorba de o invazie militară. Acest articol are ca element de unicitate şi faptul că, pentru prima dată, un corespondent *Newsweek* din Statele Unite se întâlneşte cu un corespondent *Newsweek România* într-o zonă de război!

Newsweek România: **Suntem la Kiev acum. Te rog spune-mi cine eşti şi ce faci aici?**

Michael Wasiura: Numele meu este Michael Wasiura şi sunt jurnalist la *Newsweek USA*. Lucrez pentru ei din luna martie a acestui an, la scurt timp după începerea războiului.

Mi-ai spus că ai fost la Moscova cu doar câteva zile înainte de război...

... şi câţiva ani înainte de război.

Te rog să-mi spui mai multe despre asta.

Am lucrat ca freelancer la Moscova câţiva ani înainte de începerea războiului, înainte de a pleca de acolo în ziua de 23 februarie a acestui an.

Am înţeles că ai avut discuţii cu oficiali şi cu alţi jurnalişti de acolo. Care erau gândurile lor înainte de începerea războiului?

Cam cu şase săptămâni înainte ca invazia să fie declanşată de ruşi, am devenit destul de sigur că ea se va întâmpla.

A existat o dinamică interesantă în

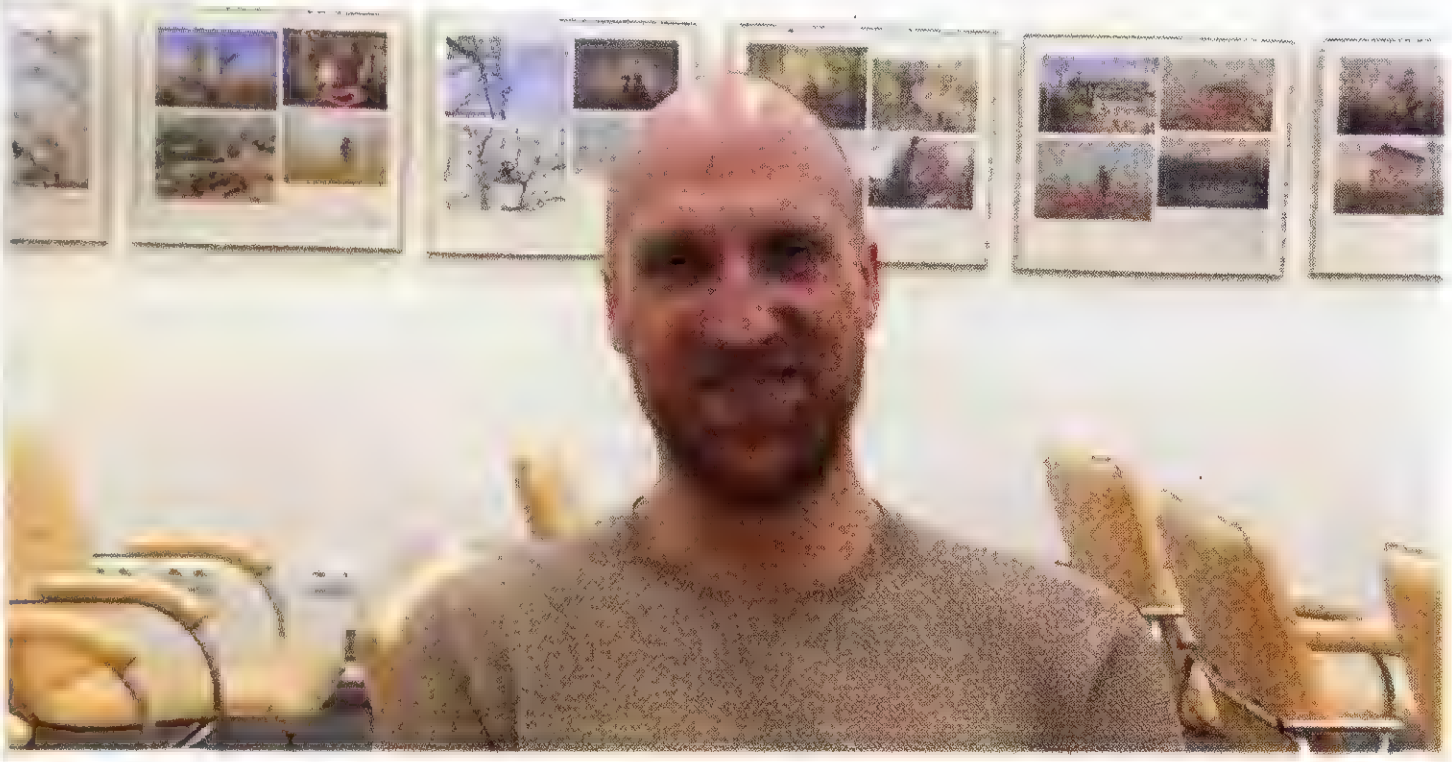

care aproape fiecare expert în materie din Statele Unite, subiectul fiind Rusia, a crezut că nu se va întâmpla nicio invazie, dar aproape fiecare jurnalist care avea surse foarte bune la Washington în cercurile de securitate națională era sigur că aceasta se va întâmpla.

Nu vreau să mă laud prea mult, dar am fost într-un fel unic printre jurnaliștii occidentali de la Moscova care credeau că într-adevăr va fi o invazie. Motivul pentru care cred că majoritatea colegilor mei nu se așteptau la o invazie a fost pentru că majoritatea celor aflați în Rusia și care căutau informații, de multe ori de la insideri din Moscova, acești oameni nu erau conștienți că se va întâmpla și nu se așteptau să se întâmple. Ei credeau în mod sincer că este vorba despre un fel de operațiune occidentală de dezinformare îndreptată împotriva Rusiei iar asta li s-a spus jurnaliștilor în mod curent.

Cunoșteam Ucraina mult mai bine decât toți cei de la Moscova cu care vorbeam

Dar când le-am pus acestor oameni câteva întrebări suplimentare, narațiunea despre care ei spuneau că este adevărată pur și simplu nu rezista. De foarte multe ori se spunea că acei 150.000 de militari ruși din jurul Ucrainei erau acolo ca parte a unui fel de efort de diplomație coercitivă.

Dar când i-am întrebat care este scopul acelei presupuse diplomații coercitive, începeau să vorbească despre acele tratate pe care Ministerul rus al Afacerilor Externe le-a lansat în decembrie 2020 sau 2021 și prin care se solicitau câteva obiective realizabile, cum ar fi noi discuții privind controlul armelor, dar și câteva obiective de nerealizat, cum ar fi revenirea NATO la frontierele sale din 1997. Iar în ianuarie și februarie, pe măsură ce forțele militare ruse din jurul Ucrainei creșteau numeric, mulți insideri de la Moscova au insistat în continuare asupra acestui lucru, că aceasta era doar o încercare de a determina Occidentul să fie de acord cu acești termeni.

Dar toată lumea, inclusiv oamenii din Ministerul Afacerilor Externe din Rusia, au înțeles că revenirea frontierelor NATO acolo unde se aflau în 1997 nu avea să se întâmple. Mutarea înapoi a acelor granițe nu avea să se întâmple.

Astfel că această forță de invazie în creștere, în esență, era prezentă acolo pentru nici un scop care să aibă sens, cu excepția cazului în care scopul real era invadarea Ucrainei.

Și multe dintre trupe erau în Belarus, au pretins că au fost exerciții militare...

Au pretins că erau exerciții militare și atunci când trimiteau din ce în ce mai multe trupe pentru a fi aproape de echipamentul care fusese transportat înainte ca trupele să ajungă acolo.

Când au trimis trupele, au spus că a fost în scopul unor exerciții militare de amploare. Dar acest lucru nu era plauzibil. Mai ales având în vedere faptul că, din cauza forței de invazie tot mai mari a Rusiei la frontierele cu Ucraina, clienții europeni ai petrolului și gazelor rusești deja se gândeau să nu mai deschidă Nord Stream 2, reexaminând relația lor comercială cu Rusia.

Presupusul efort de diplomație coercitivă începea să coste Rusia mulți bani. Nu avea niciun sens ca o acțiune cu scop diplomatic.

FOTO: REMUS CERNEA/ PROFIMEDIA

Nu avea niciun sens ca o afacere economică. Nu avea niciun sens dacă Rusia nu se pregătea, de fapt, să invadeze Ucraina. Iar unii dintre cei care lucrează pentru serviciile de securitate de la Moscova au înțeles că lucrurile merg înainte, chiar dacă diplomații nu știau, chiar dacă oamenii de afaceri nu știau. Cei din jurul structurilor de securitate spuneau lucruri precum: „aveți încredere în noi, oamenii care știu ce fac țin lucrurile sub control". Aceiași oameni îmi spuneau adesea că și dacă o invazie ar avea loc, 70% dintre ofițerii ucraineni ar trece de partea rusă în primele ore. Dar am locuit în Ucraina o vreme, am locuit în Ucraina timp de trei ani. Am trăit în Rusia timp de aproape opt ani.

Așadar, cunoșteam Ucraina și îi cunoșteam pe ucraineni mult mai bine decât toți cei de la Moscova cu care vorbeam.

Nivelul la care cei din jurul Kremlinului pur și simplu nu au înțeles și nu înțeleg Ucraina este, nu ar trebui să spun șocant, pentru că nu mă mai șochează, dar este încă surprinzător. Uneori mă surprinde cât de rezistenți sunt la dovezile privind faptul că ei nu înțeleg această țară. Nu se așteptau ca ucrainenii să se mobilizeze. Nu se așteptau ca ucrainenii să riposteze. Nu se așteptau ca armata ucraineană să rămână, de fapt, loială guvernului de la Kiev. S-au înșelat și nu au ascultat nicio dovadă care să sugereze că au greșit.

Cum explici faptul că în Moscova, înainte de război, toate vocile oficiale sau din presă susțineau că nu va fi nicio invazie. Crezi că a fost o foarte bună acțiune de dezinformare a spațiului public sau Kremlinul însuși i-a mințit pe toți cei de la nivelele de mai jos din propriile structurile de stat?

Este o întrebare foarte bună! Asta pentru că unul dintre aspectele pe care mulți jurnaliști occidentali și, de asemenea, jurnaliști ruși liberali le-au subliniat în perioada premergătoare războiului a fost că nu a existat o campanie coordonată de propagandă care să îi pregătească pe cetățenii de rând pentru război.

Mulți au punctat faptul că, în 2014, după ce soldații ruși, într-o manieră oarecum sub acoperire, dar sub o acoperire foarte slabă, au început să invadeze regiunea Donbas, după anexarea Crimeei, când Rusia a trimis așa-ziși „voluntari" în estul Ucrainei, propaganda de stat rusească a promovat o mulțime de povești de necrezut despre ce se întâmpla în Ucraina.

Despre naziști, despre trupele ucrainene care crucificau un băiat vorbitor de limbă rusă în Donbas. Astfel că, în 2022, în ianuarie și februarie, când jurnaliștii occidentali de la Moscova și, de asemenea, ziariștii locali ruși cu perspective liberale, nu au văzut astfel de povești în presă, au tras concluzia că nu a existat o campanie de propagandă.

Dar acești oameni nu se uitau la programele televiziunii ruse în timpul zilei și seara pentru că în fiecare după-amiază și seară, timp de 3-4-5-6 ore, erau dezbateri în care experții ruși erau aduși într-un studio și vorbeau despre „naziștii ucraineni", vorbeau despre modul în care NATO, în special Marea Britanie, plănuia un atac chimic în Donbas, pentru ca apoi să învinovățească Rusia și să folosească un astfel de pretext pentru a merge apoi să atace ei înșiși Donbasul.

În perioada premergătoare invaziei reale, Ministerul rus al Afacerilor Externe a susținut că există 250.000 de militari ucraineni care se pregăteau să atace Donbasul, iar Rusia va trebui să acționeze prin măsuri de autoapărare. Iar oricine urmărea emisiunile de televiziune pe care rușii obișnuiți le urmăresc ar fi văzut acest lucru. Însă majoritatea jurnaliștilor occidentali

DEZINFORMARE
În perioada premergătoare invaziei reale, Ministerul rus al Afacerilor Externe a susținut că există 250.000 de militari ucraineni care se pregăteau să atace Donbasul, iar Rusia va trebui să acționeze prin măsuri de autoapărare.

Nivelul la care cei din Kremlin nu înțeleg Ucraina este șocant

FOTO: PROFIMEDIA; REMUS CERNEA

și majoritatea jurnaliștilor ruși liberali nu au urmărit astfel de emisiuni și nu au văzut această propagandă care pregătea populația pentru război, chiar în fața ochilor lor.

După ce războiul a început în 24 februarie anul acesta, ai păstrat legătura cu prietenii, conexiunile, jurnaliștii de la Moscova? Ați continuat conversația: „uite ce ați crezut și iată ce s-a întâmplat!“?

Da. Cunosc mulți oameni într-o mulțime de cercuri diferite din Moscova. Cunosc câțiva liberali și mulți dintre ei au recunoscut că nu au văzut asta venind, spunând: „am fost mereu împotriva lui Putin, dar nici noi nu ne-am dat seama cât de groaznic este“. Acesta e o minoritate destul de mică a populației, dar există. Fiind acolo, am avut și o mulțime de conversații cu radicali care spuneau de ani de zile că Rusia ar trebui să atace Ucraina.

În perioada premergătoare invaziei, unii dintre acești oameni au crezut că se va întâmpla, majoritatea nu. Dar acum că a început, și chiar dacă a mers foarte prost din perspectivă rusă, toți sunt încă pe deplin încrezători, pe deplin încrezători, că Rusia va câștiga acest război. Una dintre dinamicile unui conflict este că partea care pierde este cea care determină când se termină războiul, pentru că acesta nu se termină până când o parte fie nu poate continua lupta, fie pur și simplu nu va mai continua lupta. Și nu există niciun indiciu, vorbind cu acești oameni, că Rusia va înceta să lupte prea curând.

Deci, da, eu sunt încă în contact cu acești oameni iar ei sunt la fel de nebuni cum au fost în 23 februarie (cu o zi înainte de invazie).

Așadar ei cred că Rusia va câștiga pe terenul de luptă.

Da, ei cred că Occidentul se va prăbuși, că sprijinul occidental pentru Ucraina se va prăbuși în această iarnă, când, și aceasta este previziunea lor, când ucrainenii înșiși vor ieși în stradă pentru a cere ca „guvernul lor fascist“ să nu-i mai țină în frig.

Ei chiar cred că atunci când nu va mai exista electricitate, ucrainenii de rând se vor întoarce împotriva guvernului Zelenski și vor cere ca Ucraina să facă pace cu Rusia.

Ei cred asta și cred că atunci când se va întâmpla acest lucru, sprijinul occidental, sprijinul militar pentru Ucraina se va opri.

Cred ei că trebuie să folosească arme nucleare sau arme chimice pentru a câștiga sau nu?

Ei nu cred deocamdată că trebuie să folosească arme nucleare sau arme chimice pentru a câștiga.

De aceea, atunci când, în cele din urmă, prognozează cum decurge această campanie, această campanie de distrugere a infrastructurii energetice a Ucrainei va eșua în același mod în care campania lor de a cuceri Kievul în primăvară a eșuat, în același mod în care campania de a cuceri Odesa, prin Herson și Nikolaev (Mykolaiv), a eșuat, această campanie de distrugere a infrastructurii energetice va eșua și, la un moment dat, poate vor începe să se gândească la arme nucleare sau chimice. Dar în acest moment ei nu se gândesc la asta.

Ei încă mai cred că pot câștiga acest război în mod convențional.

JURNALISTUL AMERICAN
Michael Wasiura (dreapta) împreună cu Remus Cernea, corespondentul Newsweek România în Ucraina

UKRAINE
MEDIA CENTER
UKRINFORM

Avocatul anului aduce în fața justiției grupul Wagner

Jason McCue este Doctor în Drept și faimos pentru numeroase acțiuni în instanță contra mai multor grupuri teroriste în numele cetățenilor afectați de actele criminale ale acestora. – *Remus Cernea*

A FOST DECLARAT „AVOCATUL ANULUI" de către Law Society of England and Wales pentru 2009/2010 și a activat pentru protecția drepturilor omului în Somalia, Sudanul de Sud, Libia, Siria, Belarus iar acum documentează dovezile privind crimele de război comise de către armata rusă și de către Grupul Wagner în Ucraina. Se bucură de o largă recunoaștere internațională pentru activitatea sa.

Într-o conferință de presă ținută la Centrul de Presă din Kiev, Jason McCue a dorit să reamintească comunității internaționale că „pacea fără justiție este nesustenabilă; iar justiția înseamnă acordarea de reparații pentru prejudiciile suferite"!

Conform avocatului britanic, sunt două căi pentru a obține astfel de reparații: una privește negocierile dintre țări ori instituții dar aceasta este vulnerabilă la dinamica politicii reale la nivel internațional, iar o alta ia forma unor astfel de campanii de aducere în fața justiției a celor responsabili de crime în masă. Această a doua cale oferă șansa unor despăgubiri concrete și este imună la real politik. Putin se păcălește pe sine însuși dacă își închipuie că se poate negocia pe sine pentru a scăpa de o justiție corectă, a punctat, de asemenea, Jason McCue.

Primul scop al campaniei

El consideră că doar ucrainenii și curțile internaționale controlează calea depolitizată către justiție. Astfel că această campanie inițiată acum nu se va opri până ce nu va veni ziua în care despăgubirile vor fi achitate. De aceea, campania ajută la împlinirea justiției pe care o face inevitabilă, așa cum este și victoria militară a Ucrainei asupra Rusiei.

Este deschis un nou front al justiției, pe lângă cel în care luptă armata ucraineană alături de voluntarii din Legiunea Internațională, prin utilizarea legii în curțile de justiție internaționale pentru a-i face responsabili pe cei care au comis aceste crime oribile de război asupra ucrainenilor.

Primul scop al campaniei este de a obține reparații concrete, de reală valoare, pentru victimele din Ucraina. Al doilea este de a-i sancționa pe cei responsabili de aceste crime. Cel de-al treilea este de a prezenta adevărul despre mașinăria de război a lui Putin și de a dezvălui minciunile acesteia. Al patrulea este de a-i expune pe invadatorii ruși așa cum sunt în realitate: teroriști ai unui stat eșuat care utilizează terorismul drept o armă de război. Iar al cincilea, de a frustra și de a reprezenta un ghimpe în coastă pentru mașinăria de război a lui Putin care va fi adusă în fața justiției internaționale.

Alte acțiuni vor fi inițiate în curând

Campania a început propriu-zis pe data de 1 noiembrie în curțile de justiție britanice, fiind pornită de către cetățeni ucraineni obișnuiți, asistați de avocați, împotriva Grupului Wagner și a lui Evgheni Prigojin, oligarhul rus care îl controlează. Scopul acțiunii în instanță este de a dovedi întregii lumi că Grupul Wagner este terorist și că Putin a conspirat cu acesta împotriva poporului ucrainean. Inițiativa este doar un început, Grupul Wagner fiind doar prima țintă a campaniei în instanță.

Alte acțiuni vor fi inițiate în curând în diferite alte curți de justiție din diverse locuri ale lumii. Dar acest caz este important și are valoare simbolică. Actele de terorism ale Grupului Wagner au fost comise în Africa, în Iran, în Siria. Putin a folosit această forță militară ca un element esențial al politicii sale externe, iar acum o utilizează și în Ucraina. Hoardele Grupului Wagner trebuie oprite acum la porțile Europei. Este momentul pentru a stigmatiza Grupul Wagner și de a-i stopa acțiunile. Acest prim caz inițiat în justiție va ajuta unui astfel de scop. Sunt mai multe firme de avocatură dispuse să se implice în astfel acțiuni în instanță, inclusiv în Statele Unite, afirmă Jason McCue.

➤ **Remus Cernea** *este corespondentul* Newsweek România *în Ucraina*

Foto REMUS CERNEA

SĂNĂTATE

Partenerul uneori nevăzut pentru sănătate și economie

Provocările demografice generate de îmbătrânirea accentuată a populației, starea de sănătate precară, lipsa resurselor financiare și performanțele negative privind accesul la medicamente pun în pericol sustenabilitatea sistemului de sănătate și chiar economia în întreg ansamblul.

RAPORTUL EURO HEALTH Consumer Index (EHCI) plasează România pe locul 34 din 35 de țări evaluate (UE-28 și alte țări din Europa Centrală și de Est), fiind la doar 5 puncte de ultimul loc, cu un decalaj foarte mare la capitole precum: timpul de așteptare al pacienților pentru acces la medicamente, drepturile pacienților și nivelul general de informare în rândul pacienților, precum și starea generală de sănătate a populației, întărind astfel nevoia stringentă de măsuri de sprijin pentru sistemul de sănătate.

În ceea ce privește accesul la medicamente, România are un scor de doar 39 puncte dintr-un maxim de 100 puncte, fiind cel mai mic dintre toate capitolele evaluate. În acest context, cum ar putea statul să găsească un partener strategic pentru sănătatea populației și pentru economie?

Răspunsul ar putea veni de la industria farmaceutică inovatoare, ce contribuie activ din punct de vedere uman și social, misiunea primordială fiind de a oferi acces pacienților la tratamente de ultimă generație care salvează vieți și le oferă o calitate a vieții mai bună. Nu este însă de neglijat nici contribuția economică.

„Toate aceste contribuții ar trebui să ne poziționeze ca un partener strategic pentru statul român, așa cum se întâmplă în alte țări europene. Acest lucru înseamnă un mediu de operare mai prietenos, care să atragă investitorii, prin politici ale medicamentelor și măsuri fiscale care să stimuleze investițiile în România", a declarat Dan Zaharescu, Director Executiv ARPIM *(foto)*.

Amprenta inovației în economie

Raportul „Amprenta socio-economică a sectorului medicamentelor inovatoare în România", realizat de PwC pentru Asociația Română a Producătorilor Internaționali de Medicamente (ARPIM) și publicat de curând, arată că sectorul medicamentelor inovatoare a contribuit cu peste 1 miliard euro la economie, plățile specifice sectorului având un aport semnificativ, de peste 0,6-0,7 miliarde euro. Astfel, contribuția la formarea produsului intern brut al României este estimată la 444 milioane euro în anul 2020, din care 207 milioane euro în mod direct prin activitățile producătorilor prezenți pe piața din România, iar alte 237 milioane euro în mod indirect prin lanțul de furnizori locali al producătorilor de medicamente inovative. Astfel, la fiecare 1 euro contribuție directă, alți 1,14 euro au fost generați în economie indirect.

Pe lângă valoarea adăugată brută și aportul la formarea produsului intern brut, o contribuție importantă este reprezentată de taxele specifice sectorului - taxa „clawback", cât și contractele

de
ANDREI VASILESCU

cost volum/ cost volum rezultat - care constituie venituri la bugetul Fondului Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate, sumele fiind utilizate pentru finanțarea nevoilor de tratament ale pacienților români. Astfel, în anul 2020, plățile specifice sectorului s-au ridicat la valoarea de 582 milioane euro. În 2020, peste 11 mii de locuri de muncă au fost generate, din care peste 2,7 mii de locuri de muncă susținute în mod direct de către producătorii de medicamente inovatoare prezenți pe piața din România.

Investiții pentru educație

Companiile din cadrul sectorului medicamentelor inovatoare realizează investiții în activități de cercetare, acțiuni de educație medicală, de prevenție și informare.

Astfel, în perioada 2019-2020, producătorii de medicamente inovatoare au investit peste 67 milioane euro, din care 33 milioane euro în studii clinice și peste 30 milioane euro în acțiuni de educație medicală continuă, de prevenție și de informare în sprijinul comunității medicale și al pacienților în România, în timp ce alte aproximativ 4 milioane euro au reprezentat investiții în mijloace fixe.

Investițiile în activități de cercetare și dezvoltare au avut loc în ciuda întârzierilor administrative semnificative în aprobarea studiilor clinice, reducerea acestor întârzieri putând duce la un număr mai mare de studii clinice, generând astfel un impact mai bun în economie și mai multe oportunități de acces timpuriu la tratamente inovatoare.

„Investițiile în sectorul farmaceutic inovator înseamnă investiții în studii clinice și în programe de educație, de testare și diagnostic, de acces la tratamente, investiții cu un impact real pe tot traseul pacientului român. Pentru a atrage aceste investiții cu un potențial foarte mare, statul nu trebuie să facă nimic major, ci doar să creeze un cadru mai sustenabil și predictibil. Dacă luăm doar un exemplu, vedem că, dacă numărul de studii clinice la un milion de oameni ar fi aliniat la nivel de țară cu cele mai performante țări din regiune, piața studiilor clinice din România, de doar 72 milioane euro în acest moment, ar putea atinge 802 milioane euro, prin comparație cu cele mai performante țări din UE", a mai spus Dan Zaharescu, Director Executiv ARPIM.

Articol susținut de ARPIM

ROMÂNIA A RATAT OCAZIILE

Turcia vrea să devină hub de gaze pentru Europa

Turcia este o punte crucială între Europa și Asia, mai ales de când Uniunea Europeană a decis să pună capăt dependenței de aprovizionarea cu gaze naturale din Rusia. Era nevoie de o alternativă și Turcia s-a oferit să devină un centru al gazelor, să fie bine pentru toată lumea.

ÎNSĂ AU APĂRUT NOI CONCURENȚI pe piața energetică care sfidează rolul predominant al Turciei ca furnizor de gaze naturale. Țări precum Azerbaidjan, Turkmenistan, Irak, Iran, Israel și Cipru sunt mari producători de gaze și ar putea deveni, de asemenea, potențiali furnizori sau posibili contribuitori la Coridorul Sudic de gaze.

Deși nu au aceeași proximitate politică față de Europa ca Turcia, ele oferă alte atuuri strategice ce pot schimba această situație de dominație energetică, cel puțin pe termen mediu.

Această ultimă tendință s-a datorat în principal căutării de către Europa a unor noi rute pentru a-și diversifica importurile de gaze în afara Rusiei.

Crizele gazelor Rusia-Ucraina-Europa

UE a lansat această politică în 2008, ca răspuns la preocupările legate de securitatea energetică care au apărut în Europa după prima criză a gazelor dintre Rusia, Ucraina și Europa, care a avut loc în ianuarie 2006.

Pentru a consolida arhitectura UE de securitate a aprovizionării cu gaze naturale, Comisia Europeană (CE) a adoptat o dublă strategie. Pe de o parte, a urmărit să consolideze piața internă a energiei din UE pentru a încuraja fluxurile de gaze între statele membre ale UE. Pe de altă parte, s-a străduit să sporească diversificarea surselor de gaze, inclusiv prin lansarea unui al patrulea coridor energetic (cunoscut în general sub numele de Coridorul Sudic de gaze naturale), menit să aducă în Europa gaze din țările producătoare de gaze din regiunea caspică și din Orientul Mijlociu.

Punerea în aplicare a acestei strategii a fost accelerată după o a doua criză majoră a gazului între Rusia și Ucraina în ianuarie 2009. De fapt, această criză a fost chiar mai gravă decât cea precedentă, deoarece tranzitul gazului rusesc prin Ucraina a fost complet întrerupt timp de două săptămâni, ceea ce a dus la crize umanitare în mai multe țări din Europa Centrală și de Est care

de
ADINA MUTĂR
adina.mutar@newsweek.ro

ENERGIE
Gazprom livrează gaze prin TurkStream, inclusiv către Bulgaria și Macedonia de Nord, de la 1 ianuarie 2020. Pentru ca visul lui Erdogan să devină realitate, dronele Bayraktar au netezit drumul către țările producătoare de gaze.

depindeau în mare măsură de aprovizionarea cu gaz rusesc prin Ucraina.

Crizele gazului ruso-ucrainean-european din 2006 și 2009 nu numai că au stimulat formularea unei noi strategii UE privind securitatea gazului, dar au deschis calea pentru un sprijin mai puternic din partea UE pentru un proiect lansat deja în 2002 de un consorțiu format din cinci companii: Nabucco, o conductă de 31 de miliarde de metri cubi pe an, proiectată pentru a transporta gazul extras din Azerbaidjan, Turkmenistan, Irak și Iran către Europa Centrală și de Sud-Est, via Turcia. Proiectul a fost susținut nu numai de UE, ci și de Turcia și de Statele Unite.

Pentru UE, proiectul Nabucco a reprezentat o oportunitate majoră de a-și diversifica aprovizionarea cu gaze naturale în detrimentul Rusiei. Din acest motiv, Nabucco nu numai că a obținut sprijinul financiar al UE, dar a devenit rapid și proiectul emblematic al Coridorului Sudic de gaze.

Pentru Turcia, proiectul a reprezentat o oportunitate unică de a-și realiza obiectivul strategic pe termen lung de a deveni un coridor energetic cheie între țările bogate în hidrocarburi din est și piețele europene importatoare de energie din vest.

Pentru SUA, proiectul a reprezentat un important atu geopolitic pentru a reduce dependența UE de Rusia în ceea ce privește gazele naturale, exact așa cum conducta Baku-Tbilisi-Ceyhan a servit în anii 1990 pentru a reduce dependența UE de Rusia în ceea ce privește petrolul.

Coridorul Sudic de gaze, un vis al Europei

Ținând cont de barierele comerciale și financiare insurmontabile cu care se confrunta proiectul Nabucco, Azerbaidjanul - țara producătoare de gaze naturale cea mai interesată de dezvoltarea Coridorului Sudic de gaze naturale datorită dezvoltării avansate a zăcămintelor sale de gaze - a schimbat complet jocul în 2011 prin propriul proiect de infrastructură pentru a transporta gazele către Turcia și Europa: gazoductul Trans-Anatolian Pipeline (TANAP), o conductă proiectată de 16 miliarde de metri cubi/an, concepută pentru a conecta gazoductul existent din Caucazul de Sud (SCP) cu granița turco-greacă pentru a furniza 6 miliarde de metri cubi/an Turciei până în 2018 și 10 miliarde de metri cubi/an Europei până în 2019.

Intrarea TANAP în cursa pentru Coridorul Sudic de Gaze în decembrie 2011 a dat lovitura de grație proiectului Nabucco. În iunie 2013, consorțiul de companii care exploatează zăcământul azer Shah Deniz a definit forma finală a Coridorului Sudic de gaze, alegând gazoductul transadriatic (TAP) pentru a asigura legătura lipsă între TANAP și piața europeană. Astfel, TAP, o conductă cu o capacitate de 10 miliarde de metri cubi pe an, va transporta gazul TANAP destinat Europei de la frontiera turco-greacă până în Italia, prin Albania și Marea Adriatică, până în 2019.

Ca să devină hub, Turcia trebuie să mobilizeze alte resurse de gaze, posibil din Egipt, Cipru, țări din Asia Centrală

Însă desfășurarea conflictuală a politicilor în Irak, Kurdistanul irakian, Iran – țări cu mari resurse de gaze naturale – face imposibilă aprovizonarea constantă cu gaze a Coridorului Sudic.

Turkmenistanul deține a patra cea mai mare rezervă de gaz din lume, după Iran, Rusia și Qatar, iar în ultimii ani a dezvoltat o „relație specială" cu China pentru livrarea unor volume importante de gaz prin conducte.

Având în vedere mărimea rezervelor sale de gaze, Turkmenistanul ar putea fi în măsură să furnizeze gaze și Turciei și Europei în viitor.

În 2010, o companie europeană a propus transportarea unor volume de gaz turkmen prin Marea Caspică până pe coasta Azerbaidjanului, folosind o soluție de GNC (gaz comprimat), dar proiectul a fost oprit de Azerbaidjan,

FOTO: PROFIMEDIA

care nu dorea ca gazul turkmen să concureze cu propriul gaz.

Având în vedere această situație, aspirația Turciei și a UE de a aduce volume importante de gaz turkmen în Coridorul Sudic de gaze necesită o revizuire precum și rezolvarea statutului juridic al Mării Caspice.

Rusia intră în joc să-și păstreze o parte din piață

Președintele rus, Vladimir Putin, i-a propus în octombrie anul acesta omologului său turc, Recep Tayyip Erdogan, că Turcia este cea mai fiabilă rută de livrare a gazului către Uniunea Europeană și a propus construirea a ceea ce a numit un „hub de aprovizionare" în această țară.

Putin a sugerat pentru prima dată că Rusia ar putea crea un important hub de gaze în Turcia prin redirecționarea livrărilor destinate conductelor Nord Stream pe sub Marea Baltică, care au fost avariate de explozii luna trecută.

Gazprom a început să livreze gaze prin TurkStream, inclusiv către Bulgaria și Macedonia de Nord, de la 1 ianuarie 2020, înlocuind livrările prin conducta Trans-Balcanică prin Ucraina și România. Rusia a oprit livrările de gaze către Bulgaria, dar aceasta din urmă continuă să tranziteze gaze rusești către Serbia, Macedonia de Nord și Ungaria.

Prin „sprijinirea" înființării unui centru de gaze pentru Europa în Turcia, Moscova va păstra cel puțin o parte din piața europeană.

Experții în industria energetică susțin că Rusia are nevoie de patru ani pentru a se adapta noii situații fără să iasă în pierdere totală, iar producătorii mondiali de gaz natural lichefiat (GNL) pentru a finaliza noul ciclu de investiții pentru a înlocui complet gazul rusesc.

Avantajul pentru Europa ar fi că prețul gazului s-ar reduce deoarece ar deveni „turcesc" după ce va fi amestecat cu combustibil azer sau iranian, pentru a nu descuraja potențialii clienți. În plus, țările europene care nu pot cumpăra gaze din Rusia pentru că nu pot plăti în ruble vor face afaceri cu Turcia, țară NATO.

Oficialii turci poartă deja discuții cu Kremlinul, axate pe preț, ce va trebui să fie stabilit de participanții la hub.

Pentru ca prețul să se formeze în Turcia, hub-ul ar trebui să aibă și alți furnizori în afară de Rusia. Deci Turcia trebuie să mobilizeze alte resurse de gaze, posibil din Egipt, Cipru, țări din Asia Centrală. Posibil și din Israel să existe o colaborare, principalul motor al normalizării relațiilor dintre cele două țări.

Singura problemă ar fi „nivelul de ipocrizie". Mai precis, cât de pregătită va fi Europa să cumpere acest amestec impersonal sau etichetat turcesc la hub, în timp ce toată lumea ar realiza că există o componentă rusească substanțială.

Faptul că a făcut această „ofertă" Turciei, indică faptul că Rusia nu renunță la încercările de a păstra cel puțin o parte din piața europeană. Și, eventual, cu o oarecare rezolvare a situației din Ucraina, acest plan poate funcționa, dar numai cu acordul clienților.

Primele linii ale gazoductului au fost așezate de companii europene și nu există nicio certitudine că Rusia va face față singură construcției în părțile de mare adâncime ale Mării Negre.

Erdogan și-a consolidat poziția la nivel internațional și și-a asigurat aliați în țări producătoare de petrol și prin dronele Bayraktar ce schimbă jocul pe câmpul de luptă

Gestionarea militară a Turciei a domeniului energetic

Importantă în acest moment este ascensiunea pe care Turciei a înregistrat-o în industria de apărare în ultimii ani. Țara, pe de o parte, a produs platforme naționale ale forțelor sale armate testate într-un mediu de război real, Siria, Irak. Pe de altă parte, anumite proiecte naționale au intrat în inventarele altor armate și au produs rezultate care au schimbat jocul pe câmpurile de luptă. Toate acestea activează dimensiunea industrială a diplomației de apărare a țării. Ucraina și Rusia sunt două exemple interesante în acest context.

Dronele Bayraktar TB2 furnizate Ucrainei înainte și în timpul războiului în curs constituie unul dintre cei mai importanți factori care au împiedicat Rusia să obțină o victorie rapidă în prima fază a războiului.

Ulterior, dronele TB2 furnizate de Ankara și muniția folosită de acestea au fost cele care au împiedicat Rusia să asigure în mod eficient controlul spațiului.

La fel s-a întâmplat și în conflictul din Nagornîi-Karabah, unde dronele turcești au asigurat o victorie a forțelor azere în fața separatiștilor armeni, susținuți de Rusia.

Problema sistemului de apărare aeriană S-400, cea mai critică în domeniul apărării dintre Ankara - SUA, a asigurat stabilirea unei legături noi și suplimentare cu Rusia. Deși această situație a determinat decuplarea în mare măsură a relațiilor cu SUA și eliminarea Turciei din programul de avioane de luptă F-35, atitudinea intransigentă a țării față de S-400 a facilitat implementarea unei politici de echilibrare în Ucraina, cea mai mare reușită fiind deblocarea exportului de grâne ucrainene, ce are și componenta aproape nemediatizată, a exportului de grâne și produse agrotehnice rusești.

Implementarea de către Turcia a Convenției de la Montreux și demon-

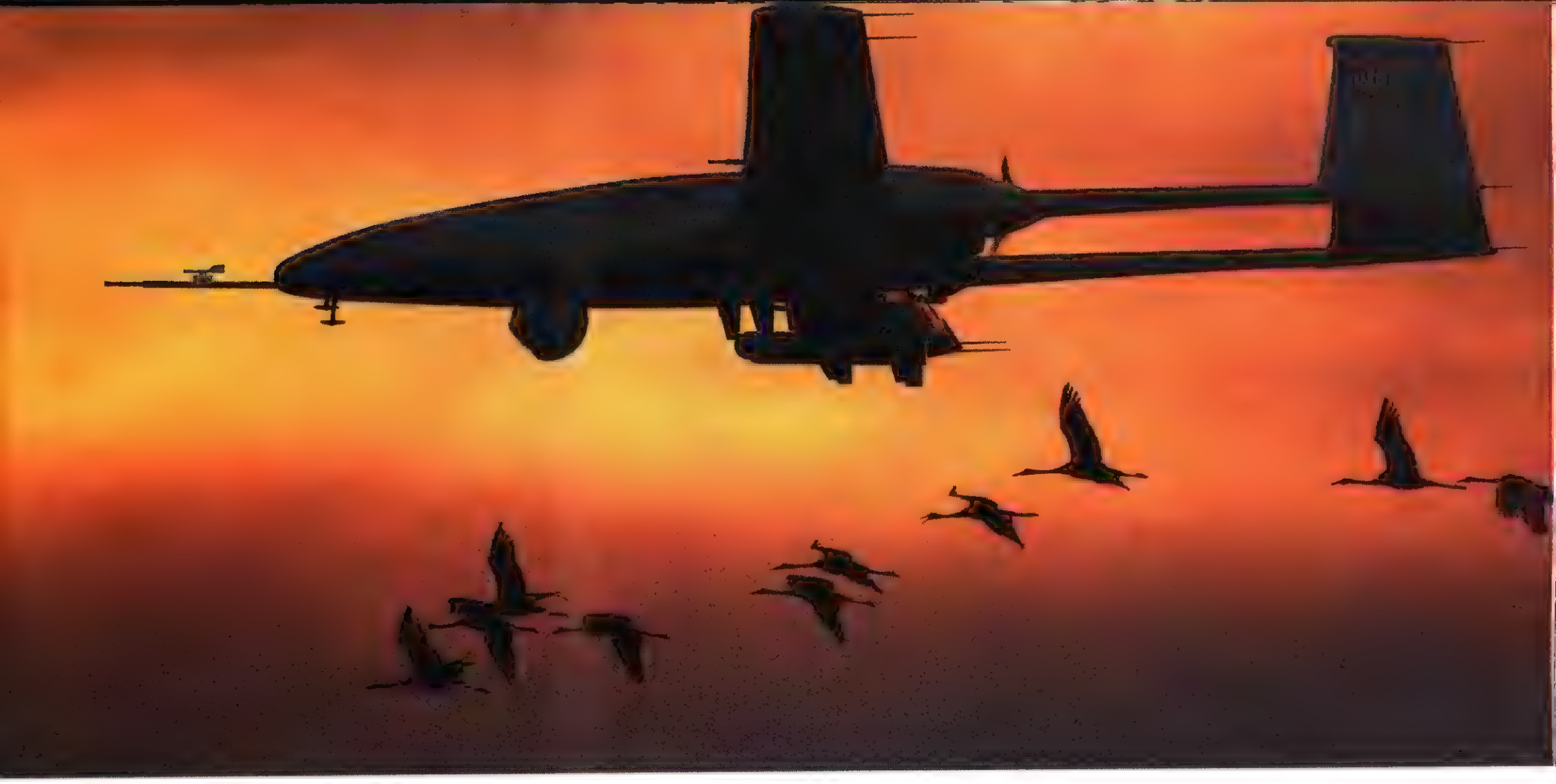

strarea rolului său de mediator în război încă de la început, precum și faptul că oficialii militari ruși și ucraineni se întâlnesc din când în când prin intermediul Turciei, au făcut ca diplomația de apărare să devină și mai importantă.

Turcia a facilitat și schimbul de prizonieri între Ucraina și Rusia și a găzduit negocieri secrete între Est și Vest.

Și în tot acest timp, Erdogan și-a consolidat poziția la nivel internațional și și-a asigurat aliați în țări producătoare de petrol, pentru a-și realiza visul de a deveni un centru de gaze ce va putea să stabilească și prețul la nivel internațional.

Bucureștiul intenționa să devină principalul centru de gaze din regiune

În 2015, România a dezvoltat o strategie pe termen lung de a deveni principalul hub de gaze din Europa de Sud-Est, scria naturalgasworld.com.

Bucureștiul intenționa să devină principalul centru de gaze din regiune și să-și exploateze optim rezervele interne. Proiectul de interconectare Azerbaidjan-Georgia-România (AGRI), numit adesea punctul central al strategiei regionale a Bucureștiului în domeniul gazelor naturale, viza să deschidă încă o rută de diversificare a rezervelor din Marea Caspică către piețele UE, trecând nu numai prin Turcia, ci și prin Grecia și Bulgaria. Însă oportunitatea a fost pierdută pe scena politică.

Un hub este un punct de întâlnire între cerere și ofertă și, în mod ideal, doar punctul de întâlnire pentru mai multe fluxuri fizice de gaz, prin intermediul infrastructurii aferente. Este locul în care tranzacțiile se fac în mod liber, transparent și competitiv, un loc pentru speculații legitime, un loc în care o piață trebuie să funcționeze efectiv.

Dar o piață, pe lângă mecanismele specifice, are nevoie și de încredere din partea actorilor (furnizori, comercianți), un număr suficient de comercianți de renume (cu resurse financiare importante) pentru a elimina posibilitatea de a influența în vreun fel piața, fluxuri semnificative de gaze și un mediu previzibil.

Erodarea încrederii în România este rezultatul evenimentelor din ultimii 17 ani, perioadă în care s-au încălcat în repetate rânduri angajamente de liberalizare a pieței de gaze: 2000, 2005, 2007, 2010, 2012, 2012, 2014, 2016 și 2017 (niciunul dintre ele nu s-a materializat), potrivit naturalgasworld.com.

O încălcare a angajamentelor asumată de aceiași lideri care au avut o abordare populistă de încălcare a angajamentelor în numele protecției consumatorilor de gaze (falsă, după cum o demonstrează modul în care a escaladat prețul gazelor în România în ultimii 17 ani). Astfel, nivelul de încredere în piața de gaze din România al marilor jucători este cât se poate de negativ.

România dispune de cantități importante de gaze pe care le produce din câmpurile proprii, dacă se raportează la consumul intern. Dar resurse importante de gaze pot fi livrate doar local, din cauza regimurilor de presiune redusă ale câmpurilor, ca urmare a stadiului avansat de exploatare, respectiv resurse de gaze care nu sunt tocmai potrivite pentru transportul pe distanțe mari către alte zone din regiune.

România dispune de un sistem de transport învechit, proiectat să funcționeze pentru regimuri de presiune mai mici decât presiunea de operare a sistemelor învecinate, ceea ce îl face impropriu pentru a fi utilizat ca sistem de tranzit și cu atât mai puțin pentru a asigura transportul facil pe direcțiile nord/sud, sud/nord, est/vest și vest/est.

Astfel, România rămâne incapabilă să preia cantități importante de gaze și alte țări profită de această situație.

FOTO: PROFIMEDIA

GEOSTRATEGIE

Când se va termina războiul din Ucraina? Când Putin va pleca de la putere

Într-un dialog despre perspectiva sfârșitului războiului, profesorul Valentin Naumescu estimează o prelungire a conflictului și un final strâns legat de pierderea puterii de către Vladimir Putin. Acum, continuarea confruntării este plasa de care liderul de la Kremlin se agață pentru a-și menține puterea. – *Ovidiu Nahoi*

ÎN 9 ȘI 10 DECEMBRIE, O ÎNTREAGĂ echipă de experți români în relații internaționale s-au reunit la Cluj-Napoca, la inițiativa Asociației Inițiativa pentru Cultură Democratică Europeană (ICDE), pentru a discuta despre războiul din Ucraina – mai precis, despre post-război. Titlul conferinței a fost relevant: „Europa după războiul din Ucraina. Perspective, viziuni, strategii, proiecte".

În cele două zile, perioada post-război a fost analizată din perspectiva aranjamentelor internaționale și a noii ordini globale, dar au fost puse în discuție și probleme legate de reconstrucția Ucrainei, proiecte economice, energetice și de infrastructură. Cu acest prilej, oaspetele de onoare al conferinței, președinta Republicii Moldova, Maia Sandu, a primit „Premiul România Europeană", acordat de ICDE.

Dar este, oare, momentul de a discuta despre ce se va întâmpla după sfârșitul războiului? Confruntarea este departe de a fi câștigată de o parte sau alta și o soluție negociată nu se întrevede.

Și atunci, de ce am pune acum în discuție situația post-război?

L-am întrebat pe Valentin Naumescu, profesor de relații internaționale la Facultatea de Studii Europene a Universității Babeș-Bolyai Cluj-Napoca și președinte al Asociației Inițiativa pentru Cultură Democratică Europeană (ICDE).

„Nu ne facem iluzii, va fi un conflict lung. Pe de altă parte, știm că războiul se va termina într-o zi. Va veni un final al războiului, chiar dacă el nu este unul apropiat. E bine să știm ce vom avea de făcut atunci, pentru ca acest final al războiului să nu ne prindă nepregătiți.

Dacă privim înapoi în istorie, vom vedea că mereu s-a întâmplat așa. Aliații au știut că vor câștiga războiul și aceasta se întâmplă și acum. Rusia va pierde acest război. Trebuie să existe atunci o viziune postbelică: ce vrem că facem cu Europa după războiul din Ucraina? În ce credem?

Sigur, nu sunt doar valorile, dar valorile sunt importante, ele constituie fundamentul pe care se bazează instituțiile care compun o ordine politică internațională. Trebuie să existe un proiect politic, trebuie să cunoaștem care sunt interesele și mizele.

Pentru că, dacă ocolim interesele și mizele și credem că viitorul Europei se construiește numai pe baza valorilor și idealurilor, s-ar putea să cădem în capcana naivității.

Privim la ce s-a întâmplat zilele trecute în Consiliul JAI și vedem că nici Uniunea Europeană însăși, așa cum e ea acum, nu este construită numai pe bază de valori și de principii. Politica internațională a însemnat întotdeauna condiționare, a însemnat negocieri, chiar și între parteneri, între țări teoretic prietene, a însemnat interese – toate, desigur, încorporate într-o viziune bazată pe valori.

Deci, trebuie să ne definim interesele, în mod pragmatic. De aceea nu cred că este prematur să ne configurăm viziunea despre acest viitor al Europei după războiul din Ucraina".

Rusia nu poate fi comparată total cu Germania nazistă, chiar dacă este tot un agresor. Nu i se poate impune o capitulare necondiționată. Condițiile sunt altele, unii chiar vorbesc despre un posibil dialog cu Vladimir

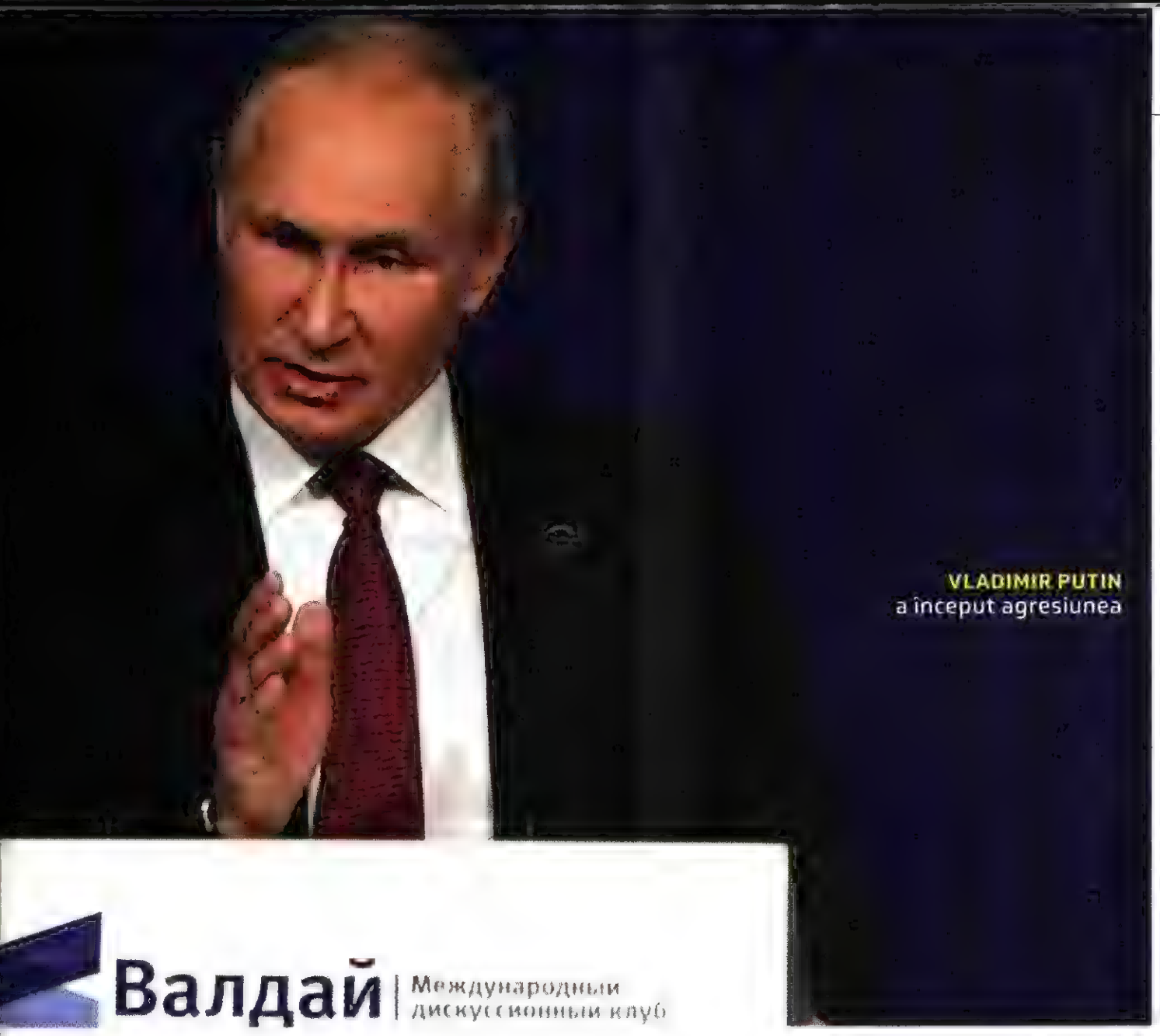

Putin și o acomodare, într-un fel sau altul. Sau de acordare de garanții de securitate pentru Rusia. În ce termeni putem vedea, atunci, viitorul Europei postbelice?

Și eu cred că niciuna din părți nu va capitula. Nu va exista o capitulare necondiționată, nici de partea Ucrainei și nici a Rusiei. Dar în momentul în care se va încheia acest război și, desigur, vor exista negocieri – nu acum, mai târziu – se va ști care parte a câștigat și care a pierdut. Și cred că există în acest moment suficientă unitate, determinare, solidaritate europeană și occidentală pentru a aduce Rusia în situația în care nu va mai putea continua acest război, în care va fi măcinată de sancțiuni din ce în ce mai puternice. Va fi dusă în acel punct în care va exista o masă critică internă care să ducă la schimbarea regimului Putin. Eu cred că după schimbarea regimului Putin va trebui deja să considerăm că va urma încheierea rapidă a războiului.

Deci nu putem spera la un final al războiului câtă vreme Putin se află la putere?

Războiul nu se poate produce atâta timp cât el este la putere. Pentru Putin, războiul a devenit un mod de supraviețuire. El știe că dacă va pierde războiul, va pierde puterea – și, poate, nu numai puterea. În mod paradoxal, și dacă va câștiga războiul, Putin va fi înlăturat de la putere, pentru că Rusia va căuta o altă soluție.

Putin este în acest moment la finalul drumului, practic și-a semnat sentința. Singurul lucru care mai depinde de el – și depinde, în mare măsură – este prelungirea războiului. El are 70 de ani. Realist vorbind, el poate prelungi acest război chiar și 10 ani, dacă nu va fi schimbat de la putere.

Atâta realism tot mai are Putin, ca să-și dea seama că sistemul de putere din jurul Kremlinului îl va înlătura de la putere în momentul în care se încheie acest război.

Rusia însăși va căuta o soluție de a relua legăturile economice și comerciale cu Vestul, de a se reconecta tehnologic, de a relua schimburile, de a-și trimite din nou copiii la studii în universități americane și britanice, de a-și relua iahturile, vacanțele în Italia.

Vor dori toate aceste lucruri! Și ei știu foarte bine că nu vor mai putea să aibă aceste beneficii, să se bucure de luxul traiului lor în Occident, atâta timp cât Putin este la putere.

Zelensky nu face niciun pas înapoi

Într-adevăr, Putin ne-a prevenit recent că războiul va dura. Secretarul general al NATO a afirmat, de partea sa, că Vladimir Putin pregătește un îngheț al războiului în această iarnă, pentru a pregăti o mare ofensivă la primăvară. Care ar fi viitorul pe termen scurt?

Războiul nu se încheie pe termen scurt. Eu nu sunt analist militar, dar unii analiști spun că războiul va putea continua în această iarnă, alții susțin că se va intensifica în lunile de primăvară.

În orice caz, este destul de probabil că, în următoarele cinci-șase luni, Rusia va încerca o nouă mare ofensivă și va folosi aceste luni, să le zicem, de pauză, pentru a-și întrema forțele militare, a se reaproviziona, a-și pregăti recruții luați de pe stradă.

Putin speră ca această ofensivă să-l ducă pe aliniamentele de pe care el ar putea discuta să, spunem, înghețarea războiului și o eventuală forțare a Ucrainei și a Occidentului să-i recunoască granițele.

Aceasta este, foarte probabil, intenția Moscovei: să-și extindă teritoriile pe care acum le ocupă, pentru că nu este mulțumită cu ce a obținut până la acest moment. Desigur că Ucraina nu va accepta acest lucru și avem toate premisele pentru ca acest război să se prelungească.

INTERVIU

Peste 124.000 de persoane cu epilepsie, în România. De ce își ascund boala mulți pacienți?

70% dintre pacienții care suferă de epilepsie pot obține un control al crizelor și o viață normală atunci când urmează tratamentul prescris. Din păcate, stigma asupra acestor pacienți încă persistă, iar mulți dintre ei își ascund diagnosticul.

AFLĂM MAI MULTE DESPRE importanţa educaţiei asupra epilepsiei în cadrul campaniei „Nu te ascunde!", de la Ileana Ștefan, Director Executiv - Asociația Pacienților cu Epilepsie din România.

Newsweek România: **Pe lângă provocările medicale, una dintre marile probleme cu care se confruntă pacienții diagnosticați cu epilepsie este stigmatizarea. Care sunt pericolele stigmatizării la adulți?**

Ileana Ștefan: Pericolele stigmatizării la adulți sunt reprezentate în principal de excluziunea atât în plan social, cât și profesional. Un alt pericol este generat de o etichetare a pacientului cu epilepsie ca fiind o persoană inaptă, deşi în realitate 70% dintre pacienți controlează boala medicamentos și pot duce o viață normală.

Mulți dintre pacienții cu epilepsie își ascund boala. Ce credeți că i-ar determina să vorbească deschis despre diagnosticul lor?

În ciuda faptului că este una dintre cele mai vechi afecțiuni medicale cunoscute în lume și cea mai des întâlnită afecțiune neurologică (după migrenă), frica populației și mai ales neînțelegerea cu privire la epilepsie persistă, făcându-i pe mulți reticenți să vorbească. Această reticență duce la vieți trăite în umbră, lipsă de înțelegere a riscurilor individuale, discriminare la locurile de muncă și în comunități. Pentru multe persoane care trăiesc cu epilepsie, concepțiile greșite și discriminarea pot fi mai greu de depășit decât crizele în sine.

Ce ar trebui să știe un angajator român atunci când recrutează un candidat care suferă de epilepsie?

Angajatorul trebuie să fie mai bine informat, în ideea de a cunoaște faptul că trebuie avute în vedere particularitățile fiecărui tip de epilepsie – la modul concret, nu toți pacienții cu epilepsie se află în incapacitate de muncă. Sunt doar câteva meserii care nu sunt recomandate pacienților cu epilepsie.

Raportându-ne la copiii diagnosticați cu epilepsie, cum vedeți parcursul educațional al unui elev care se confruntă cu această boală în România? Este școala autohtonă pregătită să ofere acestor copii îngrijirea necesară în cazul unei crize?

Dacă ne referim la procesul educațional care are în plin plan copilul care suferă de epilepsie, mai sunt pași importanți de făcut în sensul includerii în planul de învățământ a unor ore de educație pentru sănătate în cadrul cărora să se pună accent pe toate implicațiile care decurg în cazul unui copil cu epilepsie, în cazul nostru, dar și alte boli cronice frecvent întâlnite.

Pornind de la aceste ore de sănătate/ prevenție și prim ajutor, noi susținem ideea că sunt deosebit de utile atât în etapa de educație a copilului, cât și a formării pe mai departe a adolescentului, respectiv adultului, care în final va fi știi cum să procedeze corect în cazul în care întâlnește un copil/ adolescent sau adult cu epilepsie sau orice alt diagnostic cronic frecvent întâlnit în viața de zi cu zi.

Ce i-ați spune unui copil care tocmai a aflat că unul dintre colegii de clasă suferă de epilepsie? Cum l-ați sfătui să procedeze în cazul unei crize?

Este foarte dificil de răspuns în condițiile în care discutăm de copii de grădiniță. Dacă ne referim la copii de școală primară, i-aș explica în primul rând ce reprezintă acest diagnostic, ca să știe și să nu dea curs prejudecăților din popor. Să rămână alături de acel copil, să îi acorde atenție, iar dacă observă

o criză să îi acorde primul ajutor și să anunțe profesorul.

În cazul unei crize l-aș sfătui să rămână lângă pacientul care face o criză, să îndepărteze obiectele contondente din preajma persoanei aflate în criză, obiecte care ar putea răni, să așeze persoana în decubit lateral - poziția de siguranță - și să slăbească ce are jurul gâtului și i-ar putea îngreuna respirația (cravată, fular), să nu se introducă nimic în gură, să nu se miște brusc persoana, să pună ceva moale și plat, de exemplu un pulover împăturit, sub capul bolnavului, să nu îi ofere bolnavului apă sau mâncare până când nu este perfect conștient.

Care este situația actuală din România cu privire la pacienții diagnosticați cu epilepsie? Care este numărul de cazuri înregistrate în ultimii ani, există o pantă ascendentă?

În România numărul persoanelor cu epilepsie aflate în evidența INSP în anul 2020 este de 124.326 persoane, număr aflat în scădere cu 1% față de creșterea medie înregistrată în ultimii 3 ani (2017 - 2019) de 12%.

Totalul deceselor în 2020 a fost de 349 persoane, în creștere cu 61 de persoane față de anul precedent. Cu toate acestea, în anul pandemiei au fost 12.895 de cazuri de epilepsie nou diagnosticate, în scădere cu 2.409 persoane față de media ultimilor 3 ani. În realitate, numărul persoanelor cu epilepsie din țara noastră este mult mai mare, multe persoane fiind nediagnosticate. *Sursa* – „INSP, DSP, din rapoartele medicilor de familie"

UCB Pharma a lansat în această toamnă campania „Nu te ascunde!" dedicată conștientizării epilepsiei. Ce părere aveți despre această inițiativă și cum credeți că îi va ajuta pe pacienți?

Această inițiativă nu poate fi decât una lăudabilă, menită a îmbunătăți percepția la nivel de societate și integrare socio – profesională a pacienților. Campania, cu un puternic rol educațional, și-a propus informarea corectă a pacienților asupra bolii și încurajarea acestora să vorbească deschis și să se adreseze specialistului. Este necesar să continue comunicarea cu medicul și efortul de administrare a tratamentului recomandat pentru a obține un control al crizelor și implicit o viață normală.

Campania educațională **„Nu te ascunde!"** este inițiată de UCB Pharma și are scopul de a crește gradul de conștientizare asupra epilepsiei, dar și de a încuraja pacienții să continue eforturile de administrare a tratamentului necesar. Află mai multe detalii despre epilepsie și controlul acestei afecțiuni pe website-ul oficial de campanie nuteascunde.ro.

Articol susținut de Brandity

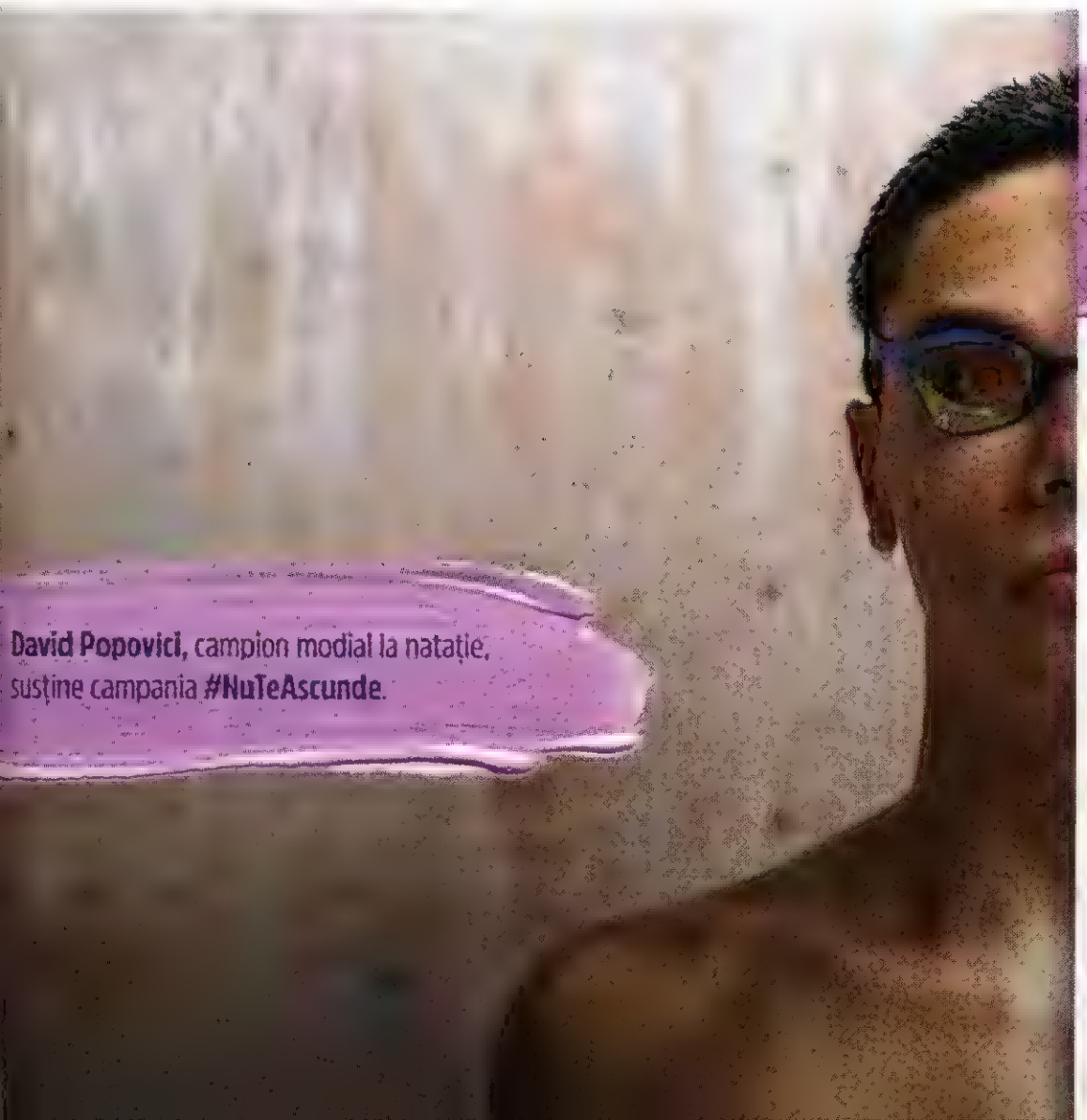

David Popovici, campion modial la natație, susține campania **#NuTeAscunde**.

NU TE ASCUNDE! MERGI LA MEDIC!

Tratamentul este piatra de temelie pentru controlul epilepsiei. Aproape **70% dintre persoanele care au epilepsie obțin un control al crizelor** dacă urmează

CORESPONDENȚĂ DIN BUNCĂRUL MOȘULUI

Magia Crăciunului, salvată și în caz de atac nuclear

Moș Crăciun și elfii au propriul buncăr în Laponia, care dispune de toate facilitățile pentru a salva magia Crăciunului în caz de atac nuclear. Nu e glumă. Se află la zeci de metri sub pământ. Am coborât peste 50 de metri printr-o galerie săpată în stâncă, pe care poate să încapă, de exemplu, și o camionetă, pentru a ajunge în el. – *Răzvan Scăești*

FOTO: RAZVAN SOARE/TEAMS

EVIDENT, LOCAȚIA FACE PARTE din rețeaua de apărare civilă a orașului Rovaniemi din Finlanda, care este supranumit „capitala Țării lui Moș Crăciun", și nu scrie nicăieri că este un buncăr, ci este promovată drept „Santa Park", un parc de distracții tematic. Dar, după ce vezi poarta masivă specială de la intrare și galeria de acces, n-are cum să nu te ducă gândul la un buncăr. Iar, căutând informații despre locație, descoperi, de exemplu, că poarta cântărește 14 tone și că „Santa Park" este unul dintre miile de buncăre construite de finlandezi de frica Uniunii Sovietice și, apoi, a Rusiei. Poate adăposti circa 3.600 de persoane, inclusiv pe Moș Crăciun, Doamna Crăciun și elfi. S-ar putea să fie loc chiar și pentru renii Moșului, având în vedere că în „Santa Park" este expusă o adevărate colecție de sănii folosite de-a lungul anilor pentru livrarea cadourilor.

Santa Park, peștera secretă a lui Moș Crăciun, cum mai este cunoscută locația, se află la limita Cercului Polar Arctic, în apropierea Satului lui Moș Crăciun și a capitalei „Țării lui Moș Crăciun", Rovaniemi. Din stradă, nimic nu îți spune că acolo s-ar afla un buncăr antiatomic uriaș. L-am vizitat din întâmplare în cadrul expediției „La vânătoare de «vulpi de foc», 2.166 de kilometri la volan la Cercul Polar Arctic", cu un BMW X3 xDrive30e plug-in hybrid, pe care am făcut-o în Laponia, în martie 2022, și despre care v-am povestit în paginile revistei *Newsweek România*.

Mergând pe șoseaua ce leagă Rovaniemi de Satul Moșului, mi-au atras atenția câteva reclame cu „Santa Park", le-am urmat și am ajuns la un deal ascuns în spatele unei liziere de brazi semeți, încovoiați sub greutatea omătului și iluminați ca în povești. Apoi, am urmat o potecă și am ajuns la un perete abrupt, în care se află o intrare de formă triunghiulară, cu colțurile rotunjite, pe care scrie „Santa Park". Am intrat pe o ușă normală, cea specială, de 14 tone, am văzut mai târziu că este frumos mascată, iar în față s-a deschis o galerie săpată în stâncă, lungă de peste 50 de metri și suficient de lată și înaltă încât să permită, de exemplu, accesul unei autovehicul utilitar ușor, care cobora accentuat spre mijlocul Pământului.

Mi s-a aprins imediat un beculeț că ar putea fi vorba despre un buncăr sau altfel de facilitate militară. Dar, cinstit, n-am dat prea mare atenție. Abia recent, după escaladarea războiului declanșat de Rusia în Ucraina și accentuarea discuțiilor privind aderarea Finlandei la NATO am descoperit că, de frica unei noi invazii rusești, după „operațiunea specială" a Uniunii Sovietice de la sfârșitul anului 1939 și începutul lui 1940, în urma căreia Moscova i-a luat Finlandei circa 10% din suprafață, finlandezii și-au construit mii de buncăre și adăposturi de-a lungul anilor, iar „Santa Park" face parte din această rețea.

După ce cobori pe galeria de peste 50 de metri lungime, săpată în stâncă spre centrul Pământului, se deschide o incintă principală imensă, cu plafon curbat, neuniform. În anumite locuri, înălțimea maximă este, aproximativ, cât a unui bloc cu două etaje. Apoi, există o mulțime de tuneluri și încăperi. Este suficient loc ca întreaga magie a Crăciunului și 3.600 de oameni să fie protejați în cazul unui atac nuclear.

Cum ajungi în spațiul central al buncărului, de exemplu, pe partea stângă, este amenajată o scenă, pe care elfii susțin fel de fel de spectacole. În centru, se află un restaurant cu „terasă" de sute de locuri, iar pe margini, fel de fel de ateliere ale elfilor și magazinașe cu suveniruri. Mai mult, într-unul dintre locurile de joacă pentru copii funcționează și un trenuleț al ajutoarelor Moșului.

Apoi, urmând galeriile din „Santa Park", ajungi la fabrica secretă de jucării a lui Moș Crăciun și la oficiul poștal secret al acestuia, în care poți vedea o mașinărie analogică de sortat scrisorile trimise de copiii din întreaga lume, precum și

FOTO: RĂZVAN SCĂEȘTEANU

1. Mașinăria de copt turtă dulce a elfilor.
2. În buncărul Moșului ajungi după ce cobori circa 50 de metri spre centrul Pământului.
3. Restaurantul din incinta principală a buncărului Moșului are sute de locuri.
4. Glazura pentru turtă dulce e pregătită cu atenție de elfi.
5 + 6. Fabrica secretă de jucării a Moșului.

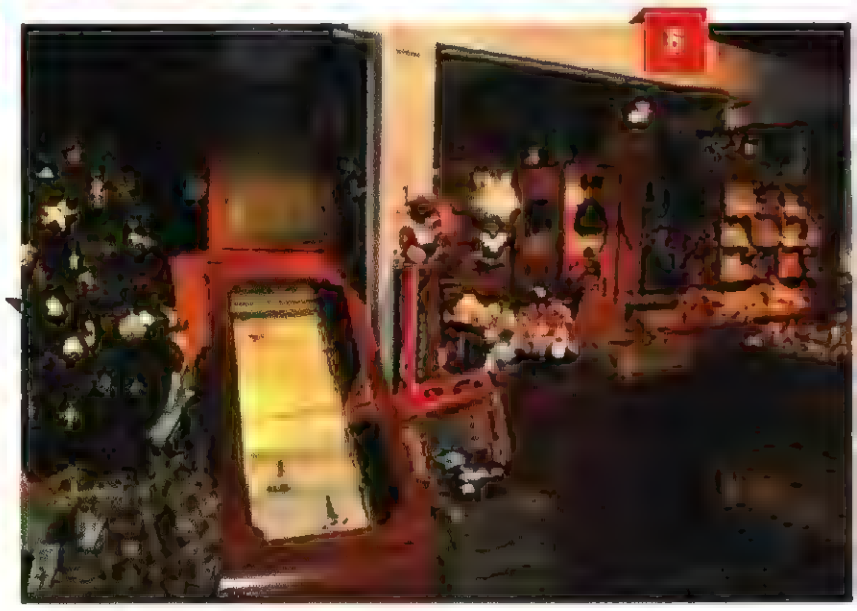

listele cu cei care au fost mai mult sau mai puțin cuminți. Într-o altă cavernă, se află un bar realizat din gheață și o expoziție de sculpturi din gheață. Iar în galerii puteți vizita, de pildă, școala de caligrafie a elfilor (puteți învăța de la ei câteva trucuri de scriere), sau participa la un atelier de făcut turtă dulce.

De asemenea, pe galerii sunt expuse mai multe modele de sănii pe care Moșul le-a folosit de-a lungul anilor pentru livrarea cadourilor, precum și prima mașină a Moșului, un Ford Model T.

2.166 km la Cercul Polar Arctic, din care 270 km 100% electrici

În general, turiștii aleg să zboare de la Helsinki până în Laponia, fie că vorbim despre Rovaniemi, capitala „Țării lui Moș Crăciun", fie despre Levi, stațiunea de schi a Moșului. Mașina, însă, îți dă un grad de libertate fără egal, cel puțin cât timp reușește să-și conserve această calitate dobândită în peste 100 de ani de istorie, în contextul electrificării totale forțate, așa că am parcurs 2.166 de kilometri de la Helsinki până la Cercul Polar Arctic și înapoi, din care 270 de kilometri 100% electrici, la volanul unui BMW xDrive30e.

Plug-in hybrid-ul, adică automobilul hybrid care se încarcă și la priză, și poate merge măcar câteva zeci de kilometri 100% electric, fără emisii, este, deocamdată, singura alternativă viabilă la cele termice clasice pentru astfel de aventuri. Nu știu cum este vara, primăvara sau toamna, dar în condiții arctice, la temperaturi de până la -23 de grade Celsius, autonomia electrică a X3-ului xDrive30e în ciclu urban este, pe testate, de 27-30 de kilometri, iar pe șosea, la viteze de 80-100 km/h, de 18-20 de kilometri. În total, am parcurs cu BMW X3 xDrive30e 2.166 de kilometri până la Cercul Polar Arctic, de la Helsinki, din care 270 de kilometri 100% electrici.

Consumul mediu calculat la pompă a fost de 7,3 litri de benzină la 100 de kilometri, în timp ce computerul de bord a indicat 7,1 l/100 km.

În Helsinki există 5.500 de buncăre de toate dimensiunile

De frica unei noi „operațiuni speciale" a Rusiei, după cea din anii 1939-1940, finlandezii au construit mii de buncăre de toate dimensiunile. Doar în Helsinki, de exemplu, au fost construite, începând din anii 1980, 5.500 de astfel de facilități pentru a proteja populația în caz de bombardament, atac chimic sau atomic, potrivit CNBC.

În mod obișnuit, nici nu știi că te afli într-un buncăr, acestea fiind utilizate, de exemplu, drept parcări subterane, depozite sau săli pentru evenimente.

Unul dintre cele mai mari buncăre din Helsinki se află la o adâncime de circa 20 de metri sub pământ (în comparație, un etaj de bloc are cam 3 metri) și poate adăposti până la 6.000 de oameni.

Acum, în el se află un teren de sport, dar în maximum 72 de ore poate fi pregătit să-și preia funcția de buncăr pentru care a fost construit.

5

6

1. Galeria de acces în buncăr e săpată în piatră.
2. La temperaturi de până la -23, SUV-ul plug-in hybrid BMW X3 xDrive30e are o autonomie electrică reală în trafic urban de 27-30 km.
3. Buncărul lui Moș Crăciun din apropiere de Rovaniemi este ascuns la marginea unei păduri.
4. Ușa specială de acces în buncăr este ascunsă pe timp de pace și cântărește 14 tone.
5. La Santa Park este o expoziție cu sănii folosite de Moș Crăciun de-a lungul anilor.
6. Mașinăria automată de semnat scrisori a elfilor.
7. Prima mașină a lui Moș Crăciun, un Ford Model T.
8. Oficiul poștal secret al lui Moș Crăciun.
9. La Școala de caligrafie, elfii îi învață pe copii să scrie cu pana și cerneală.
10. Expoziție de sculpturi în gheață, în Santa Park.

7

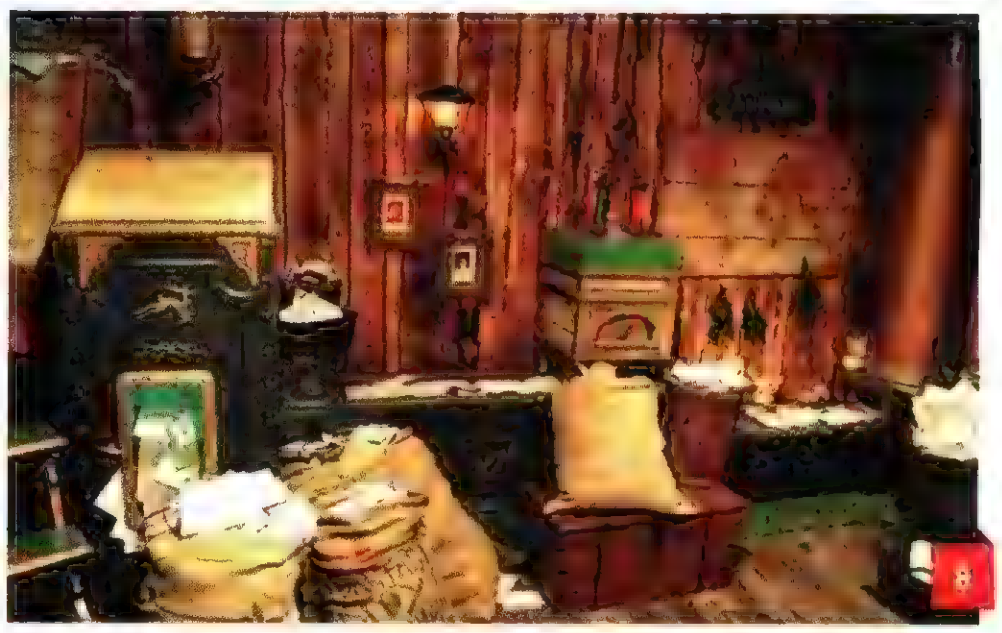
8

9

10

FOTO: RĂZVAN SCĂEȘTEANU

EXCELENȚĂ

Lacrimi, bucurie și emoție la Gala Valori 2022 *Newsweek România*

Un profesor de matematică, o tânără sportivă, o doamnă care și-a pus viața în slujba copiilor neajutorați, o sensibilă artistă, o delicată balerină și o kinetoterapeută care lucrează cu copiii loviți de soartă au fost stelele Galei Valori 2022, organizată de *Newsweek România*.

ACORDURILE DE JAZZ MANOUCHE ale formației Hot Club de Bucharest aveau să deschidă o seară în care oameni adevărați și-au pus sufletele în mâinile celor prezenți. Iar lacrimile și-apoi zâmbetele lor ne-au făcut să le trăim, pentru o clipă, poveștile de viață impresionante.

Eleganta prezentatoare, realizatoarea de emisiuni Aneta Sîngeorzan a început Gala prin a-i aduce virtual sau direct pe scenă pe câștigătorii ediției trecute, care au povestit ce au însemnat pentru ei premiile oferite în 2019.

„De la bun început am spus că noi, *Newsweek România*, vrem să fim altfel. Așa că suntem singura publicație din România care nu premiază VIP-uri, politicieni sau celebrități. Noi am ales să premiem oameni talentați, dar oameni obișnuiți ale căror reușite, din păcate, sunt trecute adesea cu vederea. Și vă garantez că sunt mii de astfel de oameni în România. Mă bucur că am reluat această tradiție după doi ani de pauză forțată din cauza pandemiei, pentru că, oricât ar evolua tehnologia, nimic nu poate înlocui căldura unei strângeri de mână. O să vedeți că și premianții din acest an au povești de viață extraordinare", a spus Sabin Orcan, directorul *Newsweek România*.

Și poveștile au început să curgă.

REALIZATOAREA TV
Aneta Singeorzan a prezentat cu eleganță Gala Valori 2022

SABIN ORCAN,
directorul general al *Newsweek România*

FOTO INQUAM PHOTOS / OCTAV GANEA

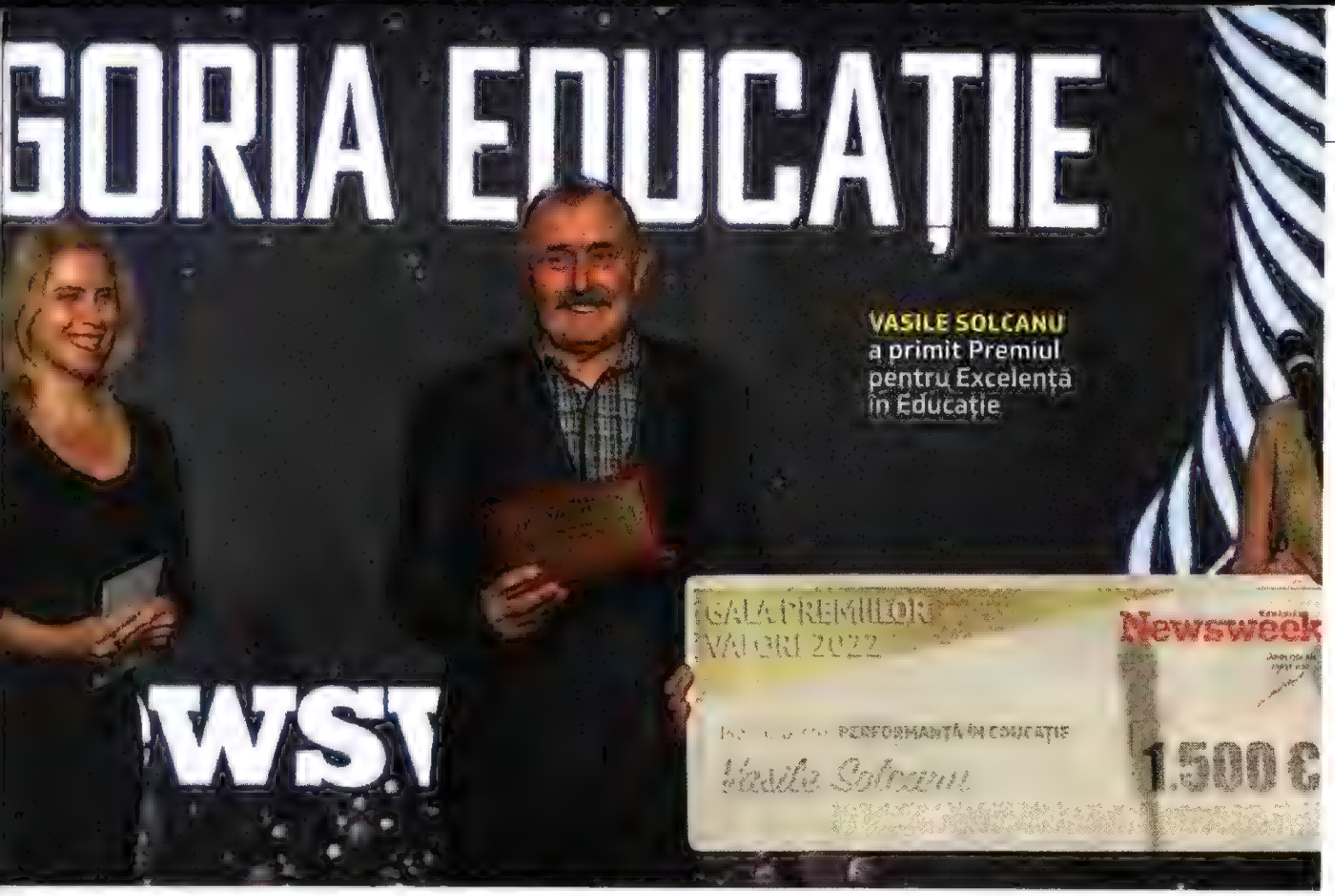

Profesorul care scoate olimpici la matematică pe bandă rulantă

Elevii pregătiți de Vasile Solcanu, profesor de matematică într-un sat din Suceava, se califică, an de an, la Olimpiada Națională de Matematică, dar și la Concursul Național de Matematică „Olimpiada Satelor din România". Cu umor, profesorul le-a mulțumit tuturor elevilor lui pentru că l-au suportat atâția ani. În 2005, Vasile Solcanu a înființat și un concurs interjudețean de matematică numit „Acolada", destinat copiilor din mediul rural.

Profesorul spune că matematica îi pregătește pe elevi pentru viață, nu doar pentru socotit.

Premiul a fost acordat și înmânat de HS TIMBER PRODUCTION, partener al evenimentului *Newsweek România* Gala Valori 2022.

O tânără campioană la Wimbledon, premiată pentru performanță în sport

Alexia Tatu are 14 ani și este câștigătoarea trofeului de Grand Slam de la Wimbledon, din anul acesta, la categoria sa de vârstă. A început să pratice tenisul din întâmplare, la vârsta de 6 ani, când în urma unei vizite la o sală de tenis, din Buzău, a cerut părinților să o înscrie la cursuri. În scurt timp s-a dovedit a fi un copil foarte talentat, iar după multă muncă și perseverență au apărut și rezultatele. Cea mai recentă realizare a fost trofeul de Grand Slam de la Wimbledon, de anul acesta.

Premiul pentru Performanță în Sport a fost acordat de Grup Servicii Petroliere, partener al evenimentului *Newsweek România* Gala Valori 2022.

Recital Paganini al unui premiant al primei Gale Valori *Newsweek România*

Tânărul violonist Dragoș Rușanu, laureat la ediția trecută Galei Valori organizată de Newsweek România, a povestit

cum a reușit să participe la un Festival Internațional datorită premiului obținut, apoi avut un moment artistic de excepție în care a interpretat cu virtuozitate o arie de Paganini. Cu el aveam să ne mai întâlnim la finalul Galei, într-un moment artistic pe care nu-l stabilisem dinainte.

Și cum muzica bună se potrivește cu băuturile fine, pe tot parcursul Galei, invitații au putut degusta vinuri BIO oferite de Domeniile Franco – Române, partener al acestui eveniment.

Răzvan Avram, reprezentantul companiei, a realizat o degustare ghidată.

Mamă adoptivă pentru trei copii încă de la 19 ani

La 19 ani, în primul an de facultate, Caty Roos a devenit mamă adoptivă pentru trei copii care aveau nevoie urgentă de cineva care să aibă grijă de ei. A petrecut jumătate din viață investind în copiii în care alții nu cred. A înființat Asociația Eltera și sprijină copiii, recuperându-i din cerșetorie, construindu-le case și organizează programe de suport educațional în școli și în spații private. Ajută copii din satele Brașovului cu haine, mâncare, rechizite și alte donații strânse. Pentru toate lucrurile frumoase pe care le face, Caty Roos a primit Premiul pentru Implicare Socială.

Acest premiu, precum și următoarele trei, au fost acordate de *Newsweek Romania* din partea următorilor parteneri: Transgaz, Kaufland, NY Nutrition, Repatriot, OMV Petrom, Nuclearelectrica, Eximbank, Romgaz și Carrefour.

Curajoasa artistă Daniela Kiss-Iakab

Lacrimile curajoasei tinere de 18 ani, care a avut puterea să apeleze la numărul Copilului, 119, și a solicitat ajutorul, au ajuns în sufletul tuturor celor prezenți atunci când Danielei Kiss-Iakab i-a fost înmânat Premiul pentru Creativitate. A fost un moment în care

MANUELA SAVU a reprezentat-o pe Caty Roos, care a primit Premiul pentru Implicare Socială

DANIELA KISS-IAKAB a primit Premiul pentru Creativitate

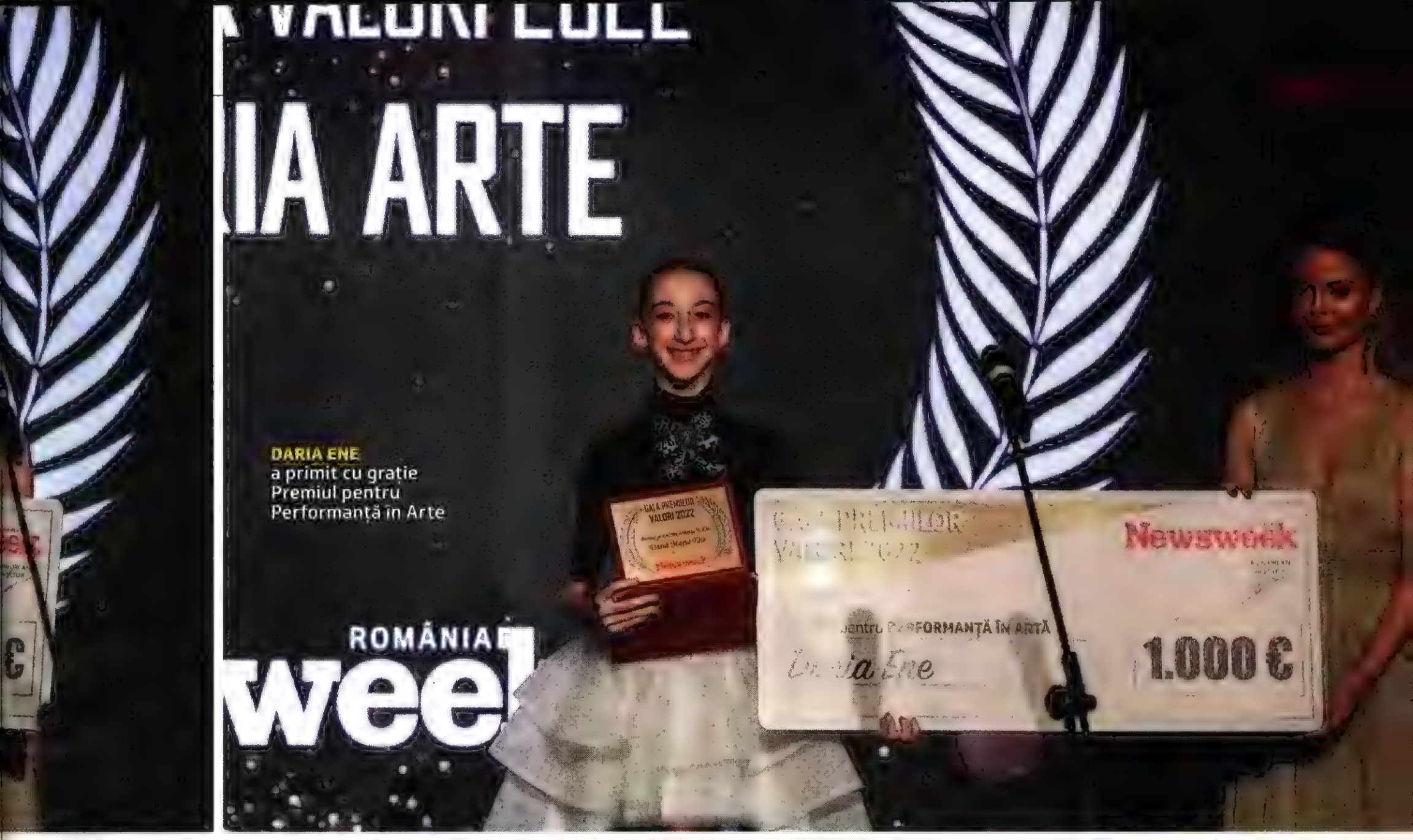

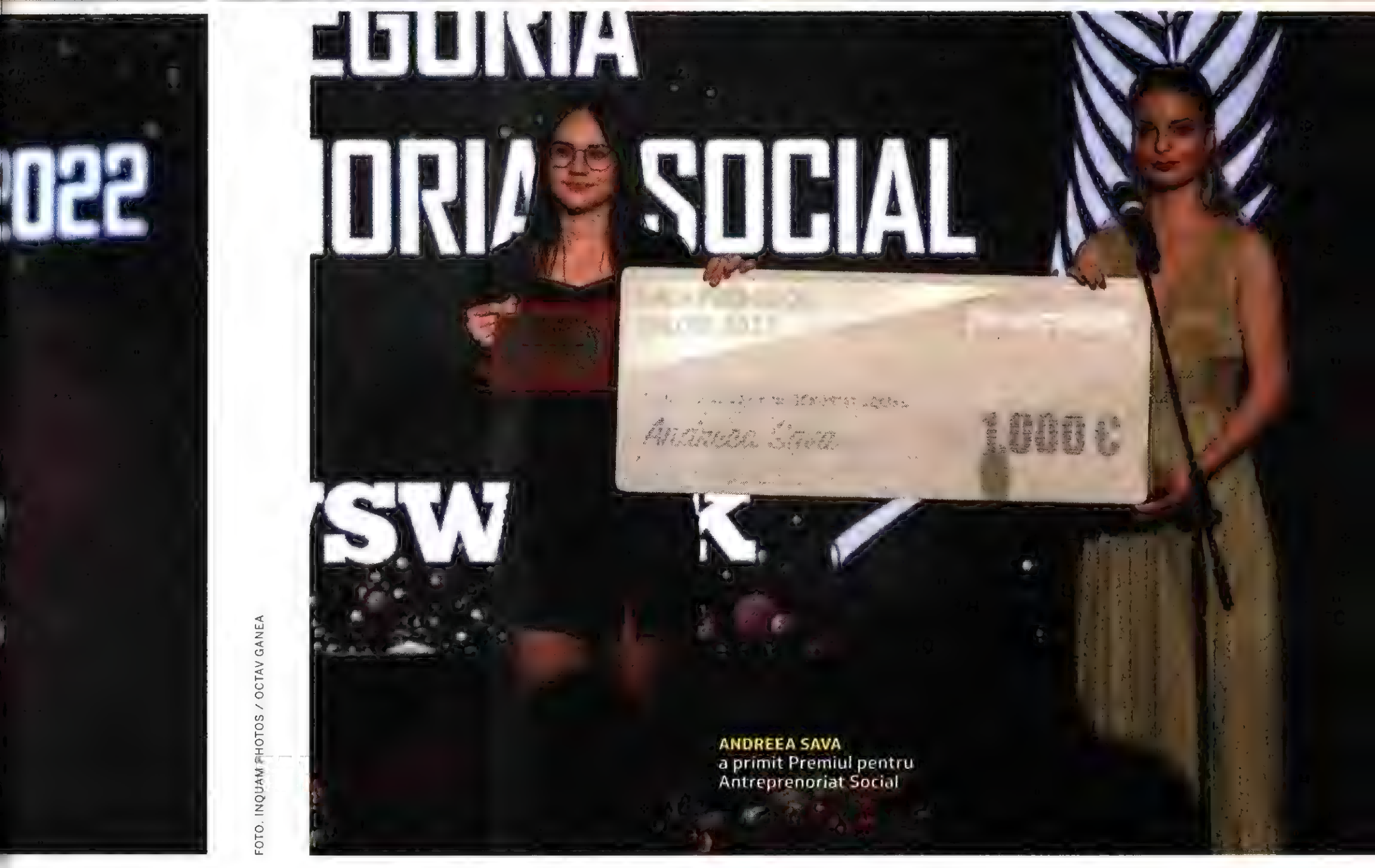

FOTO. INQUAM PHOTOS / OCTAV GANEA

emoțiile nu au mai putut fi stăvilite, un moment care ne-a arătat încă o dată că oamenii curajoși pot merge mai departe indiferent de greutățile vieții.

Daniela Kiss-Iakab este pasionată de pictură și literatură, iar talentul ei nu poate fi dezvoltat din cauza lipsurilor materiale. Lucrările sale au fost expuse în cadrul unui concurs național „Călătoria talentelor", ediția a V-a, unde s-a clasat pe locul 5 din 120 de participanți.

Daniela Kiss-Iakab a avut curajul să ceară ajutorul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 6. A apelat Numărul Copilului 119 și a solicitat ajutor, conștientizând că nu poate evolua în condițiile de presiune psihică și fizică din viața ei de acasă. Chiar dacă acum se află într-un centru de plasament și nu are susținerea unei familii, Daniela are dorința și ambiția de a merge cu succes mai departe. Învață și caută să fie la curent cu noutățile din domeniul medical, pentru că își dorește să devină medic, dar și să-și dezvolte abilitățile personale plastice prin art terapie.

MĂLIN CRISTACHE, fondatorul formației Hot Club de Bucharest a povestit despre originea jazz-ului manouche

Daria Ene, copilul pentru care baletul e totul

La 14 ani, Daria Ene este câștigătoarea mai multor concursuri interne și internaționale. Trăiește pentru balet, respiră balet și își dorește să ajungă cât mai sus în această carieră. A participat ori de câte ori a avut posibilitatea financiară, la concursuri și alte activități școlare și extracurriculare. Doar în acest an a participat și a obținut locul 1 sau 2 la opt concursuri mari de dans, naționale și internaționale.

Daria Ene a primit cu grație premiul pentru Performanță în Arte.

Kinetoterapie socială pentru copiii cu dizabilități

Andreea Sava a urmat cursurile facultății de Terapie Sportivă la Universitatea din Bedfordshire, UK, împreună cu soțul său, însă cei doi au hotărât să se întoarcă în țară și să deschidă o clinică de kinetoterapie și recuperare medicală.

Kinetic Hub este o întreprindere socială, care, în momentul de față, își desfășoară activitatea socială pentru copiii cu TSA (tulburări de spectru autist) sau cu alte tipuri de retard psiho-motric.

Preocuparea soților Sava a fost să crească accesibilitatea acestor tipuri de servicii și pentru copiii care au o situație financiară dificilă.

Andreea Sava a primit Premiul pentru Antreprenoriat Social.

Jazz Manouche cu Hot Club de Bucharest

Trioul Hot Club de Bucharest a fost prezent pe scenă pe parcursul întregului eveniment, iar recitalul de la final a fost unul cu totul deosebit. Fondatorul Hot Club de Bucharest, muzicianul Mălin Cristache a făcut și o incursiune în istoria jazz-ului manouche, gen muzical pe care și-a pus ampreta, în anii '30, celebrul Django Reinhardt.

Jazz-ul manouche al talentaților muzicieni i-a delectat pe cei care au avut bucuria să descopere această formație, printre invitații Galei Valori 2022 afându-se și Adrian Zuckermann, fostul Ambasador al SUA la București.

La final, tânărul violonist Dragoș Rușanu i-a întrebat pe cei de la Hot Club de Bucharest dacă poate cânta jazz manouche alături de ei. Firește, violonistul a fost invitat pe scenă, iar Gala Valori 2022 s-a încheiat cu un jam session adevărat și de neuitat.

video newsweek.ro

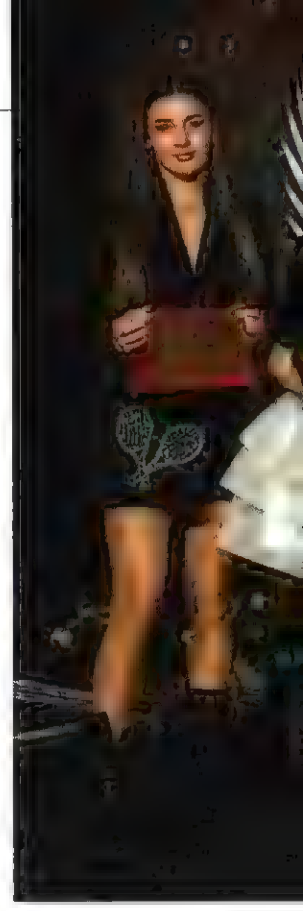

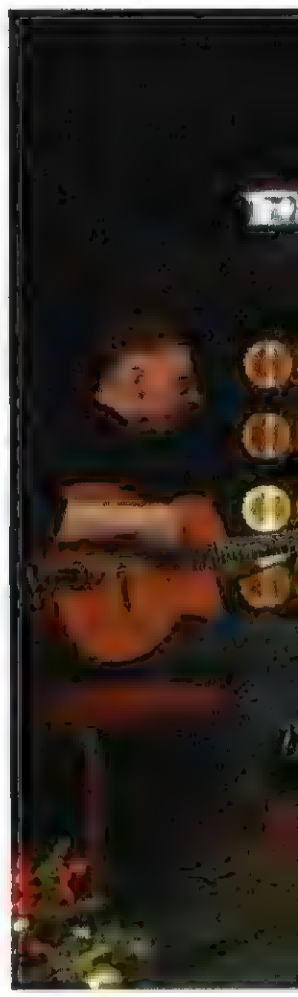

SABIN ORCAN, alături de premianții Galei Valori 2022

ADRIAN ZUCKERMAN, fostul ambasador al Statelor Unite în România, a fost prezent la Gala Valori 2022 organizată de *Newsweek România*

Sponsori:

GSP
HS TIMBER PRODUCTIONS
DY NUTRITION
Carrefour
NUCLEARELECTRICA
OMV Petrom
Energia pentru o viață mai bună.
TRANSGAZ
MAGISTRALA ENERGIEI
re-patriot
EximBank
ROMANIA CREȘTE CU NOI
ROMGAZ
DFR
DOMENIILE FRANCO-ROMÂNE
NISSA
www.nissa.ro

Condamnarea la moarte și execuția Ceaușeștilor

25 DECEMBRIE 1989. PROCESUL SOȚILOR CEAUȘESCU A AVUT LOC CHIAR în ziua de Crăciun, în cazarma Târgoviște, unde fuseseră duși într-un transportor blindat al Armatei. Procurorul militar Dan Voinea a prezentat patru capete de acuzare, printre care genocid și subminarea economiei naționale.

Audierile au început la ora 13:20. Nicolae Ceaușescu nu a recunoscut tribunalul excepțional și a refuzat în permanență să răspundă întrebărilor.

Procesul a durat 1 oră și 20 de minute.

În sală au fost prezenți, printre alții, generalul Victor Atanasie Stănculescu, Gelu Voican Voiculescu și Virgil Măgureanu, devenit apoi primul director al SRI.

La 14:45 a fost anunțată sentința: condamnare la moarte.

Plutonul de execuție a fost format din trei parașutiști veniți de la unitatea de la Boteni, care au tras foc automat înainte de a li se ordona ceva.

La cinci minute după sentință, Elena și Nicolae Ceaușescu erau deja morți.

Organizatorii procesului au declarat ulterior că s-au grăbit atât de tare cu execuția pentru că voiau să oprească acțiunile teroriștilor.

În perioada 22-25 decembrie s-au înregistrat, într-adevăr, cele mai multe decese din timpul Revoluției.

Televiziunea Română a anunțat în scurt timp execuția, însă imaginile au fost difuzate mai târziu, după ce caseta a fost editată.

Ulterior, o televiziune franceză a difuzat versiunea needitată.

La doar două luni de la proces, președintele completului, generalul Gică Popa, s-a sinucis în biroul său din Ministerul Justiției.

23 Decembrie – 19 ianuarie

Cutremurul și valurile tsunami din Oceanul Indian

26 decembrie 2004. Valurile uriașe provocate de un cutremur submarin cu magnitudinea 9,3 grade au lovit 14 țări cu ieșire la Oceanul Indian. Peste 220.000 de oameni și-au pierdut viața după al cincilea cel mai puternic seism din istorie. Cutremurul s-a produs în largul insulei indoneziene Sumatra și a durat 10 minute, fiind atât de puternic încât axa Pământului s-a mișcat un centimetru.

Prima proiecție a unui film

28 decembrie 1895. La Paris, frații Lumiére au realizat prima reprezentație publică a cinematografului, în salonul indian de la Grand Cafe (Boulevard des Capucines 14).

Se constituie societatea româno-franceză Oltcit

30 decembrie 1976. La această dată a fost semnat contractul de constituire a societății mixte româno-franceze Oltcit, „Citroën-ul din Oltenia". Guvernul român deținea 64% din acțiuni, iar Citroën restul de 36%. Societatea a fost desființată în 1991.

Tratatul de pace dintre Mircea cel Bătrân și Baiazid

5 ianuarie 1393. Tratatul de pace dintre Mircea cel Bătrân, domnul Țării Românești (1386-1418), și sultanul Baiazid I prevedea ca „Principatul Valahiei" să se guverneze după propriile sale legi. El avea dreptul de a face război și pace cu vecinii săi, să încheie tratate de prietenie cu ei și să aibă drept de viață și de moarte asupra supușilor săi.

Beatles lansează *Yellow Submarine*

13 ianuarie 1964. *Yellow Submarine* este al zecelea album de studio al trupei The Beatles, lansat pe 13 ianuarie 1969 în SUA și pe 17 ianuarie în Regatul Unit.

CAMERA DE COMERȚ ȘI INDUSTRIE A ROMÂNIEI

DEDICARE / AFACERI / PROFESIONALISM

ÎMPREUNĂ
PENTRU AFACEREA TA

Camera de Comerț și Industrie a României
Bd. Octavian Goga nr. 2, Sector 3, București, 030982, România
Tel: 021 319 01 01 / Fax: 021 319 00 92
e-mail: ccir@ccir.ro
www.ccir.ro

1x = 1x

1x rPET DORNA = 2x

Culege PET-ul și plătește cu el!

Locul ambalajelor nu este în natură, ci în coșurile de colectare separată! Adună PET-urile, dozele de aluminiu și sticlele și primești la schimb fructe și legume românești.

Intră pe carrefour.ro la secțiunea știri pentru a afla traseul caravanei!

Te așteptăm la PLATA CU PET!

Parteneri:

Coca-Cola HBC Romania

greenpoint

Cu susținerea:

GreenAmbalaje
LET US GREEN YOU

Financiar Recycling

professionalrecycle

envipco

punem preț pe plastic

Un program dezvoltat de Carrefour

Scanare și prelucrare digitală

de

Anonim

și

CAT Graur

Antwerpen

2025